

საქართველო

ფასი | ღირსი

გაზეთი

gazeti@inbox.ru

მოგვალნი
პრეზიდენტი
10 — გეგ
თუ პაიკი?

ინჟინერ ივანეშვილის მარგველოიდი

3

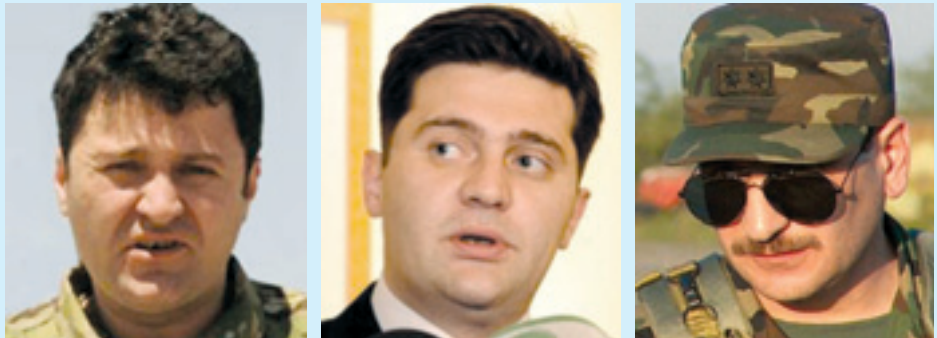

7

მხარეთვით «ოცნებას» ნიორი!

«არავითარი ხუთი დღე. ოცი 8 აგვისტოს უკვე დამთავრებული იყო»

„ვასტანგაშვილის ჯივიდან გიჟებვით გადმოსტან
ახალნიეზი და გაიძცან. ქვამ ქვა მიატოვა, დათა
გორისკან გაიძცა, გარო კი ერთი გლეხის — გარუაშვილის
ოჯახში შვიარდა და შვიინეზული, გაგიჟებული
ეკითხებოდა, — გორის გზა საით არისო. მათ უთხრეს,
საითაც იყო. გამოვარდა, ღოგეს გადაახტა და გაიძცა.“

თავთუხაშვილიც გაიძცა, „მასტარა“ რომ **9**
მანქანაში უჯდებოდა, ნისლით გადმოაგდეს,
ალბათ, იფიქრეს, მანქანა არ დამკიდესო.

2 ზვიგენები, «ლე ტრუფე» და
ნახიონალური ვნებების კვირა

6 ქართული ოცნება
და ავღანური რეალობა

მარგველაშვილის პრეზიდენტობა
რუსეთ-საქართველოს
8 ურთიერთობის
მონასრიგებასთან შეუთავსებელია

14 გაზაფხულის 17 **ბეი**ლება

15 მსუბუქი მრეწველობის
მკიფე პრობლემები

16 პროკურატურის კველი
თანამშრომლები საქმეში
ჩაუხედავ ხალხს აბრიყვებენ

19 ნიუ იორკის სკოლაში
გოგონებს ლესგოსელობის
გაკვეთილებს უტარებენ

მისეილ სააკაშვილის ჩვეულებრივი ფაშუიზები

4

სააკაშვილის რეჟიმს არაერთგზის უნოდეს
ფაშისტური. მიზანშეწონილია, დავადგინოთ,
რამდენად მართებულია ამ ტერმინის გამოყენება.

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ბიძინა ივანიშვილს მოუწევს დაფიქრება იმაზე, თუ რა შეიძლება გაკეთდეს, რათა დაკავშლობა განემუხტოს, ამავე დროს, გარკვეული ნაბიჯების გადადგმა ყოფილი მაღალჩინოსნების პირადი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, რომლებიც, მათი წარსულის მიუხედავად, ქუჩაში თუ რესტორანში დაცულნი უნდა იყვნენ განრისხებული მოქალაქეების მუშტებისგან ან ლინჩის წესით გასამართლებისგან; სხვა მიდგომა პრობლემის მიმართ ანტისახელმწიფოებრივია.

ზვიგენები, «ლა ტრუფე» და სასიონალური ვნებების კვირა

„მე და სანდრა ეგვიპტეში ვიყავით. ზღვაში ვცურავთ და დავინახე, ქვემოთ ორი ზვიგენი ზის და გვიყურებს. გავგეჟდი, რა არის ეს-მეთქი? მითხრეს, — ნუ გეშინია, ორი წელია, ეგ ზვიგენები მანდ არიან, არ შეგჭამენო. რუსეთიც ასეა: როცა მოუწდება, მაშინ შეგჭამს“, — ამ ისტორიის წყალობით, გასულ კვირას საზოგადოებისგან მივიწყებულმა მიხეილ სააკაშვილმა რამდენიმე საათით მოახერხა საყოველთაო ყურადღების მიპყრობა; აუდიტორიას ძალიან მოეწონა რელაქსირებული, მჯდომარე ზვიგენები, რომლებიც უცნაურად მოაგონებდნენ ალიგატორს საბჭოთა ანდერგრაუნდის ძველი სიმღერიდან, რომელსაც ჰიპებმა მარხუანა მოაწვეინეს. ამ ზვიგენებმა დაჩრდილეს ყოველივე დანარჩენი, რაც ამ განცხადებაში იყო, არადა, მასში, როგორც პატარა სარკეში, კიდევ ერთხელ აირეკლა მიხეილ სააკაშვილი ყველა თავის პრობლემასთან ერთად.

ციმბირი არ გვაქვს, რომ გადავასახლოთ და ბანაკებიც არ აგვიშენებია.
არაფერია გასაკვირი იმაში, რომ სააკაშვილის ამ სიძულვილის (ბიოლოგიურის... ზოოლოგიურის... ზუსტი განსაზღვრების შერჩევა საკმაოდ რთულია) პასუხი ისევ სიძულვილი გახდა. ასე რომ, „ნაციონალისტების“ ინტერესებშია თბილისის ცენტრში (ისევე, როგორც სხვაგან, თუმცა აქ განსაკუთრებით) ფრთხილად მოიძებნა, პოლიტიკური და კატიონი ნების მქონე გამგებლები მათ გვიარდით შეიქმნა არ აღმოჩნდნენ.
რაც შეეხება სხვა საკითხებს, რომლებიც „ლა ტრუფეს“ ბრძოლაში და მარცხებულ პარტიას ეხება, მალე მათ პრეზიდენტობის კანდიდატის შერჩევა მოუწევს. ვინც არ უნდა შეარჩიონ, საუბარი მის გამარჯვებაზე, ცხადია, არასერიოზულია, თუმცა პარტია, სავარაუდოდ, გააკეთებს ყველაფერს მეორე საპარტიო ადგილის დასაკავებლად, რათა საკუთარი თავი „მთავარი ოპოზიციური ძალა“ წარმოაჩინოს; ეს ამ ეტაპზე მისთვის პრობლემური არაა, მაგრამ ამ შედეგის მიღწევა, შემცირებული რესურსების გათვალისწინებით, დამოკიდებულია არა მხოლოდ მათზე, არამედ გარე ფაქტორებზეც: სხვა ოპოზიციური კანდიდატები ან ძალიან სუსტნი უნდა იყვნენ, ან უნდა მოხდეს დაახლოებით ისეთი რამ, რაც ნაძალადევის შუალედურ არჩევნებზე მოხდა, როდესაც ამომრჩეველთა დაბალი აქტიურობის პირობებში (რაც მოსალოდნელია საპრეზიდენტო არჩევნებზეც), ორმა კონკურენტმა, კუკავამ და მანჯავიძემ, ერთმანეთს და „ქართული ოცნების“ კანდიდატს ხმები წაართვეს და „ნაციონალების“ კანდიდატმა კინალამ მეორე ადგილი დაიკავა, ხოლო გამარჯვებულმა თამარ კორძაიამ „ოცნებიდან“ 50%-ზე მეტი ვერ მოაგროვა (საპრეზიდენტო არჩევნებში ასეთ შედეგს მეორე ტურის დანიშნა მოწყვეტოდა).

როგორც წესი, მამაკაცებს (ჩვეულებრივ, საშუალო-სტატისტიკურ მამაკაცებს, მთავარსარდალზე ხომ ლაპარაკი ზედმეტია), „ნუ გეშინია“-თი არ მიმართავენ, რადგან ეს შეურაცხყოფის ტოლფასია. ეს შეიძლება მოხდეს ორ შემთხვევაში: ა) თუ თანამოსაუბრე ფიგურანტს არაფრად ავადებს და ამას შეგნებულად ხაზს უსვამს; ბ) თუ ფიგურანტი ნამდვილად შემინებულია და ეს გარეგნულად გამოავლინა. მეორე შემთხვევის კარგ ილუსტრაციას წარმოადგენს ვიდეოფორმი, რომელიც ასახავს სააკაშვილის ცნობილ გაქცევას პიპოტეტური რუსული თვითმფრინავისგან, კერძოდ კი ის ეპიზოდი, როდესაც (ამ სამარცხვინო სცენის ბოლოს) დაცვის თანამშრომელი სააკაშვილს ამშვიდებს: „ნუ გეშინია!“. სააკაშვილი, შესაძლოა, ვერ მიხვდა, რომ ამ ფრაზით „ზვიგენების ისტორიიდან“ საკუთარი თავი კიდევ ერთხელ დაიმტკიცა, თუმცა ეს, პრინციპში, მისი პრობლემაა. ასევე სახასიათოა რეაქცია „გავგეჟდი“ საფრთხის წინაშე, როდესაც პასუხისმგებლობა არა მხოლოდ საკუთარ, არამედ გვერდით მყოფი მანდილოსნის უსაფრთხოებაზე გეკისრება, საქორაო (ცხადია, იმ შემთხვევაში, თუ ეს შეგიძლია) საკუთარი თავის კონტროლი და ცივი გონებით მოქმედება; გაგიჟება კი ამისთვის საუკეთესო ფსიქოლოგიური მდგომარეობა არ არის. და ბოლოს, ეს პასაჟი დავიკრეგინდა რუსეთის შედარებით ზვიგენთან, რამაც, სავარაუდოდ, კიდევ ერთხელ შეგახსენა ის ტრაგიკული ფაქტი, რომ 2008-ში განრისხებული რუსეთის პირისპირ იმ მთავარსარდალთან, რომელსაც საფრთხე აშიონების და აბიძგებას.

ფიგურას ქართულ პოლიტიკაში? არის თავისთვის, ღიმილის მიხედვით თუ ვიძსჯეულებით, თავს კარგად ან კიდევ, ძალიან კარგად გრძნობს (იმდენად კარგად, რომ ვერც კი წარმოვიდგენთ), მჯდომარე ზვიგენებზე საოცარ ისტორიების ყველა და ვერ გამოვრიცხავთ, რომ მალე მფრინავ სპილოებსაც მიადგება. მაგრამ იმის გათვალისწინებით, რომ, ფორმალური თვალსაზრისით, ის ვერ კიდევ სახელმწიფოს მეთაურია (მოუხედავად იმისა, რომ საზოგადოების უმრავლესობა ლეგიტიმურად არ თვლის), მისი განცხადებებისთვის ყურადღების მიქცევა, ალბათ, მაინც საჭიროა, რათა უცაბედად რეალობისგან საბოლოო მოწყვეტის საბედისწერო მომენტი არ გამოვტოვოთ და საჭიროების შემთხვევაში, ჰუმანიზმის ზოგადი პრინციპებიდან გამომდინარე, დახმარება აღმოვუჩინოთ, უფრო სწორად კი, ბოლოს და ბოლოს მივცეთ შესაძლებლობა შესაბამისი დარგის სპეციალისტებს, ეს გააკეთონ.

ლი უკანდახევით წითელ ხილამდე, სადაც ისინი, სავარაუდოდ, მოუყვებოდნენ გაოგნებულ აზერბაიჯანელ მეზარეულებს, რომ გამძვინვარებული მამუკა ბაკურია ფეხდაფეხ მოსდევთ შეძახილით „ზის იხ სპარტა!“, უკაცრავად, „ზის იხ მამაქი“ (წვერიტი ჩამოჰვავს ლეონიდეს). ასე რომ, „ნაციონალისტ“, სპარტაუდოდ, გაუხარბით, რომ, რომ მათი პატივად კარსმომდგარი ბრძოლის ველიდან ესოდენ წინდახეულად გაუჩინარდა, ისევე, როგორც კიდევ ერთი გამოჩენილი სარდალი იონანე მირაბიშვილი.
ძალიან საგულისხმო იყო საზოგადოების რეაქცია ამ ინციდენტზე, რომელმაც საინფორმაციო სივრცეში გარკვეული დროით ყველა სხვა მოვლენა დაჩრდილა, მათ შორის, ისეთი მნიშვნელოვანი, როგორცაა „ქართული ოცნების“ მიერ საპრეზიდენტო კანდიდატის წარდგენა. მიუხედავად იმისა, რომ ჩხუბი და თავპირისმტერევა ზოგადად მისასაღმებელი რამ არ არის, ძაბუნა ბეჭედი ადამიანი გასახარა იმ ფაქტმა, რომ „ნაციონალური მოძრაობის“ მაღალი რანგის წარმომადგენლები სცემეს და ამას სომცხალურ ძსელიაში ღიად აფიქსირებდნენ.

როდესაც გამოძიების ექსპერტობა და სამართლიანობის აღდგენის იდეა ეჭვქვეშ დგება და ამდენი მოქალაქე გამოთქვამს სურვილს, მართლმსაჯულება საკუთარი მუშტებით ალაპარაკდეს, ეს ძალიან ცუდი სიმპტომაა, რომელიც მიანიშნებს იმაზე, რომ „რალაც დალა დანიის სამეფოში“ და სიტუაცია სასწრაფოდ უნდა გამოსწორდეს, წინააღმდეგ შემთხვევაში ქვეყანა შეიძლება გადაიქცეს რინგად ბრძოლებისთვის წესების გარეშე. ბიძინა ივანიშვილს მოუწევს დაფიქრება იმაზე, თუ რა შეიძლება გაკეთდეს, რათა დაკავშლობა განემუხტოს და, ამავე დროს, გარკვეული ნაბიჯების გადადგმა ყოფილი მაღალჩინოსნების პირადი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, რომლებიც, მათი წარსულის მიუხედავად, ქუჩაში თუ რესტორანში დაცულნი უნდა იყვნენ განრისხებული მოქალაქეების მუშტებისგან ან ლინჩის წესით გასამართლებისგან; სხვა მიდგომა პრობლემის მიმართ ანტისახელმწიფოებრივია.

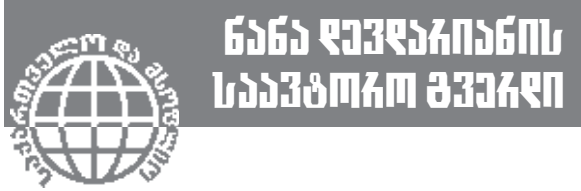
ცხადია, მთავრობა ვერ მიუჩენს თითოეულ „ნაციონალს“ საგანგებო დაცვას, თუმცა გარკვეული ზომების მიღება, ალბათ, მაინც აუცილებელია. „ნაციონალები“, თავის მხრივ, უფრო ფრთხილად და თავშეკავებულად უნდა მოიქცნენ (ამის გაკეთებას, ცხადია, ვერაგინ დავალებებზე, თუმცა ეს, ალბათ, მათივე ინტერესებშია), განსაკუთრებით თბილისის ცენტრალურ უბნებში, სადაც 7 ნოემბერს და 26 მაისს მათი ზონდერები თანამემამულეებს ცემით კლავდნენ და სადაც მოსახლეობის დიდი ნაწილი მათ დასახლად ვერ იტანს. ამის მიზეზი არა მხოლოდ სისხლიანი დარბევები და განსხვავებული ღირებულებებია, ეს სიძულვილი, სხვა ყველაფერთან ერთად, წარმოადგენს საპასუხო რეაქციის განმეორებას.

„ნაციონალური მოძრაობის“ მხრივ, როგორც მოუწევს დაფიქრება იმაზე, თუ რა შეიძლება გაკეთდეს, რათა დაკავშლობა განემუხტოს, ამავე დროს, გარკვეული ნაბიჯების გადადგმა ყოფილი მაღალჩინოსნების პირადი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, რომლებიც, მათი წარსულის მიუხედავად, ქუჩაში თუ რესტორანში დაცულნი უნდა იყვნენ განრისხებული მოქალაქეების მუშტებისგან ან ლინჩის წესით გასამართლებისგან; სხვა მიდგომა პრობლემის მიმართ ანტისახელმწიფოებრივია.
დამიბრნი მონიკა

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა ასი ათასობით მშვიდობიანი ერაყელის სიცოცხლე დამოკრატის სამსხვერპლოზე მიიტანა. ახლა ავღანეთში ავღანელებს ასწავლიან დამოკრატის. რატომ მონაწილეობენ ამ სისხლიან ბაკვეთილებაში ქართველები? შინ, საქართველოში, ყველაფერი მოგვარებული გვაქვს?

ქართული ოცნება და ავღანური რეალობა

ზოგადი და მანტრასავით გაზეპირებული შეფასებები ქართველი სამხედროების ავღანეთში ყოფნაზე ასე გამოიყურება: „ისინი იქ საქართველოს იცავენ“. ამას ამბობდა სააკაშვილი და მისი გუნდი, ამასვე იმეორებს ახალი ხელისუფლებაც. მთელ ამ ურავატრიოტულ აბსურდში იშვიათად, მაგრამ მაინც გაისმის კრიტიკული ნოტები.

თანამედროვე ქართველებს სულ უფრო ხშირად უწოდებენ მამულეებს. ერაყისა და ავღანეთის კვლადაკვალ ახალმა ხელისუფლებამ უკვე მალიშიც გადაწყვიტა სამხედროების გაგზავნა. რა ესაქმება ქართველებს მალიში, ამით რატომ-ღაც თითქმის არავინ ინტერესდება. ამასობაში კი ავღანეთში კიდევ სამი ქართველი სამხედრო დაიღუპა და 20 დაიჭრა.

თავად ის ფაქტი, რომ საქართველოს მთავრობას თავდაცვის პრიორიტეტი ვერ განუსაზღვრია, საკუთარი ხალხი ვერ დაუცავს და სხვის ბადაჩინებს ცდილობს, არის საკმარისი იმისთვის, რომ ასეთი მოუხადადელი და არაკომპეტენტური ძალა ნატოში არ მიიღოს.

ნატოს მოიხმეობა კიდევ უფრო შორს მიდის და ერთ-ერთი ინტერნეტ-ფორუმელი როყოფდა აცხადებს: „ნატოში მიტოვებული მთავარი ტერიტორიები. დღევანდელ მოსახლეობას ტერიტორიები მყოფი სანქციათა ფაქტორი ქვეყნის სახელისუფლო განვითარების განხორციელებისთვის უნდა იქნას, რათა ტერიტორიის მფლობელი ქვეყნის მთლიანად ქართველთა და მისი მოსახლეობის, დაცვა შეეძლოს, უნდა იქნას ყოველგვარი, რათა კონვენციური ომი აწარმოოს და დივერსანტი მოიგერიოს. ამისთვის ჯარი უნდა იმყოფებოდეს საქართველოში — სამშობლოს საქმეს ისინი ავღანეთიდან ვერაფრით დაეხმარებიან“.

მაგი იმის მეთოდ მნიშვნელობას, ნონას და ღირებულებას არ ატარებს ჩემთვის, რამდენსაც ობოლი, განმარებული, სამუდამოდ განწირული ბავშვის ცრემლი. ახლობელი არ დაგლუპავს, არ დაგიკარგავს, არ წაუსვს იმ ქვეყნად შენთვის ძვირფასი, საყვარელი, უაღრესად გულითადი და ღირებული ადამიანი? რობოტი ხომ არ ხარ! თუ არავინ გიყვარს, არავინ გეყვარება, არავინ გენატრება, მაგრამ ცოდო ხარ!“

ნატო-ენთუზიასტი კი მას ასე პასუხობს: „ჩვენს სასტიკ სამყაროში ემოციების ადგილი არ არის. დანაკარგებს ამართლებს მიღწეული მიზანი“. ან მიზნის მიღწევა სად ჩანს, ან ადამიანის დაღუპვის ამგვარი გამართლება რა ჩარჩოებში ჯდება? სიტყვა „დანაკარგი“ ადეკვატურად ასახავს ადამიანის სიცოცხლის მიმართ გამოყენებით დამოკიდებულებას. პრობლემა სწორედ ეს არის.

ქართულენოვანი ბლოგი, სახელად State Interest (სახელმწიფო ინტერესი), გვამცნობს: „ქართული ჯარი ავღანეთში ვერაფერს ისწავლის ისეთს, რაც სამშობლოს დაცვისთვის გამოადგება. ეგრეთ წოდებული „სამშვიდობო ოპერაციები“ და ომი სამშობლოს დაცვისთვის საგვებით სხვადასხვა უნარს, ცოდნასა და ტექნიკას მოითხოვს. ქართული ჯარი მოსამზადებელია, რათა სამშობლოს, საქართველოსა და მისი მოსახლეობის, დაცვა შეეძლოს, უნდა იქნას ყოველგვარი, რათა კონვენციური ომი აწარმოოს და დივერსანტი მოიგერიოს. ამისთვის ჯარი უნდა იმყოფებოდეს საქართველოში — სამშობლოს საქმეს ისინი ავღანეთიდან ვერაფრით დაეხმარებიან“.

სხვა ფორუმელი მას შენიშვნას აძლევს: „მაგი იმის მეთოდ მნიშვნელობას, ნონას და ღირებულებას არ ატარებს ჩემთვის, რამდენსაც ობოლი, განმარებული, სამუდამოდ განწირული ბავშვის ცრემლი. ახლობელი არ დაგლუპავს, არ დაგიკარგავს, არ წაუსვს იმ ქვეყნად შენთვის ძვირფასი, საყვარელი, უაღრესად გულითადი და ღირებული ადამიანი? რობოტი ხომ არ ხარ! თუ არავინ გიყვარს, არავინ გეყვარება, არავინ გენატრება, მაგრამ ცოდო ხარ!“

საკუთარ მინა-წყალზე ავღანეთს რომ სხვის ჭკუაზე ცხოვრება არ უნდოდეს, ამაში არ არის გასაკვირი? ან რომელი ქვეყანა იცოტ, სადაც ამერიკელები და მათი ერთგული ნატო შევიდა და ახლა უკეთესი მდგომარეობაა, ვიდრე მათ შესვლამდე იყო?

თუმცა საკუთარ ქვეყანაში არც ქართველებს ეცხოვრებოდათ თავიანთ ჭკუაზე. ქალები ციტრუსების საკრეფად და ბიძის საჭიროება დადგება“ — განაცხადა ბიძის ივანიშვილმა.

ვიცე-პოლკოვნიკი ზვიად ჩადუნელი, რომლის ადგილი ქართულ არმიას არ აღმოჩნდა, ჟურნალ „არსენალის“ ფურცლებზე იხსენებს, როგორ გაიარა აფხაზეთის ომის შემდეგ სწავლება ჯერ პეტერბურგის უმაღლეს საერთო-საჯარისო სამეთაურის სასწავლებელში, შემდეგ თურქეთში — სტრატეგიული და გეგმარების კურსები, შვეიცარიაში — სამთომომზადების კურსები და ამერიკაში, ტეხასის შტატში — ინგლისური ენის გაძლიერებული სწავლება, მერე კი კანზასის შტატში არსებულ ამერიკის არმიის საკომანდო და გენერალური შტაბის კოლეჯში ჩააბარა.

ვერ შეეძლება. სრული სიმართლეა. იმავე ბლოგში საქართველოს ნატოში მიღების პერსპექტივაზეც არის საუბარი, რადგან ძალიან ხშირად ნატოს ოპერაციებში მონაწილეობა იმის ილუზიას ქმნის, რომ სადაცაა, ნატოში შევალთ და ყველაფერი მოგვარდება. „ჯარისკაცის სისხლისა და სიცოცხლის საფასურად ქვეყნის რამე ორგანიზაციაში მიღების საკითხის არაეთიკურობას რომ თავი დავანებოთ, არავითარი გარანტია არ არსებობს იმისა, რომ ავღანეთში წაგებული ომის შემდეგ ნატოს დედაქალაქებში საქართველოსადმი მადლიერებით განიმსჭვანტებიან და ორგანიზაციის წევრობით თბილისს დააჯილდოებენ.“

„ვიცე-პოლკოვნიკი ზვიად ჩადუნელი, რომლის ადგილი ქართულ არმიას არ აღმოჩნდა, ჟურნალ „არსენალის“ ფურცლებზე იხსენებს, როგორ გაიარა აფხაზეთის ომის შემდეგ სწავლება ჯერ პეტერბურგის უმაღლეს საერთო-საჯარისო სამეთაურის სასწავლებელში, შემდეგ თურქეთში — სტრატეგიული და გეგმარების კურსები, შვეიცარიაში — სამთომომზადების კურსები და ამერიკაში, ტეხასის შტატში — ინგლისური ენის გაძლიერებული სწავლება, მერე კი კანზასის შტატში არსებულ ამერიკის არმიის საკომანდო და გენერალური შტაბის კოლეჯში ჩააბარა.“

„ვიცე-პოლკოვნიკი ზვიად ჩადუნელი, რომლის ადგილი ქართულ არმიას არ აღმოჩნდა, ჟურნალ „არსენალის“ ფურცლებზე იხსენებს, როგორ გაიარა აფხაზეთის ომის შემდეგ სწავლება ჯერ პეტერბურგის უმაღლეს საერთო-საჯარისო სამეთაურის სასწავლებელში, შემდეგ თურქეთში — სტრატეგიული და გეგმარების კურსები, შვეიცარიაში — სამთომომზადების კურსები და ამერიკაში, ტეხასის შტატში — ინგლისური ენის გაძლიერებული სწავლება, მერე კი კანზასის შტატში არსებულ ამერიკის არმიის საკომანდო და გენერალური შტაბის კოლეჯში ჩააბარა.“

„ვიცე-პოლკოვნიკი ზვიად ჩადუნელი, რომლის ადგილი ქართულ არმიას არ აღმოჩნდა, ჟურნალ „არსენალის“ ფურცლებზე იხსენებს, როგორ გაიარა აფხაზეთის ომის შემდეგ სწავლება ჯერ პეტერბურგის უმაღლეს საერთო-საჯარისო სამეთაურის სასწავლებელში, შემდეგ თურქეთში — სტრატეგიული და გეგმარების კურსები, შვეიცარიაში — სამთომომზადების კურსები და ამერიკაში, ტეხასის შტატში — ინგლისური ენის გაძლიერებული სწავლება, მერე კი კანზასის შტატში არსებულ ამერიკის არმიის საკომანდო და გენერალური შტაბის კოლეჯში ჩააბარა.“

„ვიცე-პოლკოვნიკი ზვიად ჩადუნელი, რომლის ადგილი ქართულ არმიას არ აღმოჩნდა, ჟურნალ „არსენალის“ ფურცლებზე იხსენებს, როგორ გაიარა აფხაზეთის ომის შემდეგ სწავლება ჯერ პეტერბურგის უმაღლეს საერთო-საჯარისო სამეთაურის სასწავლებელში, შემდეგ თურქეთში — სტრატეგიული და გეგმარების კურსები, შვეიცარიაში — სამთომომზადების კურსები და ამერიკაში, ტეხასის შტატში — ინგლისური ენის გაძლიერებული სწავლება, მერე კი კანზასის შტატში არსებულ ამერიკის არმიის საკომანდო და გენერალური შტაბის კოლეჯში ჩააბარა.“

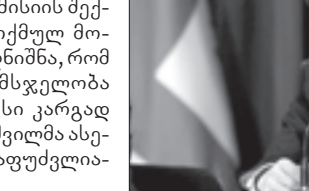
პრაქტიკა მსიური დაპატიმრების შესაძლებლობაზე საუბრობს

საშუალო და მცირე რგოლზე ამნისტიის შემოღება მოგვიწევს — ამის თაობაზე საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ბიძინა ივანიშვილმა მედიასთან შეხვედრის დროს ივარაუდა.

პრემიერი ე.წ. სიმართლის კომისიის შექმნასთან დაკავშირებით გამოთქმულ მოსაზრებასაც გამოხმაურდა და აღნიშნა, რომ ამ საკითხს სპეციალისტების მსჯელობა სჭირდება და მისთვის მისი არსი კარგად ცნობილი არ არის. ბიძინა ივანიშვილმა ასევე აღნიშნა, რომ ეს შესაძლოა საფუძვლიანი იყოს და მისაღებია.

პრემიერი ე.წ. სიმართლის კომისიის შექმნასთან დაკავშირებით გამოთქმულ მოსაზრებასაც გამოხმაურდა და აღნიშნა, რომ ამ საკითხს სპეციალისტების მსჯელობა სჭირდება და მისთვის მისი არსი კარგად ცნობილი არ არის. ბიძინა ივანიშვილმა ასევე აღნიშნა, რომ ეს შესაძლოა საფუძვლიანი იყოს და მისაღებია.

პრემიერი ე.წ. სიმართლის კომისიის შექმნასთან დაკავშირებით გამოთქმულ მოსაზრებასაც გამოხმაურდა და აღნიშნა, რომ ამ საკითხს სპეციალისტების მსჯელობა სჭირდება და მისთვის მისი არსი კარგად ცნობილი არ არის. ბიძინა ივანიშვილმა ასევე აღნიშნა, რომ ეს შესაძლოა საფუძვლიანი იყოს და მისაღებია.

ველი — კაპარაღები ალექსანდრა კვიციანი და ვლადიმერ შანავა, უმცროსი სერჟანტი ზვიად დავითაძე ავღანეთში სიცოცხლეს გამოთქმულა და ვილანისთვის „მისაღები“ დანაკარგის პროცენტით რეალური საში ქართული ოჯახის ტრაგედიაა.

განსასჯელის სკამზე მჯდომი თავდაცვის ყოფილი მინისტრი ბაჩო ახალაია მოქმედ მინისტრს არ ჩამორჩება და ციხიდან უხდის მადლობას დალუპულთა ოჯახებს: „მინდა ღმერთს ვთხოვ, გამოხსნას იმ სამხედრო მოსამსახურეების, გმირების ოჯახები-სადმი, რომლებმაც ქვეყნის უსაფრთხოებას საკუთარი სიცოცხლე შესწირეს, რითაც უდიდესი დანაკარგის მიადგა საქართველოს შეიარაღებულ ძალებს და მთლიანად საქართველოს. ასევე, მინდა, თანაუგრძნობ მათ ოჯახებს და მადლობა გადაუხადო სამაგალითო გმირების აღზრდისთვის.“

მინდა, გავამხნეო თითოეული დაჭრილი სამხედრო მოსამსახურე და მათ ოჯახებს ვუთხრა, რომ ქვეყანაში მცხოვრები თითოეული მოქალაქე, მათ შორის მე, ადვილად მათ ქვეყნის სამაგალითო მოქალაქეებად, რომლებიც საკუთარი სიცოცხლის რისკის ფასად დგანან ქვეყნის სადარაჯოზე. იმედ მაქვს, რომ ისინი სრულიად ჯანმრთელები დაუბრუნდებიან საკუთარ ოჯახებს, საქართველოს შეიარაღებულ ძალებს და ასევე ღირსეულად გააგრძელებენ სამხედრო სამსახურს.“

ბოდიშის მოხდის ნაცვლად, ბაჩო ახალაია მადლობებს უხდის დალუპულთა ოჯახებს. ეს სიტუაცია, ტრაგედია რომ არ ეხებოდეს, უთუოდ სასაცილო იქნებოდა. დაახლოებით ისე, როგორც აზღაპის სიმღერაში „კავკასიური ცარცის წრიდან“:

„რატომ ჩვენს კაცებს ალარა აქვთ ძარღვებში სისხლი?! ჩვენს ქალებს ცრემლი რატომ დაუშრთა?!”

და რატომ შერჩათ სისხლი სასაკლაოზე მიდინილ ხბორებს, ცრემლი კი მხოლოდ წყლის ნაპირას მტირალ ტირიფებს?!”

რატომ?..

სამდივნოები გაჭყდილია, ჩინოვიკები ლამის არის ქუჩაში დასხდნენ! თავადები სუფრას უსხედან,

ჩვენს კაცებს კი სისხლის საღვრელად ერეკებიან! ვინც თვლა არ იცის ოთხამდე კარგად, რვა კერძა ყლაპავს!

რატომ?..

და ბოლოს, სწორედ ამიტომ ალარა აქვთ ჩვენს კაცებს სისხლი,

სწორედ ამიტომ დაშრობათ ჩვენს ქალებს ცრემლი“.

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„გონიერი ადამიანისთვის ძნელი მისახვედრი არ უნდა იყოს, რომ სწორედ ახლანდელი სასურველი, არასაპარლამენტო პოლიტიკურმა ძალებმა დაასახელონ ერთიანი კანდიდატურა და, როგორც მინიმუმ, „ნაცმო“ გააქვეყნოს პოლიტიკური არენიდან, და, მაქსიმუმ, კოალიცია „ქართული ოცნების“ უკლებელთა მითი დაამსხვრიოს.“

მოგაპალი პრეზიდენტი — გეგენა თუ პაიკი?

2013 წლის საპრეზიდენტო არჩევნებში კოალიცია „ქართული ოცნების“ სახელით მონაწილეობას საქართველოს განათლების მინისტრი, ვიცე-პრემიერი გიორგი მარგველაშვილი მიიღებს. გადაწყვეტილება ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ბიძინა ივანიშვილმა პოლიტსაბჭოსთან მოთათბირების, მოგვიანებით კი საპარლამენტო უმრავლესობის წარმომადგენლებთან კონსულტაციის შემდეგ, 11 მაისს გამოაცხადა. პრემიერის მოსაზრება გაიზიარა მთავრობამ და საპარლამენტო უმრავლესობამ და, შესაბამისად, გიორგი მარგველაშვილის გარდა, სხვა კანდიდატურის განხილვა დღის წესრიგში არც კი დამდგარა.

პრობლემის მოგვარების გასაღები ჩვენს საზოგადოებაშია, სახელმწიფო კი, — დილოვი

ტატიო ლასივილი, გაზეთ „სვობოდნია გრუზიას“ მთავარი რედაქტორი:
— მთლად დარწმუნებული არ ვარ, რომ პრეზიდენტს, პრემიერ-მინისტრს ან პარლამენტის თავმჯდომარეს ცალკე ხელეწიფებოდათ ტერიტორიული მთლიანობის პრობლემის მოგვარება და საქართველო-რუსეთის ურთიერთობების ნორმალიზება.

გიორგი მარგველაშვილმა, თავის მხრივ, „ქართულ ოცნებას“ და ბიძინა ივანიშვილს ნდობისთვის მადლობა გადაუხადა და თქვა, რომ მიუხედავად იმისა, რომ იმდენ არ გაუცრუებია: „წინ არის ბრძოლა და ეს პოზიცია, რაც არსებობს გუნდში, უნდა გაიზიაროს ქართველმა ერმა და მხარი დაუჭიროს იმას, რასაც ჩვენ — კოალიცია და მე — მათ ვეცხვით და როგორც ჩამოვუყალიბებთ ქვეყნის მომავალს. კიდევ ერთხელ დიდი მადლობა იმ ნდობისთვის შიდა გუნდს, რომელმაც ასეთი პოზიცია დამკვიდრებინა და მე იმედოვნობ, რომ შევძლებ არ გაგამტყუნონ ამ ხალხის იმედი და შევძლებ, რომ მომავალში არ გაგამტყუნონ ქართული ამომრჩევლის იმედი“.

ძლიერი? — ამ შეკითხვით მივმართეთ კონსტიტუციონალიზმის კვლევისა და ხელშეწყობის რეგიონული ცენტრის დირექტორს — ავთანდილ დამატრავილს. მისი განმარტებით, რა ძალიან და გავლენის პრეზიდენტი ეყოლება ქვეყანას 2013 წლის ნოემბრის შემდეგ, დამოკიდებული იქნება იმაზე, ვინ გახდება პრეზიდენტი:

„თუ პრეზიდენტი იქნება „ქართული ოცნებიდან“ ნაკლებამბიციური პირი, მაშინ მივიღებთ საპარლამენტო რეჟიმს, რომელშიც პრეზიდენტს ექნება მხოლოდ ცერემონიული, სიმბოლური მნიშვნელობა. თუ არჩეული იქნება, თუნდაც კოალიციის ერთ-ერთი ამბიციური წარმომადგენელი, მაშინ შეიძლება პრეზიდენტს ჰქონდეს საკუთარი პატარა ამბიციური და საკუთარი ტერიტორია მოქმედების. თუ აირჩა, რაც ნაკლებად სავარაუდოა, „ქართულ ოცნებასთან“ დაპირისპირებული ძალის პრეზიდენტი, მაშინ პრეზიდენტი შეასრულებს არბიტრის როლს და თანაც ქვედელი არბიტრის როლს, ხოლო სახელმწიფო საქმიანობა გადავა თანაცხოვრების, ანუ კოალიციის პირობებში“.

თუ პრეზიდენტი გახდება „ქართული ოცნების“ ნაცმო-საპარლამენტო კანდიდატი და ვიცე-პრემიერი გიორგი მარგველაშვილი არ არის საკმარისად დაბალანსებული და მართვადი კომპეტენტური პირი, რომ ამხელა პასუხისმგებლობა იტვირთოს.

გამოცდილი იმედი, პარტი ანალიტიკოსი და ექსპერტი — ესაა ის ძირითადი თვისებები, რომლებიც უნდა ახლავდეთ პრეზიდენტს, რომელიც უნდა დააბალანსოს ოცნებისა და მთავრობის ურთიერთობის დატოვების მხრივ, ვერ შესრულებს და ვითარება ისეთივე ჩიხური იქნება, როგორც სააკაშვილის პერიოდში იყო.

ოსური“ სახლის დამფუძნებელმა, ქალბატონმა ნესტან კირთაძემ მოამზადა საინფორმაციო პროექტი, რომელიც ითვალისწინებდა ჩვენი გაზეთის ბაზაზე ორი სამენოვანი (რუსულ-ქართულ-აფხაზური და რუსულ-ქართულ-ოსური) ყოველკვირეული გაზეთის გამოცემას. პროექტის მეორე და მესამე ეტაპებზე კი გათვალისწინებული იყო ერთობლივი ინტერნეტ-რადიოსა და ტელევიზიის შექმნა და მედია-პოლიტიკის დაარსება.

მე არ დამავინებებდა ის შემართება, რომლითაც ამ პროექტის მოსამზადებელ სამუშაოებში ჩაებნენ აფხაზური და ოსური ენების სპეციალისტები. სამწუხაროდ, ჩვენში არ აღმოჩნდა არათუ ამ პროექტის დამფინანსებელი, არამედ ვერ მოხერხდა რამდენიმე საცდელი ნომრის გამოცემაც კი...

ჩვენ შორს ვართ იმ აზრისგან, რომ ერთი გაზეთი ან სხვა სახის მედიასაშუალება გადაწყვეტს პრობლემას, მაგრამ ამ ხომ ერთობლივი საინფორმაციო სივრცის შექმნა იკვეთებოდა, რომლის საშუალებითაც შესაძლებელი ხდებოდა რეგულარული დიალოგის რეჟიმის ფორმირება. იგივე მდგომარეობაა საქართველო-რუსეთის ურთიერთობის ნორმალიზების პროცესშიც.

ერთი სიტყვით, **რაც ნაკლები ძალაა დასახელებულია პრეზიდენტს და რაც მეტად მიუგვარავს პრეზიდენტს, მით უფრო გაიძლიერებს მისი როლი და პოლიტიკური აქტიურობა.**

მარგველაშვილის საპრეზიდენტო კანდიდატურა დასახელებამ ოპიქტური განცდა გააჩინა, რომ გეგენა თუ პაიკი სრულიად დიდი რეალურია

დიმიტრი ლორთქიფანიძე, უფლებამოსილი:
— გიორგი მარგველაშვილის საპრეზიდენტო კანდიდატურის განცდა გააჩინა ექსპერტებში, რომ მეორე ტური სრულიად რეალურია; მეტადრე

მაშინ, როდესაც გამოჩნდნენ დამოუკიდებელი კანდიდატები რომლებსაც დიდი ალბათობით ექსპარლამენტის თავმჯდომარე ნინო ბურჯანაძეც შეუერთდება. აღარაფერს ვამბობთ შალვა ნათელაშვილის დაუოკებელ ლტოლვასა და „ნაცმოს“ რჩეულის — დანო ბაქრაძის დემოკრატიული ანტიურაჟით შეფუთულ პრაქტიკულად დასახელებულ კანდიდატურაზე!

ვინ იქნება შემდეგი, ახლო მომავალი გვიჩვენებს, თუმცა გონიერი ადამიანისთვის არ უნდა იყოს, რომ სწორედ ახლანდელი სასურველი, არასაპარლამენტო პოლიტიკურმა ძალებმა დაასახელონ ერთიანი კანდიდატურა და, როგორც მინიმუმ, „ნაცმო“ გააქვეყნოს პოლიტიკური არენიდან, და, მაქსიმუმ, კოალიცია „ქართული ოცნების“ უკლებელთა მითი დაამსხვრიოს. ვფიქრობ, რეალური პრამერი და სოციოლოგიური კვლევის ჩატარება იქნება სწორი გამოსავალი შექმნილი ვითარებიდან და დასახელებული ღირსეული მეტოქე „ქართული ოცნების“ მიერ წარმოდგენილი კანდიდატისა, რომელიც უშუალოდ ბატონი ივანიშვილის რჩეულია, მაგრამ აქვს მცირე პოლიტიკური ნონა და გამოცდილება, რაც მას საყოველთაო სახალხო ლიდერად საზოგადოების თვალში ვერ წარმოაჩენს და ადეკვატური იქნება მისი პოლიტიკური საქმიანობისადმი ნდობის რეიტინგიც, მეტადრე იმ დამკვეთი შეცდომების ფონზე, რომლებიც ბატონ მარგველაშვილის ანგარიშზე მიმდინარე თვეების განმავლობაში და რაზეც, სხვათა შორის, თავად ბატონი ბიძინა შენიშვნაც აქვს მიღებული.

კონსტიტუციაში შეტანილი ცვლილებების მიხედვით, პრეზიდენტის განსაკუთრებული როლი ვლინდება საგარეოპოლიტიკურ კუროსზე პასუხისმგებლობაში და ამ მხრივ საგულისხმო უნდა იყოს ისეთი ფიგურის წინ წამოწევა, რომელსაც, გარდა სასარგებლო კონტაქტებისა, გააჩნია პირადი ავტორიტეტი და დიდი გამოცდილება საერთაშორისო ასპარეზზე, პოლიტიკური აზროვნებისა და გამჭრიახობის საზოგადოებისთვის უკვე ნინასნარ კარგად ცნობილი თვისებები.

რუსეთთან ურთიერთობების დარეგულირების გარეშე „ქართული ოცნების“ მრავალი დაპირება გაამოკიდებული ირაკლი ყიფიანი, „ახალგაზრდა პოლიტოლოგთა კლუბის“ საბჭოს წევრი:

— ვფიქრობ, ამ ეტაპისთვის არაფერია გადაწყვეტილი და უნდა დაველოდოთ ნინასარჩევნო კამპანიას. მოგეხსენებათ, საზოგადოების ნაწილი ღრმად აღფრთოვანებული არ დამარჩა, როდესაც „ქართული ოცნების“ საპრეზიდენტო კანდიდატის შესახებ შეიტყო. არ გამოვიცხავ, რომ კოალიციის სახელმა და ბიძინა ივანიშვილის პიროვნულმა ფაქტორმა ითამაშოს გარდამტეხი როლი საპრეზიდენტო არჩევნებისას მარგველაშვილის წარმატებით ასპარეზობაში. მოგეხსენებათ, ქვეყანაში პოლიტიკურად გარდამავალი პერიოდის დასაწყისში კუროსზე პასუხისმგებლობაში და ამ მხრივ საგულისხმო უნდა იყოს ისეთი ფიგურის წინ წამოწევა, რომელსაც, გარდა სასარგებლო კონტაქტებისა, გააჩნია პირადი ავტორიტეტი და დიდი გამოცდილება საერთაშორისო ასპარეზზე, პოლიტიკური აზროვნებისა და გამჭრიახობის საზოგადოებისთვის უკვე ნინასნარ კარგად ცნობილი თვისებები.

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„არც მშობელს და არც მეზობელს არ ირჩევენ – რუსეთთან მეზობლობა ჩვენი გეოპოლიტიკური „ჯვარი“, რომელიც ქართველმა ერმა უნდა ზიდოს. ვერაფერს შეცვლის მსოფლიოს პოლიტიკურ რუკას და ჩვენს მეზობლად გერმანიას ვერაფერს გადმოიტანს, ამიტომ უნდა ეყოს ქვეყანას ბონიერება და დიპლომატია, შეასრულოს ყველაზე რთული და მთავარი მისია — მტარი მოყვარედ აქციოს!“

სიურ რეჟიმში გადასვლას; მეტიც, საზოგადოებამ უნდა გამოიჩინოს ინიციატივა და დაანახოს ხელისუფლებას ის კეთილი ნება, რომელიც თუნდაც რუსეთთან თანახმობაშია. რუსეთთან თანახმობაშია რაშიმში მოლაპარაკებებსა და ურთიერთობის აღდგენას გულისხმობს. რაც შეეხება მარგველაშვილის გამარჯვების შემთხვევაში გადადგმულ ნაბიჯებს და გააგრძელებს თუ არა ის სააკაშვილის პოლიტიკას, ამას დრო გვიჩვენებს. ახალი კონსტიტუციით, მხოლოდ არბიტრის ფუნქცია არ რჩება პრეზიდენტს, მრავალი უფლებამოსილება გარდა, მას საგარეოპოლიტიკური კურსის განსაზღვრის უფლება ექნება და ვნახოთ, რამდენად გამოიჩენს მარგველაშვილი გამარჯვების შემთხვევაში გამჭრიახობას, რადგან ყველასთვის ნათელია, რომ რუსეთთან ურთიერთობების დაკარგვასთან დაკავშირებით „ქართული ოცნების“ მრავალი დაპირება ჰაერში იშვება გამოკიდებული.

რაც შეეხება იმის საშიშროებას, რომ სუსტი პრეზიდენტის პირობებში ნინასაარჩევნო დაპირებები, ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენასა და რუსეთთან ურთიერთობის დათბობასთან დაკავშირებით, დაპირებად დარჩება მხოლოდ, მართალი გითხრათ, ეს საკითხი ამ ეტაპზე ნაკლებ აქტუალურად მიიჩნევა, რადგან ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენასთან დაკავშირებით „ქართული ოცნების“ სტრატეგიის ინიციატორები უნდა იყვნენ. აქედან გამომდინარე, პრეზიდენტის ინსტიტუტის შენახვაზე, არ მგონია, ნიშანდობლივი გავლენის მოხდენა შეიძლოს!

საჭიროა „ქართული ოცნების“ დაბალანსება

ჯორჯი ბალანსაძე, „ქართული დასის“ ლიდერი:
— ჩვენ არ უნდა დავუშვათ, რომ რომელიმე ძალამ ხელში აიღოს უკონტროლო ძალაუფლება. „ქართული ოცნება“ უკვე ფლობს საპარლამენტო, აღმასრულებელ და ადგილობრივ ძალაუფლებას (გარდა თბილისისა და ამასაც მალე აიღებს ხელში), ამიტომ საჭიროა „ქართული ოცნების“ დაბალანსება. ჩვენ შევქმენით ახალი ძალის შექმნას და ხალხს შევთავაზებთ არამარტო უფრო კლინარ პრეზიდენტობის კანდიდატს, არამედ ქვეყნის განვითარების მისამართს: უფრო ეროვნულს, უფრო სამართლიანს, უფრო სოციალურად ორიენტირებულს და ხალხისთვის მისაღებს.

ნურაზინ შეიძლება, საქართველო აქციოს „ხამების“ ქვეყნად

საბა მებრეველი, ფილოლოგიური მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი:
— ჯერ ის უნდა განისაზღვროს, როგორი პრეზიდენტი

უნდა აირჩიოს ქვეყანამ, მიუხედავად პოლიტიკური სისტემისა. სამწუხაროდ, კეთილგონიერება გვაკლია და არჩევანს ვაკეთებთ არა ანალიზის შედეგად, არამედ ყალბ ემოციებს აყოლილი. პრეზიდენტი ერის სახეა, ქვეყნის იმიჯის ერთ-ერთი განმსაზღვრელი, პოლიტიკური სტაბილურობის გარანტი და არ შეიძლება ის იყოს მკვეხარა, თვითკმაროვანი, უღირსეული კაცი, არაადეკვატური სავსისა თუ მოვლენისადმი (არადა, ამის კლასიკური მაგალითი გვყავდა წლები განმავლობაში). ნურაზინ შეიძლება, საქართველო აქციოს „ხამების“ ქვეყნად, უნდასაზრდოა ნახაო, — ასე მოგვლის და თავს ვიტყუებთ (ან გვატყუებენ). რომ საუკეთესოს მსოფლიოში (ხანაც ვეროპაში) ვაშენებთ, ვაგებთ, ვაპროექტებთ, რომ დამოკარგდეთ ჩვენი მაგალითით სწავლობენ, რომ ყველაზე „გაბრაბი“ (როგორ მძულს უკვე ეს სიტყვა!) ვართ...
ძალიანაც კარგია, თუ გველირსა და საპარლამენტო მოდელს მოვრგებთ. სამწუხაროდ, ბევრი მიზეზის გათვალისწინებით, ქართველი ადამიანი ბელადის ძიების პროცესშია — ამის დაძლევა დიდი დრო დასჭირდება, მაგრამ საპარლამენტო მოდელი აქეთკენ გადადგმულ სერიოზულ ნაბიჯად მიიჩნევა. ერთი კაცის ალერასხილი მმართველობა და ცხვრებივით ყველაფერზე კვირის დაკვრა კი არა, გუნდური მუშაობა და სახელმწიფოებრივი აზროვნების ნიშნით დაღდასმული მმართველობა გამოვყავანს სერიოზული პოლიტიკური კრიზისიდან. რადგან, ახალი მოდელის ინიციატორები, პრეზიდენტის უფლებები შეიზღუდა და ის უფრო სიმბოლურ-ცერემონიული ინსტიტუტად იქნება. ეს უკვე გვაქვს, განმარტოვებული, ადამიანური, მაღალი დიპლომატიური და ადამიანური კულტურის და მამულის გადჭრა ჩაფიქრებული ადამიანი ავირჩიოთ და არა — თუნდაც რომელიმე პარტიის მიერ თავსმოყვარული კანდიდატურა.

გადმოიტანს, ამიტომ უნდა ეყოს ქვეყანას ბონიერება და დიპლომატია, შეასრულოს ყველაზე რთული და მთავარი მისია — მტარი მოყვარედ აქციოს!
ის, რაც იყო სააკაშვილის დროს, აუცილებლად შეიცვლება და დაპირება დაპირებად ვერ დარჩება, რადგან განვითარების კანონზომიერება თავისას ითხოვს და ამდენ ნინალმდევრობაში აუცილებლად დაიბადება ახალი — განსხვავებული, მეზობლური ურთიერთობა, ისეთი, როგორიც თუნდაც თურქეთთან და ირანთან გვაქვს. არ არსებობს პოლიტიკურად გადაუჭრელი პრობლემა, თუ მმართველ პარტიას აქვს ორი უიშვიათესი თვისება: კეთილგონიერება და სახელმწიფოებრივი ცნობიერება!

ნინა პრეზიდენტისგან განსხვავებით, არაქარიზმატული ლიდერი სამოქალაქო საზოგადოებისთვის უფრო საინტერესოა

ლევან ჩიტაქაძე, უფლებამცველი:
— ხელისუფლების მიერ დაპირებების შესრულება არ უკავშირდება მხოლოდ ერთ რომელიმე კონკრეტულ პირს. ნაკლები სამოქალაქო თვითშეგნების ქვეყნები ხასიათდებიან ხელისუფლებისადმი პიროვნული მოდგომით. ასეთ ქვეყნებში კი ხშირ შემთხვევაში ავტორიტარული მმართველობის ფორმებია დამკვიდრებული. უაღრესად რეიტინგული ერთი პირი, ხშირ შემთხვევაში პრეზიდენტი, რომელზეც „ჩამოკიდებულია“ ყველანაირი პასუხისმგებლობა, ქმნის მისი ფიგურის კულტს საზოგადოებაში, რაც ავტორიტარული მმართველობის ფორმების ჩამოყალიბების საინდიკატორია.
ვთვლი, რომ ყველანაირი დაპირება, რომელთაც ხელისუფლება იძლევა, ატარებს შესრულების სისტემურ ხასიათს. ამ სისტემაში იკვეთება რამდენიმე ცენტრალური რგოლი — მთავრობა წონასწორობის პრინციპზე უნდა იყოს დაფუძნებული: ერთ მხარეს — მთავრობა, მეორე მხარეს — პარლამენტი, სასამართლო; მათ გამართულად და ეფექტურად ფუნქციონირებას კი, თავის მხრივ, მონიტორინგს უნდა უწევდეს ოპოზიციური და დიპლომატია, შეასრულოს ყველაზე რთული და მთავარი მისია — მტარი მოყვარედ აქციოს!

რებას კი, თავის მხრივ, მონიტორინგს უნდა უწევდეს ოპოზიციური პარტიები, ძლიერი სამოქალაქო სექტორი და მედია. ეს არის დემოკრატიისა და დაპირებების მაქსიმალურად ეფექტურად შესრულების გარანტია. ეს სისტემა მეტ-ნაკლებად გამართულად მოქმედებს სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკაში, ისრაელში, ევროპის უამრავ ქვეყანაში, კანადაში...
საქართველოში ისევ პიკარული მმართველობის ფორმა ყალიბდება: საპარლამენტო ოპოზიციის მორალურად გაღატაკებული, საზოგადოებაში ქალინა მადალია ახალი ნინა ხელისუფლების უამრავი ნარკომაგონების მიმართ, ამიტომ უნდა ჩავთვალოთ, რომ ოპოზიციის ამ კუთხით არ ვაყვავს. ის საზოგადოების აზრის ტყვეობაშია და ვერ შეასრულებს ოპოზიციის ფუნქციას. მედია-დამოუკიდებლობა ამჟამად პრემიერის ნებით არის გარანტირებული, უპრემიეროდ რამდენად დამოუკიდებელი იქნებოდა მედია, ძნელი სათქმელია, თუმცა ამ კუთხით დღესაც არის პრობლემები.
სამოქალაქო სექტორი ჩამოუყალიბებელი, დაქსაქსული და უცხოური დონორების შემონირობებზე დამოკიდებული.
თუმცა ძალიან დადებითად ვაფასებ, რომ პარლამენტმა დაიწყო თავისი ფუნქციების შესრულება და ნელ-ნელა იღებს ხელში დამბალანსებლის ფუნქციას.
რაც შეეხება კონკრეტულად დაპირებების შესრულებას, ქვეყნის სისტემის ეფექტურად ფუნქციონირების ერთადერთი გარანტი დღეს პრემიერია. თუმცა ფაქტია, რომ დაპირებები სახელმწიფო მანქანაზე უნდა შეასრულოს. რა თქმა უნდა, პრეზიდენტის ფუნქციები უფრო მეტად დაკონინგებული იქნება. ნინა პრეზიდენტისგან განსხვავებით, არაქარიზმატული ლიდერი სამოქალაქო საზოგადოებისთვის უფრო საინტერესოა. ასეთი ლიდერი შეცდომების დაშვებისას უფრო პასუხისმგებელი იქნება. ნინა პრეზიდენტისგან განსხვავებით, არაქარიზმატული ლიდერი სამოქალაქო საზოგადოებისთვის უფრო საინტერესოა. ასეთი ლიდერი შეცდომების დაშვებისას უფრო პასუხისმგებელი იქნება.

ილია მეორე: ყველაფერს გააკეთებ, რათა საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა აღდგეს

ამის შესახებ საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმინდესმა და უნეტარესმა ილია მეორემ 14 მაისს ფერის მთაზე, წმინდა მატათას სახელობის გიმნაზია-პანსიონში აფხაზებთან შეხვედრისას განაცხადა.
მისივე თქმით, მას აფხაზეთის დღევანდელმა ხელისუფლებამ შემოუთვალა, რომ ისინი პატრიარქის უსაფრთხოებას ვერ უზრუნველყოფენ.
„არ დაგვიწყდება ის სიტუაცია და სიჭვავსი, რომელიც ჩემსა და აფხაზებს შორის სუფივდა. სამწუხაროა, რომ, როდესაც მე გიმნაზიის მიტროპოლიტის წოდება მიმეცა, არ შემიძლია ჩამოვიდო აფხაზეთში“, — განაცხადა ილია მეორემ.
უწმინდესმა ფერის მთაზე მშენებარე დედათა სამონასტრო კომპლექსი მოინახულა და წმინდა მატათა მოციქულის სახელობის გიმნაზია-პანსიონის აღსაზრდელებს შეხვდა.
უწმინდესმა და უნეტარესმა დეკანოზ გიორგი მამალაძეს მიტროს ტარების, დეკანოზ შიო პაიჭაძეს დამშვენებული ჯვრის ტარების, მღვდელ ანდრია ლათიაძეს კი ოქროს ჯვრის ტარების უფლება მიანიჭა და დეკანოზის ხარისხში აიყვანა.
ილია მეორემ მართლმადიდებლებისა და ქართველი მუსლიმების ერთობაზეც ისაუბრა. შეხვედრაზე სრულიად საქართველოს მუფთი ჯემალ პაქსაძეც იმყოფებოდა.
საქართველოს პატრიარქს ფერის მთაზე აჭარის მთავრობის წევრები, უმაღლესი საბჭოს წარმომადგენლები და ქალაქის თვითმმართველობის ხელმძღვანელებიც შეხვდნენ.

კოალიციის დაშლის შემთხვევაში შესაძლებელია, პოლიტიკური კრიზისის წინაშე აღმოვჩნდეთ

ჯულიანა დიუმა, ბრიტანული საინფორმაციო სააგენტოს Newsfreedom International-ის ხელმძღვანელი:
— ერთი შეხედვით, ივანიშვილი თითქოს ცდილობს, ქართველი ხალხი განგეგურნოს ლიდერზე ემოციური მიჯაჭვულობის სინდრომისგან, რაც, სამწუხაროდ, ჩვენს ეროვნულ დაავადებად იქცა. თუ ასეა, მაშინ მისაღებებელია, რადგან ესაა უკანასკნელი აუცილებელი ნიშანბრობა წარმატებული დემოკრატიისთვის, ხოლო რამდენად მზად ვართ ამისთვის, როგორც ერთი, უკვე სხვა საკითხია და ამას, ალბათ, მომავალი გვიჩვენებს. თუ პრეზიდენტის ინსტიტუტის შენახვაზე ისახავს მიზნად, არც ეს უნდა იყოს კატასტროფა, თუ, რა თქმა უნდა, მას კლინარ პრემიერ-მინისტრის ინსტიტუტი და პარლამენტი ჩაენაცვლება, თუმცა კოალიციის დაშლის შემთხვევაში (რაც საკმაოდ მოსალოდნელია) შესაძლებელია, პოლიტიკური კრიზისის წინაშე აღმოვჩნდეთ.

ბელა ახმადულინა: „საქართველო ჩემი სულის სინათლეა, გვერი მოფერება, გადამრჩენი გვერი კეთილი სიტყვა მერგო მე დედამისის ამ ადგილზე და — ყველაფერი, რასაც ვხედავთ და რაც ვიცით, და ისიც, რისი ცოდვის ძალა არ შეგვწევს.“

ბელას ბაელვებს, ანუ ახსოვს რუსეთის ინტელიგენციას საქართველო?

რუსულმა ლიტერატურულ-მხატვრულმა ჟურნალმა „Октябрь“, რომელიც 1924 წლის მაისიდან გამოდის, წლებადღეს თებერვლის ნომერში გამოაქვეყნა ცნობილი რუსი ფერმწერის — ბორის მესერერის ნიგნის „ბელას გაელვება“ (Промельк Беллы) (მესერერი ბრწყინვალე ბელა ახმადულინას ქმარი იყო) რამდენიმე თავი, საერთო სათაურით „სიზმრები საქართველოზე“. ეს სათაური ბელას ლექსიდანაა:

Сны о Грузии - вот радость!
И под утро так чиста
Виноградная сладость,
Осентявшая уста.
...
Пусть всегда мне будут в новость
И колдуют надо мной
Милой родины суровость,
Нежность родины чужой.

სხვისი სამშობლოს სინაზეო, კი ამბობს პოეტი, მაგრამ ეს „სხვისობა“ საკუთარივეთ აქვს გათავისებულებული და აღქმული შემოქმედებაშიც და ყოველდღიურობაშიც. ჰქონდა.

მესერერი ბელასთან ერთად შატბილაძეზე მიიპატიჟა ჭაბუა ამირეჯიბი — შატბილაძის სახალხო დღესასწაულზე, ხევსურეთში, რომელიც ყოველწლიურად იმართებოდა აქაც, ომალოშიც და საერთოდ მთიანი საქართველოს სოფელ-ქალაქებში ერთი დღე-ღამე: „მთას დაუბრუნდა მთელი“.

ეს ისე, გასახსენებლად, და იმავე რიგიდან — ერთი ფაქტი ბელა ახმადულინას მიერ გათავისებულებული საქართველოს დამადასტურებელი, რომელზეც ნიგნის ავტორი წერს და რომელსაც ვადასტურებ, რადგან იქ ვიყავი:

„მთის ძირას, რომელსაც მიჰკროდა სოფელი, ქორწილს ზეიმობდნენ. სპეციალური ფიცარნაზე ასრულებდნენ ქართულ ცეკვებს, რომლებიც საქორწინო რიტუალს შეეხამებოდა. ჩვენ მეფე-დედოფალთან მიგვიყვანეს, მივულოცეთ, ბელამ ხელიდან ბეჭედი მოიძრო და

პატარადას აჩუქა. ახლად-დაქორწინებულებმა, რა თქმა უნდა, იცოდნენ, ვინ იყო ბელა. საჩუქრით გახარებულები დარჩნენ“.

ასე იყო. თუმცა დღემდე ისე მეგონა, რომ ბელამ სამაჯური უძღვნა პატარადას.

ქორწილში ხელცარიელი არ მივიდა! ქართულია.

ჯანსუღ ჩარკვიანს ხშირად აქვს მონაცხი: მოსკოვში ყრილობაზე ჩასულმა ქართველებმა მწერლებმა რუსი კოლეგები მიიპატიჟეს. სუფრა გაიშალა ერთ-ერთ რესტორანში. და როცა ბატონო ჯანსუღი ხარჯის გასასტუმრებლად ოფიციალურ მათთვის მივიდა, მათ ბოდიშის მოხდით აცნობეს, რომ ბელა ახმადულინას ნადიმის დაწყებამდე დაუტოვებია მათთვის № რაოდენობის ფული: რამდენიც დაჯდება, აქედან აიღეთო.

ესეც ქართულია. ბელას მიერ ჩვენი ყოფითი ტრადიციების გათავისება რომ ვახ-

სენე ზემოთ, იმის დამადასტურებელია.

ჩემს ჩანართებს ამით ვამთავრებ და მესერერის ნიგნს მივუბრუნებ, არა სარეცენზიოდ და შესაფასებლად, რაც უკეთეს შემთხვევაში, გაშუალებულ წარმოდგენას შეუქმნის მკითხველს ამ ორი შემოქმედის ოჯახის საქართველოსადმი დამოკიდებულებაზე, შუამავლობა ტონუსს აგდებს, არამედ ფრაგმენტულად — ნიგნიდან ნაწყვეტების სახელდახელო ნათარგმანების გადმოცემით, რაც გაცილებით საინტერესოა, თუნდაც იმიტომ, რომ ერთგვარი პასუხია ჰაერში დაკიდებულ შეკითხვაზე: ახსოვს კი რუსეთის ინტელიგენციას საქართველო, სადაც მათ ყოველწლიურად იმართებოდა სასაქონლო მემორიალური სიტყვა-პატივცემულობა?

„მე და ბელა საქართველოს სიყვარულში ჩავეხი-

რეთ ერთმანეთს. ეს, შეიძლება ითქვას, იყო ყველაზე უფრო ფატალური დამთხვევა, რადგან უარესად დაგვაახლოვა ერთმანეთს. ისე, რომ არ მოგვიღაპარაკია, ვუზიარებდით ერთმანეთს ამბებს ამ გასაცარი ქვეყნის შესახებ“, — წერს ბორის მესერერი.

აქვე, სანამ შატბილაძე გავცილებულვართ, ისიც ნაფიქტობით, როგორ აღიქვა მან, მხატვარმა, შატბილაძის მრავალსაფეხურიანი სწრაფვა ცისკენ — ერთმანეთზე მიდგმული სახლების გაქვეყნებული აღმასვლა:

„ყველა ეს სახლი, რომელიც ნატურალური ფიქალით აგებული, ნახევარწრედ არის შემორკალური და თანდათან მიემართება მწვერვალისკენ. გიგანტური პირამიდა სახლების, თითოეული თავისი ზომითა და ხედით რომ არის გამორჩეული. სავსებით შესაძლებელია, რომ ასე გამოიყურებოდა ბა-

ბილონის დაუმთავრებელი გოდოლი... ისეთი გრძობა დამეუფლა, თითქოს სხვა საუკუნეში მოვხვდი“.

ნიგნის ავტორი და მისი მეუღლე ჩვენს ქვეყანაზე შეყვარებულები მაინცდამაინც თავიანთი მეგობარი ქართველების გამო და მათთან ურთიერთობის წყალობით არიან: „თბილისში ბელასთან ერთად ჩვენი ყოფნა აღვსებული იყო გამოჩენილ ქართველ მწერლებთან და მხატვრებთან ურთიერთობით. და მაინც, ჩვენი უახლოესი ადამიანები იყვნენ ოთარ იოსელიანი, სერგო ფარაჯანოვი, ვიკტორ გვამყვანი, ჭაბუა ამირეჯიბი, რეზო ამაშუკელი, იური ჩაჩხანი და მისი ცოლი მანანა გვედევანიშვილი“.

(სხვათა შორის ჟურნალ „ოქტობრის“ ეს ნომერი, რომელზეც წარწერილია „Дорогой Манане с любовью! Борис Мессерер, 5 марта 2013“, ჩვენს რედაქციას სწორედ ქალბატონმა მანანამ ათხოვა).

მხოლოდ ასეთ მეგობრებს შეეძლოთ ისეთი „ლამაზი შესტის“ გაკეთება, როგორც, მაგალითად, ჭაბუა ამირეჯიბი გაეცნო ბელას და ბორისს მოსკოვის კინოს სახლის სტუმრებით სავსე დარბაზში:

„ჩვენ მოგვიახლოვდა მალაი, გამხდარი ქართველი. წარმოსადგვი, მხარბეჭიანი, წელგამართული. მისი სახე განსაცვიფრებლად სწორად იყო დახატული და სახის ნაკეთები ნატიფი ღაზათითა და ღირსებით იყო აღბეჭდილი... მან გრაციოზულად დახარა თავი და სიყვარულისა და აღფრთოვანების სიტყვებით მიმართა ბელას... რესტორანში იმ საღამოს ყველა მაგადა დაკავებული იყო. მე და ბელამ ერთდროულად გავაკეთეთ რეაგირება მის კომპლიმენტებზე და მივიწვიეთ ჩვენს მაგიდასთან ჩვენი გაცნობის სადღეგრძელოს დასაწყებად. მასზე იმოქმედა ჩვენმა გულწრ-

შატბილაძე

«ნაციონალური მოძრაობის» ნაკომადგენლები უკვე ნათელაშვილს ეხსიანება

ამის შესახებ განცხადება პრემიერ-მინისტრმა ბიძინა ივანიშვილმა გუშინ ჟურნალისტებთან შეხვედრაზე გააკეთა. ჟურნალისტის შეკითხვაზე, „ნაციონალური მოძრაობის“ შესაძლო დაშლის შემთხვევაში, ხომ არ იარსებებს საფრთხე, რომ ქვეყანაში ერთპარტიული სისტემა ჩამოყალიბდეს, როგორც ეს წინა ცხრა წლის განმავლობაში იყო, ივანიშვილმა აღნიშნა, რომ „ნაციონალური მოძრა-

ობის“ დაშლა ქვეყნისთვის საფრთხე წარმოადგენს. „საფრთხე წარმოადგენს არ იქნება ქვეყნისთვის, თუ ნაციონალური მოძრაობა დაიშლება. მე ვცდილობ მათ გამონათქვამებზე აღარ მქონდეს რეაქცია, მათ შორის, არც პრეზიდენტის გამონათქვამებზე, რომელიც აბსოლუტურად უპასუხისმგებლო განცხადებებს აკეთებს. ძირითადი სახე „ნაციონალური მოძრაობის“ სწორედ ასეთია. თქვენ ნა-

ხეთ, რესტორანში მოხდა ჩხუბი, ამაზე მიმდინარეობს გამოძიება და ისინი უკვე პოლიტიკურ დევნად აფასებენ ამას“, — განაცხადა ივანიშვილმა.

რაც შეეხება ერთპარტიული სისტემის შესაძლო ჩამოყალიბებას, ივანიშვილის განცხადებით, თუ გარე ძალა აღარ იარსებებს ოპოზიციის სახით, მაშინ კოალიცია პარტიებად გაიშლება, რაც ერთპარტიულობის ჩამოყალიბებას გამორიცხავს.

პორის მესერარი: „მე და ბელა საქართველოს სიყვარულში ჩავეხიარეთ ერთმანეთს. ეს, შეიძლება ითქვას, იყო ყველაზე უფრო ფატალური დამთხვევა, რადგან უაღრესად დაგვიანდებოდა ერთმანეთს. ისე, რომ არ მოგვილაპარაკია, ვუხიარებდით ერთმანეთს აგვიანდებოდა ამ ბასაოცარი ძველის შესახებ“.

ფელმა მეგობრულმა დამოკიდებულებამ, სულ რამდენიმე წუთით ჩამოვდა, ბელას სადღეგრძელო თქვა და დაგვემშვიდობა. გაცნობისას მან, რასაკვირველია, თავისი სახელი და გვარი გვითხრა: ჭაბუა ამირეჯიბი“.

„ლამაზი ჟესტი“. სწორედ მან, ჭაბუა ამირეჯიბმა გააკეთილშობილა, მე რომ მკითხვით, ცოტა ობივატულური „ტრადიცია“, როცა ერთი ცნობილი პიროვნების ძმამ რესტორან „იპოდრომი“ სუფრასთან მსხდომ ჭაბუას და მის მეგობრებს პატივისცემის ნიშნად 50 ბოთლი შამპანური შემოუგზავნა:

„ჭაბუა ამირეჯიბი, რომელიც სუფრას უძღვებოდა, მიესალმა მას და სადღეგრძელო წარმოთქვა:

— დავლით სადღეგრძელო იმისა, რომ საქართველოში ჯერ კიდევ შემორჩენილია ჟესტის სილამაზე!

მე ამ სიტყვებს მივანერეთე ჭაბუა ამირეჯიბის ხატებას, რომელიც შერწყმულია სახის სილამაზე და სილამაზე ჟესტის“.

სამოქალაქო ომის დასრულება და მისი დაბრუნება და უმალესთან მიასლოპის ბრძანებას აკავშირებდათ რუს შემოქმედებებს სპეცდანიშნულ ტაქტიკურ სპეცოპერაციას. ბორის პასტერნაკი წინ, 1960 წლის გაზაფხულზე მიინც და მიინც სპეცდანიშნულში ჩაიშვა. მაშინ, იხსენებს მესერარი, ნინა და ლადო გუდიაშვილებმა უმასპინძლეს დიდ პოეტს, და თქვეს, რომ იგი, პასტერნაკი, „ძალიან მწუხარე იყო და მხოლოდ ქართველების მზრუნველობა და ყურადღება ახარებდა“.

— მე ბევრი რამ მაკავშირებს სვეტიცხოველთან, — ამბობდა ბელა ახმადუღინა, — თარგმანები, ლექსები.

— ბელას ვკითხე: — გახსოვს სვეტიცხოველი? შენ ხომ იქ მოგნათლეს?

— დიას, ქალაქ მცხეთაში, საქართველოს ძველ დედაქალაქში...

Ни о чем я не жалею, Ничего я не хочу - В золотом Свети-Цховели Ставлю бедную свечу. Малым камушкам

во Мхета Воздаю хвалу и честь, Господи, пусть будет это Вечно так, как ныне есть. ლოცვასავითაა.

„თბილისისადმი ბელას სიყვარული — ქალაქისა და ამ ქალაქის მკვიდრთა მიმართ — მტკიცედ არის დაკავშირებული გალაკტიონ ტაბიძის პოეზიასთან და მის ბედთან.“

მე, რასაკვირველია, გალაკტიონი არასოდეს მინახავს, — იხსენებდა ბელა, — მაგრამ თბილისში ყველაფერი მისით იყო აღვსილი, მისი ხატება ცხოვრობდა ქალაქში, მის ღამეულ ჰაერშიც ცხოვრობდა თითქოს იგი. იგი უსაზღვროდ უყვარდა ყველა ადამიანს, ყველა თბილისელ ლოთს. აკადემიკოსი იყო და, როცა აკადემიაში ხელფასს აიღებდა, ეს ლოთები, ღამის კოცონების უბრალო ადამიანები, მის გარშემო შეიკრიბებოდნენ ხოლმე. თუ პარიზში კლოშარები არიან, აქ ვილაც გაურკვეველი ღამის მცხოვრებნი გახლავან.

მე, ოთარ და თამაზ ჭილაძეები ველაპარაკებოდით ღამის თბილისის მკვიდრთ. ბევრ მათგანს ახსოვდა გალაკტიონი, მათთან ხარჯავდა აკადემიკოსის ხელფასს, დაეხეტებოდა, საუბრობდა. მისი სიდიადე უსაზღვროა. ერთხელ მივუსხედით ასეთ ღამის კოცონს და გავარკვიეთ, რომ შეკრებილები ღვინის ფარდულთან შეგროვილ ცარიელ ბოთლებს დარაჯობენ, თითქოს ყარაულები იყვნენ. თბილის კოცონთან და ჰყიდებიან ღვინოს...
ძმები ჭილაძეები გამოველაპარაკენ მათ და მე კი ვიკითხე:

— შეიძლება გავიგო, ისინი რა, მთელ ღამეს ცარიელ ბოთლებს ყარაულობენ? ჩემი შეკითხვა გადაუთარგმნეს და ერთ-ერთმა მათგანმა დაეჭვებით შემომხედა — ეს რა არსება არისო, ვინ უცნობიაო, — და მიპასუხა: — შენ რა, ჯერ კიდევ არ შეგიძინებია, რომ ჩვენ მთელი ცხოვრების მანძილზე ვკარგავთ იმას, რის გარეშეც არსებობა არ შეგვიძლია და ვდარაჯობთ იმას, რაც არავის სჭირდება?

გავვოგნდი: ქვეყნად თურმე როგორი ადამიანები არსებობენ ჩვენს — ვილაც სულელებს შორის... ამას ვერ მოვიგონებ“.

გაუყვებინა ქუჩას რუსთაველის პროსპექტისკენ თბილისის სტუმარი და მისი მასპინძლები, თონეში შევლენ და „პირველად ქმნილი პური, რომელიც ლავაშს ჰგავდა, გაგვიმასპინძლდება ხაბაში. გარშემო კი ღამეა, ვარსკვლავები, და აქ გამორჩდება

ბელა ახმადუღინა და პორის მესერარი

ის ბრძენი, რომელიც კოცონთან იჯდა. ხაბაშმა მასაც მიართვა პური, ალბათ, ნაცნობები იყვნენ, ისინი ყველანი იცნობენ ერთმანეთს. ვეუბნები:

— ჩვენ ხომ ახლახან ვნახეთ ერთმანეთი.

ის მიპასუხებს: — დიას, თქვენთან ურთიერთობა საინტერესოდ მეჩვენა და მეც ქუჩას ჩამოყვეო... შემდეგ ღვინის დაღვევა მოვიხდომეთ ამ პურის მიყოლებით, მაგრამ ხაბაშმა გადაჭრით თქვა უარი: არაფერი შემთხვევით, რადგან შეიძლება თონეში ჩავვარდეთ და იქ კი ისეთი სიმზურვალეა!.. ერთი სიტყვით, ასე დაგინახე ეს ყველაფერი და, რასაკვირველია ვოცნებობდი, ოდესმე კვლავ შევხვედროდი ამ ადამიანებს, მაგრამ არ გამოვიდა. ლექსებში კი არის:

Ничего мне не жалко для ваших услуг.

საოხარი მოკიდება და მოკალება, ანასთან სულის დაშვილება და უაღრესთან მიასლოპის ბრძანება აკავშირებდათ რუს შემოქმედებებს სპეცდანიშნულ ტაქტიკურ სპეცოპერაციას. ბორის პასტერნაკი წინ, 1960 წლის გაზაფხულზე მიინც და მიინც სპეცდანიშნულში ჩაიშვა.

Я - любовь ваша, слухи и басни. Я нырну в огнедышащий маленький ад За стихом, как за хлебом - хабаши.

ასეთ ცეცხლოვან ჯოჯოხეთში, როგორც თონეში, არაერთხელ ჩაუყვინთავს ბელა ახმადუღინას ქართველი პოეტების ლექსების თარგმანების „სულიერი არსობის პურის“ გამოსაცხობად, და რუსი მკითხველისთვის მიუწოდებია ბარათაშვილის, გალაკტიონის, ლეონიძის, კვლანდაძის, ჩიქოვანის, ნონეშვილისა და სხვათა და სხვათა რუსულად აქლერებული ქართული სიტყვა.

„რეზო ამაშუკელმა ერთ-ერთ ინტერვიუში ასე თქვა ბელა ახმადუღინას თარგმანებზე: „მან თარგმნა ქართული პოეზიის ნიმუშები, და, წარმოიდგინეთ, როგორ დაპოვებინებდა თითოეულ ქართულ სიტყვას, როგორ ეხრაფროდა, რომ ამ სიტყვას არ დაეკარგა ქართული სული, რომელიც მის აზრსა და დატვირთვას ესადაგებოდა“.

მესერარი წერს: „ამაშუკელი სახალხო ჟღერადობის პოეტია, ფრიალ პოპულარული საქართველოში. იგი მხიარული, ოხუნჯი, თაოსანი, თამბაქო და სუფრის საქმეთა განმგებელია. ამჟამად ხელისუფლებასთან ერთგვარ ოპოზიციანობა (ასეა დედანში, ეტყობა, ყოფილი ხელისუფლების მხრიდან რეზოს წინააღმდეგ შესაძლო გართულებას აარიდა მესერარმა ამაშუკელი, თორემ, რა „ერთგვარ ოპოზიციანობა“ იყო და არის, ჩვენ ხომ შესანიშნავად ვიცით! — ა.ს.).“

უფრო დასერიოზულდა. მაგრამ ძველ მეგობრებთან შეხვედრისას, თვალის დახამხამებში გარდაიქმნება და კვლავ ძველ რეზო მთავრდება, თავისი სუბრობითა და ლათაიებით“.

ქედს იდრეკდა ბელა ახმადუღინა ანა კალანდაძის წინაშე. მისი ერთი ლექსი, ანა-

სადმი მიძღვნილი, ასე მთავრდება:

О жизнь, я люблю твою сущность: Луну, деревья и Анну...

და ლალადისი — მიმართვა და თხოვნა ცხოვრებისადმი: Дай, жизнь,

отслужить твоё чудо, Ту ночь, и то утро и Анну.

ახლა ნახეთ, როგორ აფასებს ნოდარ დუმბაძის უიშვიანეს ნიჭს ბელა ახმადუღინა: „ვფიქრობ, რომ დასცინო არა იმას, რაც შენს გარშემო, არამედ ისე, ვითომ საკუთარ თავს დასცინო, ალბათ, არის ნოდარის ტალანტის ძვირფასი თვისება“.

აი, ასეთი ურთიერთობა იყო! თუ მკითხველი მოახერხებს რამენაირად ფურხნალ „ოქტიაბრის“ ამ ნომრის სადგომე შოვნას, ბევრ თბილ და მნიშვნელოვან (სწორედ — მნიშვნელოვან) ამბავს გაიგებს ქართველ და რუს შემოქმედთა თბილ კავშირებსა და მეგობრობაზე; რუსთა პოეზიიდან, მათი თვალთ და ნახულსა და შეფასებულს.

„რადგან საშუალება არ მაქვს საქართველოს ყველა ცნობილი ლიტერატორის შესახებ დავწერო, — ამბობს პუბლიკაციის დასასრულისკენ ბორის მესერარი, — მინდა მხოლოდ, რომ გაიფიქროს მათმა როგორც ჩვენთვის საკმაოდ ახლობელმა და ჩვენს ცხოვრებაში მონაწილედ ადამიანების სახელებმა. ესენი არიან: არჩილ სულაკაური, მორის ფოცხიშვილი, იზა ორჯონიძე, მიშა ქვლივიძე, ჯანსუღ ჩარკვიანი, ოთარ ჭილაძე“.

და სულ ბოლოს ასეთი პასუხი, ფიცხვით თქმული უბრწყინვალესი რუსი პოეტი ქალის — ბელა ახმადუღინას მიერ, აღსარებასავით, საქართველოსა და ქართველების წინაშე:

„მე დამესიზმრა დედამისის ამ ადგილის სახელი: ისე ნათლად, ისე გასაგონად, რომ თვალცრემლიანს გამეღვია, მაგრამ შემდეგ მთელ დღეს ვიღიმებოდი, და მათ, ვინც არ იცოდნენ, რას ნიშნავს საქართველო, უკეთ, უფრო ხალისიანად იგრძნეს თავი ამქვეყნად.“

...მე ვცდილობდი, თვითონ მეთარგმნა რუსულად ქართული სიტყვები, არაფერი გამომივიდა: მე არ ვიცი ქართული წერა, მაგრამ ძილშიც მესმის ქართული გალობა.

საქართველო ჩემი სულის სინათლეა, ბევრი მოფერება, გადამრჩენი ბევრი კეთილი სიტყვა მერგო მე დედამისის ამ ადგილზე და — ყველაფერი, რასაც ვხედავთ და რაც ვიცით, და ისიც, რისი ცოდნის ძალა არ შეგვწევს.

დაე, მათი სახელები, ვისაც ეძღვნება ეს ლექსები, დაუვიწყარი იყოს მარადის“.

არაფა სანაბლია

საოხარი მოკიდება და მოკალება, ანასთან სულის დაშვილება და უაღრესთან მიასლოპის ბრძანება აკავშირებდათ რუს შემოქმედებებს სპეცდანიშნულ ტაქტიკურ სპეცოპერაციას. ბორის პასტერნაკი წინ, 1960 წლის გაზაფხულზე მიინც და მიინც სპეცდანიშნულში ჩაიშვა.

გიორგი მარგველაშვილი: ქართული ჯარისკაცები ავღანეთში საქართველოსთვის იბრძვიან

კოალიცია „ქართული ოცნების“ საპრეზიდენტო კანდიდატი გიორგი მარგველაშვილი ავღანეთში დაღუპული ქართველი ჯარისკაცების ოჯახებს უსამძიმრებს. „მე-9 არხის“ გადაცემა „მთავარ კითხვაში“ სტუმრობისას განათლების მინისტრმა განაცხადა: „პირველ რიგში, მინდა მივუსამძიმრო ოჯახებს, მთელ ქვეყანას იმ გმირების ტრაგიკული სიკვდილი. ბუნებრივია, ძალიან მძიმეა ეს იმ ოჯახებისთვის, რომლებმაც დაკარგეს შვი-

ლები ავღანეთის მიწაზე, იმათთვის, ვინც იცინა, რომ მათი შვილები დაჭრილები არიან. ცოტა ხნის წინ მე შევეხვი ადამიანებს, რომლებიც ავღანეთში არიან დაჭრილები და ვნახე საოცარი გმირობა, გამბედაობა, რომელიც მათ აქვთ. რა თქმა უნდა, ძალიან მძიმეა ამის ყველაფრის ერთად დანახვა, მაგრამ გასათვალისწინებელია ის, რომ ეს ხალხი იქ იბრძვის საქართველოსთვის, როგორც ერთიანი მშვიდობიანი მსოფლიოს ნაწილისთვის. 21-ე საუკუნემ მოიტანა ვითარება, როდ-

საც მცირე ერებიც კი არიან გლობალური უსაფრთხოების კონცეფციის ნაწილი. ძალიან მძიმე ეს ყველაფერი ირაკლისთვის, რომელიც, ბუნებრივია, განსაკუთრებით განიცდის ამ ყველაფერს...“

ის, რომ საქართველო არის ამ პროცესის ასეთი სერიოზული ნაწილი, ბევრ კონტექსტში წარმოაჩენს მას, მცირე ერს, რომელსაც დიდი პასუხისმგებლობა აქვს აღებული მსოფლიო მასშტაბით“.

ასეთი რამ გაგონილა? შენ თუ უფლება გაქვს, მურღალი კურტუმი, როგორც გინდა, აქნით, მე იმის უფლება აღარა მაქვს, რომ ეს ბინძური ხალხი მიზიარდებოდეს? სიყვარული არ იქნება ქალაქი, ლამაზ ქალ-ვაჟზე უთქვამს ქართველ კაცს და პედერასტობა, რომელიც რელიგიურადაც ცოდვია, ქალით გინდათ შეგვამყაროთ?

გაზაფხულის 17 ბეილვაზი

აკი ვამბობდი წინა წერილში, როცა ნაძალადევის შუალედური არჩევნების შედეგით განხილული ვნერდი, ჯერ სადა ვართ-მეთქი და აჰა — ქრისტეს ბრწყინვალე აღდგომის წინა დღეებში არასამთავრობო ორგანიზაცია „იდენტობამ“ 17 მაისისთვის სექსუალურ უმცირესობათა, ანუ, როგორც ჩვენში მარტივად ვშიფრავთ ლგბტ-ს ჩახლართულ აბრევიატურას, პედერასტების აღლუმი დაგვიანონსა!

ვინ არის ეს ე. წ. იდენტობა, რა უნდათ პედერასტებს, რა პარადები აუტყდათ, რას ითხოვენ, რატომ მაინც და მაინც 17 მაისი? და ა. შ. კითხვების დასმა კიდევ შეიძლება, რომელთაც შევეცდები, ქვემოთ პასუხები გავცე...

გახსოვთ, ალბათ, რომ შარშანაც 17 მაისს სცადეს საქართველოს ისტორიაში პირველი გეიპარადის ჩატარება. თუმცა რაღაც სცადეს?! მცირე შეხლა-შემოხლას თუ არ ჩავთვლით, რომლის არც თუ პასუხი მონემე მეც გახლდით, სანადელს მაინც მიადნის ქართველმა პედერასტებმა. მართალია, ბოლომდე ვერ ჩაიაღღმეს რუსთაველის პროსპექტი და ზემელზე დავამხრუჭეთ, მაგრამ საერთაშორისო ყურადღება მაინც მიიქცის — ჯერ ამერიკის ელჩმა დაგმო ქართველი საზოგადოების ხელისმეშლა პარადისადმი, იმავე საღამოს ევრონიუსის ეთერიდანაც გადაიცა პედერასტების „დარბევის“ კადრები და მეორე დღეს კი, ქართველ პედერასტებთან სოლიდარობის ნიშნად, თბილისში აკრედიტებული მთელი „დემოკრატიული“ დასავლეთის დიპლომატიური გამოვიდა პარლამენტის შენობის წინ, იმ მოედანზე, რომელზეც ზუსტად ერთი წლის წინ — 26 მაისს, სისხლი დაღვარა სააკაშვილის ფაშისტურმა რეჟიმმა, მაგრამ იმავე დასავლეთს კრინტი არ დაუძრავს...

ახლა კი, პირველი გეიპარადის წლისთავზე ახალი ის გავიგე, რომ 17 მაისი პომოფობიასთან ბრძოლის მსოფლიო დღე ყოფილა და პედერასტების პარადიც ამ „ქუდის ქვეშ“ უნდა გაიმართოს!

კი, მაგრამ რატომ? პომოფობია ხომ ადამიანების სიძულვილს, უფრო ზუსტად კი კაცთმოძულეობას ნიშნავს და ე. ი. რა, ვისთვისაც პედერასტობა მიუღებელია, ის კაცთმოძულეა?

ჰოდა, მივადექით ზემოთ დასმულ კითხვას: რა უნდა, რის გაპროტესტებას აპირებენ ქართველი პედერასტები? რა და ერთადერთი ლიბერალიზაცია ქართველი საზოგადოების სოლომ-გომორის თანა-

მედროვე აქტივობა მიმართ ისაა, რომ, უკაცრავად პასუხია და, ფეხებზე გვიდია ეს ბინძური გარყვნილები, ხატოვნად თუ ვიტყვით, ვინ დედალია და ვინ მამალი. კიდევ უფრო მძაფრად კი, ვინ ვის ქვეშაა და ვინ ვის ზევით, თავშიც ქვა უხლიათ, ჩვენ მაგათ „სპალნაში“ არ ვუფარდებთ! მაგრამ არა, საზოგადოების ასეთი ლოიალობა აღარ აკმაყოფილებს, უნდათ, რომ გვერდით დავისვით, მათთან პური გავტეხოთ და ვახტანგურიც მეც დავლიოთ. ერთი სიტყვით, ეს ღვთისპირიდან გადავარდნილები სიყვარულსა და პატივისცემას ითხოვენ ჩვენგან!

ასეთი რამ გაგონილა? შენ თუ უფლება გაქვს, მურღალი კურტუმი, როგორც გინდა, აქნით, მე იმის უფლება აღარა მაქვს, რომ ეს ბინძური ხალხი მიზიარდებოდეს? სიყვარული არ იქნება ძალადო, ლამაზ ქალ-ვაჟზე უთქვამს ქართველ კაცს და პედერასტობა, რომელიც რელიგიურადაც ცოდვია, ქალით გინდათ შეგვამყაროთ?

ცოდვაც არის და ცოდვაც — სულ ახლახან გავიგე, რომ მართლმადიდებლური სწავლებით, წმინდაბასილი დიდის მიხედვით, ყველაზე დიდი ცოდვა ზოოფილია, ანუ ადამიანის ცხოველებთან სქესობრივი კავშირი, მეორე ადგილზე პედერასტობაა, რომლის მიტევება 25-წლიანი სასჯელის შემდეგ ყოფილა შესაძლებელი და მხოლოდ ამის შემდეგ მოდის მკვლელობა, რომელსაც 15 წელი მუხლებზე ხოხვა სჭირდება მისატყვებლად!

გაიგეთ, ხალხო, რას უპირებენ ღვთისმშობლის ნილხვედრ საქართველოს და 100 ათასი მონამის თბილისი? ამის მერეც მოუბრუნდებთ ენა ე. წ. არასამთავრობოებს ადამიანის უფლებებზე და პომოფობიაზე? მოუბრუნდებთ და მეტი არა? იდენტობა იქნება თუ სხვა, ისინი, როგორც წესი, დასავლეთიდან, ძირითადად კი, აშშ-დან ფინანსდებიან უხვად და, რაც უფრო მაგრად გვაკცემინებენ (თუ ასეთი რამ მოხდა) თავს, მით უფრო მსუ-

ისინი, როგორც წესი, დასავლეთიდან, ძირითადად კი, აშშ-დან ფინანსდებიან უხვად და, რას უფრო მაგრად გვახეივანებენ (თუ ასეთი რამ მოხდა) თავს, მით უფრო მსუყვედრებულა.

ყე ფინანსურ ინექციებს მიიღებენ, ანუ იდენტობა 17-ში მაინც ცხოველებთან სქესობრივი კავშირი, მეორე ადგილზე პედერასტობაა, რომლის მიტევება 25-წლიანი სასჯელის შემდეგ ყოფილა შესაძლებელი და მხოლოდ ამის შემდეგ მოდის მკვლელობა, რომელსაც 15 წელი მუხლებზე ხოხვა სჭირდება მისატყვებლად!

ან რაღაც მაინც და მაინც იდენტობა დარიქვებს? რა და ესეც ერთგვარი ცინიზმია, რადგანაც ღმერთმა თავის დროზე განსაზღვრა ყველა სულიერის იდენტობა. მათ შორის კაცს კაცია, ხოლო ქალს ქალი უნდა და ქორწინება თუ სექსიც მხოლოდ მათ შორის უნდა. არასამთავრობოებს ადამიანის უფლებებზე და პომოფობიაზე? მოუბრუნდებთ და მეტი არა? იდენტობა იქნება თუ სხვა, ისინი, როგორც წესი, დასავლეთიდან, ძირითადად კი, აშშ-დან ფინანსდებიან უხვად და, რაც უფრო მაგრად გვაკცემინებენ (თუ ასეთი რამ მოხდა) თავს, მით უფრო მსუ-

ბევრი რამ მოხდა ამ ხნის მანძილზე პოლიტიზირებულ საქართველოში. თუნდაც პრეზიდენტობის კანდიდატების დასახელება ან, გნებავთ, შს მინისტრის პირველი მოადგილის დაპატიმრება, მაგრამ ნიშანდობარე ნერილის თემა ვერაფერმა გადაფარა. სოციალური ქსელი მხოლოდ მოსალოდნელ პარადს განიხილავს და აბსოლუტური უმრავლესობით მხოლოდ უარყოფითად.

ამავე კონტექსტში ჯდება „პირადი ცხოვრების“ ამსახველი კადრების გამოქვეყნებაც. რა მაქვს მხედველობაში? რა და ის, რომ უკლებლივ ყველა ტელევიზიაში მხოლოდ იმ კუთხით განიხილებოდა, მხოლოდ იმაზე იყო საუბარი, როგორ შეიძლება „პირადი ცხოვრების“ გადაღება და არც ერთი სიტყვა ასეთი ცხოვრების სიმანხვეზე! იმ ტელედებატებში ამ მართლაც ამაზრზენი კადრებით

თითქოს მოსალოდნელი გეიპარადის ლეგიტიმაცია ცდილობდნენ. მათი აზრით, რა მოხდა მერე, პირადი ცხოვრება და მეტი არაფერი?! პედერასტობაც ისეთივე ნორმალიზაცია, როგორც ტრადიციული სექსუალური ორიენტაცია, დროა, საქართველოშიც დავამარცხოთ პომოფობია, თორემ რას იტყვის ევროპა და ნატო და ა. შ.

არა, ბატონო, როგორც ჯამოთ უკვე ითქვა, პირად ცხოვრებაში თავისი თავი უნდა აჩვენოს, მათთან უნდა დაილაშქროს უფრო ახალი პარადი, რომელიც უნდა აჩვენოს, მათთან უნდა დაილაშქროს უფრო ახალი პარადი, რომელიც უნდა აჩვენოს, მათთან უნდა დაილაშქროს უფრო ახალი პარადი...

«მარტო თქვენი ბრალია, რას გჭირთ!»

ყოფილი ტელენამყვანი სალომე გოგიაშვილი რესტორან „ლა ტრუფეში“ მომხდარ ინციდენტს სოციალურ ქსელში გამოეხმაურა: „აი, რა განსხვავებაა „ნაციონალ“ კურდღელ მამაკაცებსა და ძველი ბიჭი-2013-ს შორის. ხუმრობა იქით იყოს და ნამდვილად არასასიამოვნოა, როდესაც ადამიანები ჩხუ-

ბობენ, მაგრამ ამდენ ზიზღსა და უსამართლობას რომ დათესავ, შედეგს ასეთს და უარესს მიიღებ. საქართველოს მინისტრებიც უყოლია, მერიც, მაგრამ ხალხი ქუჩაში ფურთხებით და დედის გინებით არ დასდევდა. მარტო თქვენი ბრალია, რაც გჭირთ!!! კაფედან გაყვანა, რტყევა, პატრულის უსამართლო მოქცევა — ეს ყველაფერი თქვენი დამ-

კვიდრებულია. ამდენი გამწარებული ადამიანი, მე მგონი, საქართველოს ისტორიას არ ახსოვს!!! კიდევ გიკვირთ?! კეთილი რჩევა: ბინაზე ჯობია ხოლმე ანი შეკრება. თუ დაგანტერესებთ, კურიერის ნომერსაც მოგაწვდით სახლი მოტანის სერვისით. მეტი უსაფრთხოებისთვის. საქმელსაც შეირგებთ და მოტივილობებსაც ასცდებით!”

კეთილი რჩევა: ბინაზე ჯობია ხოლმე ანი შეკრება. თუ დაგანტერესებთ, კურიერის ნომერსაც მოგაწვდით სახლი მოტანის სერვისით. მეტი უსაფრთხოებისთვის. საქმელსაც შეირგებთ და მოტივილობებსაც ასცდებით!”

დავით მხიპია

სავსებით სწორია რეფორმატორთა კავშირის, არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და ექსპერტების მიერ დაყენებული საკითხი სოფლის მეურნეობისა და აბრარული მრეწველობისთვის გარკვეული საბადასახადო შეღავათების შემოღების თაობაზე. სხვაგვარად ვერ განხორციელდება ის მასშტაბური ბარდაქმნები, რომლებიც მთავრობამ დაიწყო.

ბატონი გიორგი გამცემლიძე, რომლის წერილსაც დღეს ვთავაზობთ, 1972 წლიდან 1985 წლამდე საქართველოს მსუბუქი მრეწველობის მინისტრი გახლდათ. აღიარებულია, რომ იგი ამ დარგის სუპერპროფესიონალია და უნიკალურ გამოცდილებას ფლობს. მისი ეს თვისებები კი საქართველოს დაკნინებული ეკონომიკის აღდგენა-აღორძინებისთვის ჰაერით საჭირო და აუცილებელია. თუ დღევანდელი მთავრობა ყურს მიუგდებს მის რჩევას, არაფერს წააგებს. პირიქით!

რაც იყო და რაც არის

ერის დიდი მოჭირნახულე ილია ჭავჭავაძე ვაზეთ „ივერის“ ფურცლებზე წერდა: „ფეიქრებო, იხაროს თქვენმა ჯანმა, მაჩვენოს უფალმა, თქვენი ხელობა გავრცელებულიყოს ჩვენში, ბევრი ოსტატი-შეგირდი მენახოს თქვენს საფეიქროში“. ავუსრულეთ ეს ნატვრა ერის მამას? ჩავიხედოთ ისტორიას. დარგის განვითარება, მართალია, ნელი ტემპით, ჯერ კიდევ 1923 წლიდან დაიწყო, ხოლო სერიოზულ მასშტაბებს 1960-80 წლებში მიაღწია, როცა მსოფლიოში ჩადა უახლესი ტექნიკით აღჭურვილი თბილისის მაუდ-კამოლის კომბინატი, რომელიც ნელინადმი მიძღვნილი მეტრ შალის ქსოვილს უშვებდა. თბილისში ამოშავდა გლდანის ტრიკოტაჟის ფაბრიკა, ცხინვალში — ტრიკოტაჟის ფაბრიკა, მთლიანი რეკონსტრუქცია ჩაუტარდა ცხაკაიის ხალიჩების კომბინატს, ზუგდიდში ამოშავდა თანამედროვე ტექნიკით აღჭურვილი ფაიფურის ქარხანა. ბაზის ნართით საქსოვი საწარმოების უზრუნველსაყოფად სახსრებში ამოშავდა სართავი ფაბრიკა, რომელშიც 1000-მდე მუშა დასაქმდა. მსუბუქი მრეწველობა წელიწადში აწარმოებდა (1980 წლის მონაცემებით):

- ბაზის ქსოვილს — 60,0 მლნ გრძ. მეტრს;
- შალის ქსოვილს — 5,17 მლნ გრძ. მეტრს;
- აბრეშუმის ქსოვილს — 49, 2 მლნ გრძ. მეტრს;
- ტრიკოტაჟის თეთრულს — 27, 7 მლნ ცალს;
- ზედა ტრიკოტაჟს — 15,9 მლნ ცალს;
- წინდის ნაწარმს — 27,4 მლნ წყვილს;
- ტყავის ფეხსაცმელს — 15,6 მლნ წყვილს.

1980 წელს წარმოების მოცულობამ 101 მილიონი შეადგინა, ხოლო რენტაბელობამ — 15,4 პროცენტით.

მოკავშირე რესპუბლიკებს შორის საერთო პროდუქციის გამოშვებით საქართველო მსუბუქ მრეწველობაში II-III ადგილს ინარჩუნებდა. რესპუბლიკის მრეწველობის საერთო პროდუქციაში მსუბუქი მრეწველობის წილი 20-22 პროცენტით იყო. 1975-81 წლებში საკავშირო მსუბუქი მრეწველობის ზრდის ტემპს 30 პროცენტით ვუსწრებდით. მაგრამ ისიც უნდა ვთქვათ, რომ წარმოების მოცულობის ზრდის ასეთი მაღალი ტემპი ნეგატიურად აისახებოდა ხარისხზე, განსაკუთრებით, ფეხსაცმლისა და სამკერვალო დარგების რიგ საწარმოებში.

გაუმართლებელი იყო, რომ რესპუბლიკის 5-მილიონიანი მოსახლეობის პირობებში ვაწარმოებდით 15 მილიონ წყვილ ფეხსაცმელს და 23 მილიონ ერთეულ სამკერვალო ნაწარმს.

ასეთი მანკიერი დაგეგმვა იყო გამოწვეული იმით, რომ რესპუბლიკა დოტაციური იყო და მხოლოდ წარმოების მოცულობის მაღალი ტემპით შეიძლებოდა საკავშირო მთავრობის მიერ დეფიციტის ანაზღაურება.

ასე იყო. დღეს კი დარგის მდგომარეობა კატასტროფულია: თუ არ ჩავთვლით რამდენიმე კუსტარულ საწარმოს, მათ შორის, რუსთაველი ტყავის გადამამუშავებელ მცირე საწარმოს. თითქმის 10 წელია, ძველანაირი არც ერთი ფაბრიკა-კომბინატი აღარ ფუნქციონირებს. 110 ათასი ადამიანი უშუშეპარი დარგს; მილიონობით დირექტორებისა და მენეჯერების, სამინისტრო ნილობრივ მონაწილეობდა ქალაქებისა და დაბების კეთილმოწყობაში. დღეს ამაზე ოცნებასაც გადავწყვიტეთ.

გავიხსენოთ, რომ საწარმოების დასახლებებში მუშებისთვის შენდებოდა საცხოვრებელი სახლები, ბავა-ბალები და სხვა საყოფაცხოვრებო ობიექტები. სამინისტრო ნილობრივ მონაწილეობდა ქალაქებისა და დაბების კეთილმოწყობაში. დღეს ამაზე ოცნებასაც გადავწყვიტეთ.

მაინც რა უშიშვლა ბაკათვას?

უნდა ითქვას, რომ ახალი ხელისუფლების მიერ ამ მიმართებით გადადგმული პირველი ნაბიჯები იმედის მომცემია.

„ქართული ოცნების“ სოფლის განვითარების პროგრამაში ადგილი აქვს დათმობილი აბრეშუმის წარმოებისთვის საჭირო ნედლეულის ბაზის შექმნას, რაც მისასაღებებელია. აბრეშუმის პარკის წარმოების ზრდა დღის წესრიგში დააყენებს აბრეშუმის ძაფსახვევი ფაბრიკების შექმნის აუცილებლობას. უნდა საქართველოში 5 ასეთი ფაბრიკა ფუნქციონირებდეს.

საერთოდ, მეაბრეშუმეობა ერთ-ერთი წამყვანი დარგი იყო, ვაწარმოებდით 40 მილიონ გრძივ მეტრს, რითაც კავშირის მასშტაბით მე-4 ადგილზე ვიყავით.

სოფლის მეურნეობის მასშტაბური განვითარების პირობებში იქმნება რეალური ბაზა მსუბუქი მრეწველობის რიგი დარგების ნედლეულით უზრუნველსაყოფად. აქედან გამომდინარე, დღის წესრიგში დგება დასავლეთ საქართველოში (სამტრედიო) და აღმოსავლეთ საქართველოში (თელავი) აბრეშუმის პარკის ძაფსახვევის საბარეშო ფაბრიკების აღდგენა. შეიძლება: ტყავ-ნედლეულის ბაზის შექმნა და პირველ ეტაპზე ერთი ტყავ-ნედლეულის პარკის აღდგენა. ადგილობრივი წარმოების აბრეშუმის ნატურალური ძაფის, ასევე კამოლური ნართის მიღების პირობებში, ჩემი აზრით, ეტაპობრივად უნდა გან-

მსუბუქი მრეწველობის მძიმე პრობლემები

ვიხილოთ ყოფილი თბილისის მაუდ-კამოლის კომბინატისა და ქუთაისის აბრეშუმის საწარმოო გაერთიანების აღდგენის მიზანშეწონილობა, რათა ადგილობრივი ნედლეულით გამოშვებული იქნას ნატურალური შალისა და აბრეშუმის ქსოვილები.

საქართველოში წარმოებული ნატურალური აბრეშუმის (მიფონის) ქსოვილი უაღრესად დიდი მოთხოვნით სარგებლობდა არა მარტო ყოფილი საბჭოთა კავშირის რესპუბლიკებში, არამედ ევროპაში; საყურადღებოა, რომ ნატურალური აბრეშუმის ქსოვილზე დღესაც დიდი მოთხოვნაა.

პროექტორების საგნად უნდა იქცეს ქუთაისის ტყავის ფეხსაცმლის კომბინატის ბაზაზე ფეხსაცმლის წარმოების ორგანიზება.

ვინაიდან ქვეყანაში ბაბუეულისა და ქვიშური ბოჭკოს ნართს არ ვაწარმოებთ, საწყის ეტაპზე გართულდება ტრიკოტაჟის საწარმოთა ამოქმედება, შემოტანილი ნედლეული კი გაზრდის პროდუქციის თვითღირებულებას, რაც გააძვირებს საცალო ფასებს და, საბოლოო ჯამში, შეაფერხებს ნაწარმის რეალიზაციას. ამ გასათვალისწინებელი ფაქტორების მიუხედავად, განსახილველია თბილისში ერთი ტრიკოტაჟის ფაბრიკის ამოშავება, რომელიც ორიენტირებული იქნება ქალისა და მამაკაცის ზედა ტრიკოტაჟის გამოშვებაზე.

ამ ეტაპზე გადამწყვეტია საპარტნიორო ფონდის როლი, რომელმაც მსოფლიო სავალუტო ფონდთან ერთად უნდა იზრუნოს დარგის საწარმოთა ამოქმედებისათვის.

ფართოვალს დაბრუნება უნდა

მსუბუქი მრეწველობის სამინისტროს ათეული წლების განმავლობაში ჰქონდა მოდერნიზაცია, რომელიც, ფაქტობრივად, წარმოითქმნა სამკერვალო და ტრიკოტაჟის საწარმოებში ნაწარმის მოდერნიზების, ასორტიმენტის განახლების საქმეს.

სასურველია, საქართველოს მთავრობის განხილვის საგანი გახდეს მოდის სახლის შენობის, რომელიც ყოფილი ვიწრო-ცოცის მოედანზე მდებარეობს, მსუბუქი მრეწველობისთვის გადაცემის საკითხი.

მთავრობის ჩარევის გარეშე ვერ მოხერხდება უკანონოდ ჩამორთმეული მეაბრეშუმეობის კვლევითი სამეცნიერო ინსტიტუტის შენობის (ბ. პაიჭაძის სახელობის სტადიონის მიმდებარე ტერიტორიაზე) ყოფილი მებატონისთვის დაბრუნება და მისი ფუნქციის აღდგენა.

მსუბუქ მრეწველობაზე „ზრუნვის“ საუკეთესო მაგალითია ამ ინსტიტუტის ფაქტობრივი ლიკვიდაცია, რაც პირადად კახა ბენდუქიძის სახელს უკავშირდება. დარგის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დაშლას მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი განათლების ყოფილი მინისტრის, კახა ლომიას, 2010 წლის დეკემბრის ბრძანებამ, ვითომდა ოპტიმიზაციის საბაბით, შესაბამისი ინსტიტუტებისთვის იურიდიული სტატუსის გაუქმების თაობაზე.

ყოფილი ხელისუფლების მხრიდან ბიზნესსადმი უდიერი დამოკიდებულების ერთ-ერთი თვალსაჩინო მაგალითია გიგანტი საწარმო — თბილისის მაუდ-კამოლის კომბინატი. ოთხმოცდაათიან წლებში ფაქტობრივად გაჩერებული კომბინატის ასამოქმედებლად ან განსვენებულმა ბიზნესმენმა ბადრი პატარაკაციშვილმა ათობით მილიონი ამერიკული დოლარი გაიღო.

მთავრობის ეკონომიკური გუნდის სრული უყურადღებობის შედეგად ეს თანხა არამიზნობრივად გაიხარჯა და ვერ მოხერხდა კომბინატის ნაწილობრივი ამოშავება.

მსუბუქი მრეწველობის საწარმოებს განსაკუთრებით მძიმე ტვირთად დააწვა 1997 წელს შემუშავებული საგადასახადო კოდექსი, ხოლო „ნაციონალურების“ მთავრობის მოსვლის შემდეგ ეს დარგი პირნძინდამ განადგურდა: ისეთი გიგანტები, როგორებიც იყო თბილისის

გლდანის ტრიკოტაჟის ფაბრიკა, ქუთაისის აბრეშუმის კომბინატი, თბილისის ფეხსაცმლის საწარმოო გაერთიანება „ისანი“, საჩხერის ბაზის სართავი კომბინატი და სხვები, დღეს, ფაქტობრივად, აღარ არსებობს.

და, რაც მთავარია, მუდმივი მალაღანაზღაურებადი სამუშაო დაკარგა 1100 ათასზე მეტმა ადამიანმა. დაბრის განადგურება განაგრძობს იმ გარემოებაში, რომ იგი მზად არ აღმოჩნდა საბაზრო ეკონომიკაზე გადასასვლელად. ხოლო ეკონომიკის სამინისტრო უკანასკნელი ცხრა წლის განმავლობაში ერთხელაც არ დაინტერესებულა მისი გადით.

მატყლი „ჩემი არსობისა“

ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ნედლეული საფეიქრო დარგისთვის არის მატყლი. 1976 წლის მონაცემებით, საქართველოში 2,2 მილიონი სული ცხვარი იყო. მზადდებოდა 5,2 ათასი ტონა ცხვრის მატყლი. ფუნქციონირებდა მატყლის გადამამუშავების ორი საწარმო თბილისისა და შულავერში.

ამ საწარმოების უმოქმედობამ მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი იმ გარემოებას, რომ სოფლად ცხვრის მოშენებით აღარ ინტერესდებიან (რადგან ცხვრის მატყლი უფრო ძვირად იყიდება, ვიდრე მისი ხორცი). ბოლო 10 წლის განმავლობაში ცხვარი გაეძინება ირანსა და არაბეთის ქვეყნებში.

საქართველოში აღარ არსებობს ტყავ-ნედლეულის თანამედროვე ტექნოლოგიით აღჭურვილი არც ერთი საწარმო, არადა, მსოფლიოში ნატურალურ ტყავზე მოთხოვნა ძალიან დიდია. დილუტანტური მთაწარმის ხელში ბოლო ათწლეულის განმავლობაში საქართველოში მეცხოველეობის დარგი დაკნინდა.

იმედი ვიქონიოთ, რომ ახალი მთავრობა მატყლის დამზადების ზრდის კვალზე განიხილავს ერთი კამელოური ნართის გამოშვების საწარმოს ამოქმედების საკითხს ან თბილისის მაუდ-კამოლის კომბინატში, ან კამელოური დართის ფაბრიკაში.

სოფლად მატყლის დამზადების პირობებში სასურველია, შულავერის მატყლის სარეცხ ფაბრიკაში პარალელურად ორგანიზებული იყოს ქეჩის წარმოება, ასეთ ნაწარმზე დღეს დიდი მოთხოვნაა.

დასკვნის მაგიერ

ფიქრობ, ეკონომიკის სამინისტროში უნდა შეიქმნას სპეციალური ჯგუფი დარგის სპეციალისტების, ეკონომისტებისა და ექსპერტების შემადგენლობით, რომელიც შეიმუშავებს დარგის ეტაპობრივი განვითარების გეგმას: — განსჯის საგანია აბრეშუმის პარკის, მატყლის, ტყავის

(მსხვილფეხა საქონლისა და ღორის) დამზადების და მოსახლეობიდან მისი მიღების პირობები. ამ ფუნქციას უნდა ცვავე-შირის სისტემა ასრულებდეს.

— უნდა ჩატარდეს დარგის საწარმოთა (რომელთაც შემორჩათ ტერიტორია და შენობა-ნაგებობა; სამუშაო დაზღვა-დანადგარები ძირითადად განადგურებული) ინვენტარიზაცია, რათა დადგინდეს დღევანდელი ფაქტობრივი მდგომარეობა.

საკვებით სწორია რეფორმატორთა კავშირის, არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და ექსპერტების მიერ დაყენებული საკითხი სოფლის მეურნეობისა და აგარული მრეწველობისთვის გარკვეული საგადასახადო შეღავათების შემოღების თაობაზე. სხვაგვარად ვერ განხორციელდება ის მასშტაბური გარდაქმნები, რომლებიც მთავრობამ დაიწყო.

მსუბუქი მრეწველობის კატასტროფული მდგომარეობის გათვალისწინებით, მისი აღდგენის საწყის ეტაპზე (დროებით) განსახილველია დარგისთვის საბადასახადო შეღავათების დაწესების საკითხი.

კარგი იქნება, თუ დარგის კვლევითი მუშახელით უზრუნველყოფის მიზნით, ეკონომიკის სამინისტრო განიხილავს მსუბუქი მრეწველობის საწარმოთა ბაზაზე საწყის ეტაპზე პროფესიული განათლების ორი სასწავლებლის გახსნის საკითხს (დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველოში). ჩემი აზრით, ამ სამინისტროს ხელმძღვანელობამ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის რექტორატთან ერთად უნდა შეისწავლოს დარგის საინჟინრო კადრებით უზრუნველყოფის პრობლემა.

მსუბუქი მრეწველობის განვითარების პერსპექტივაზე საუბრისას არ შეიძლება არ შევეხოთ კიდევ ერთ მტკიცებულ საკითხს: უცხოეთიდან შემოტანილი მსუბუქი მრეწველობის ნაწარმის ხარისხზე კონტროლის გამკაცრებას. ეს განსაკუთრებით ეხება თურქეთიდან და ჩინეთიდან იმპორტირებულ უაღრესად მდარე ხარისხის საქონელს.

ასევე უნდა გამკაცრდეს ე.წ. მეორედი საქონლის (ფუთები) საინტარული და ჰიჯიენური კონტროლი, რადგან შემოაქვთ ისეთი საქონელი, რომელიც მნიშვნელოვნად არის დაბინძურებული.

დაბოლოს, კარგი იქნება, თუ საწყის ეტაპზე ეკონომიკის სამინისტროში შეიქმნება კვანდიტორი სპეციალისტების ჯგუფი, რომელიც კურიერებს გაუწევს დარგის ფუნქციონირების აღდგენის პროცესს.

გიორგი ბაგვაძე, თბილისი, 1972-85 წლებში საქართველოს მსუბუქი მრეწველობის მინისტრი

დღეს ამერიკელების ეს პოლიტიკა რუსეთის მიმართ ტარდება. ყოველწლიურად რუსეთში მგაბარი სასმელებისგან 50 ათასი ადამიანი იღუპება. შედარებისთვის, ეს ერთი რიგითი ქალაქის მოსახლეობაა. რუსეთის სრული ალკოჰოლიზაცია მსოფლიოს მმართველი ძალებისთვის დაპყრობის ერთ-ერთი იარაღია.

ალკოჰოლური სასმელი — ბიზნესი თუ მასობრივი განადგურების იარაღი?

ამბიციური მიზნების მისაღწევად და სასურველი მიზნების ხელში ჩასაგდებად სრულიად არაა აუცილებელი შეიარაღებული ძალების გამოყენება. საამისოდ არსებობს უფრო ქმედითი და დახვეწილი ხერხი — ალკოჰოლი.

ძველ დროში რუსებისა და დანარჩენი სლავური ტომებისთვის არაფერი იყო ცნობილი — ისინი თავს სვამდნენ ან ლუდს, თუმცა ოფლითა და შრომით მოყვანილ ქერს ლუდის მოსახარმად მხოლოდ განსაკუთრებული შემთხვევებისთვის იყენებდნენ. რუსეთში დასაწყისად მხოლოდ სამი მიზეზი არსებობდა: ზაფხულის დაბადება, მტერზე გამარჯვება და ქელეხი.

არაფერ რუსეთში, უფრო სწორად, დასავლეთ რუსეთში (პოლონურ-ლიტვური სათავადო), პირველად 1428 წელს გენუელმა ვაჭრებმა შემოიტანეს. სულ მალე არაფერი გამოყენება იკრძალა. რუსეთის მთავარი ალკოჰოლის წარმოებელი კომპანია XV-XVII საუკუნეებში რუსეთში ყველაზე უფრო ადრე გამოჩნდა. რუსეთში ჩამოსახლებულ უცხოელებს ადასტურებდნენ ან ფაქტს. XIX საუკუნეში ალკოჰოლური სასმელების შექმნა მსოფლიო სავაჭრო ბაზარზე დასაბუთდა. რუსეთში მისი მოხარება არ ახასიათებდა. ამიტომაც ლოთობდა მხოლოდ საზოგადოების ვინორ ფენა, რადგან არაფერი დალევდა მხოლოდ დუქანში იყო ნებადართული, ამიტომ სისტემატური სმა და დათრობა იმ პერიოდის რუსეთის მოსახლეობას არ ახასიათებდა.

ამ ნეს-ჩვეულების აქტიურად დანერგვას პეტრე I-მა მიჰყო ხელი, რომელსაც თვითონ უყვარდა სმა (ამას განათლებულ ევროპაში შეეჩვია), მისი საქმე კი ეკატერინე დიდმაც გააგრძელა, რომელსაც მიანიჭდა, რომ „მთვრალი რუსეთის მართვა გაცილებით ადვილია“. ამას გარდა, დუქნების მასობრივი გახსნა სახელმწიფოსთვის ხაზინის შევსების საშუალებასაც წარმოადგენდა, რადგან მათი მფლობელები გარკვეულ გადასახადს იხდიდნენ. უკვე იმ დროს საზოგადოების საუკეთესო ნაწილი აცნობიერებდა, თუ რა საფრთხის შემცველი იყო მსგავსი პოლიტიკა და განსაკუთრებით ალკოჰოლის მთავრობის მთავრობას, შეეწყობა ხალხის გაღატოება. მართლმადიდებელი ეკლესია ლოთობს არ აზიარებდა, იქნებოდა ნებაყოფლობითი სიფხიზლის საზოგადოებები, ხოლო 1858-59 წლებში რუსეთის 32 გუბერნიაში ანტიალკოჰოლური ანტიპროტიკა მოხდა — ხალხმა დუქნები დაარბია და ერთხმად მოითხოვა მათი გაუქმება.

ალექსანდრე III-ს მმართველობის დროს ზომები საგრძ-

ნობლად გამკაცრდა, მაგრამ 1914 წლისთვის ალკოჰოლური სასმელების მიღების მაჩვენებელი ერთ ადამიანზე 4,7 ლიტრამდე მანაც აინია (დღეს ეს მაჩვენებელი 14 ლიტრს შეადგენს). აღსანიშნავია, რომ იმ დროისთვის მაგარი სასმელების მიღების მაჩვენებელი ევროპასა და აშშ-ში ორჯერ უფრო მაღალი იყო, ვიდრე რუსეთში. ასი წლის წინ ე.წ. მსგავსი რუსეთში 18 წლამდე ბავშვების 95%-ს, ქალების 90%-სა და მამაკაცების 43%-ს განიწმინდებდა სპირტიანი სასმელები.

პირველი მსოფლიო ომის დაწყებისთანავე რუსეთში „მშრალი კანონი“ შემოიღეს, რომელიც მხოლოდ 1925 წელს გააუქმეს, მაგრამ არც ამის შემდეგ შეინიშნებოდა ალკოჰოლის გადაჭარბებულად მიღება. 1932 წლისთვის ერთი ადამიანი წელიწადში დაახლოებით 1 ლიტრ სასმელს მიირთმევდა, ხოლო 1950 წლისთვის ამ მაჩვენებელმა 1,85 ლიტრს მიაღწია, ანუ სტალინის დროს რუსი ქარი საკმაოდ უფრო მეტად ცხოვრობდა. შემდგომ წლებში კი ალკოჰოლის მოხმარება ნელ-ნელა გაიზარდა, მიუხედავად ამისა, საბჭოთა კავშირში მსოფლიოში ერთ-ერთი უფრო მაღალი სასმელების მიღების მაჩვენებელი იყო. იმ დროს საბჭოთა ადამიანი ინგლისელზე 3-ჯერ ნაკლებს, ფრანგზე 7-ჯერ ნაკლებს და ამერიკელზე 10-ჯერ ნაკლებს სუფთა სპირტს მიირთმევდა. მაგრამ არავის უთქვამს, რომ ამერიკელებს ან ფრანგებს ალკოჰოლისადმი გენეტიკური მიდრეკილება აქვთ, მაშინ, როდესაც ყველა იცის, რომ რუსები მსმელი არიან.

ინფორმაცია რუსების მიერ ალკოჰოლური სასმელების მიმართ გენეტიკური მიდრეკილების თაობაზე ძალიან გადაჭარბებულია, რადგან მათ სისხლში არსებობს განსაკუთრებული ფერმენტი, რომელსაც ალკოჰოლის მონელების უნარი აქვს. სულ სხვაგვარადა,

მაგალითად, საქმე შორეული ჩრდილოეთის ხალხის, ფინელეებისა და ზოგიერთი სხვა ერის შემთხვევაში. ასე, მაგალითად, ამერიკელი კოლონიზატორები სარგებლობდნენ ამ ფაქტით და მაგარი სასმელების მეშვეობით, ფაქტობრივად, მოსპეს ჩრდილოეთ ამერიკის აბორიგენული მოსახლეობა. რუსეთი კი კანონით კრძალავდა ციმბირსა და შორეულ ჩრდილოეთში ალკოჰოლით ვაჭრობას, რათა ადგილობრივი მოსახლეობა არ გალოთებულყო.

დღეს ამერიკელების ეს პოლიტიკა რუსეთის მიმართ ტარდება. ყოველწლიურად რუსეთში მგაბარი სასმელებისგან 50 ათასი ადამიანი იღუპება. შედარებისთვის, ეს ერთი რიგითი ქალაქის მოსახლეობაა. რუსეთის სრული ალკოჰოლიზაცია მსოფლიოს მმართველი ძალებისთვის დაპყრობის ერთ-ერთი იარაღია.

ამ იარაღს რუსეთის წინააღმდეგ გასული საუკუნის 90-იანი წლებიდან იყენებენ, როდესაც საზღვრები გაიხსნა და მოსახლეობამდე უცხოურმა მომწოდებელმა სასმელებმა მიაღწია. ასევე გახელდნენ რუსეთის ალკოჰოლური მაფიები, რომლებმაც ადგილობრივი ბაზარი იაფფასიანი სურთგაბით გააჯერეს. აი, ასე მივიდა რუსი ერთი ამ რეკორდულ 14 ლიტრამდე ერთ სულ მოსახლეზე (ხოლო არაოფიციალური მონაცემებით, ეს მაჩვენებელი 21 ლიტრს შეადგენს). საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ ჩატარებულმა საბაზრო რეფორმებმა ხელ-ფეხი გაუხსნეს მრავალ (მათ შორის არაკეთილსინდისიერ) მენარმეს. დღეს რუსეთის ფედერაციაში 1300-ზე მეტი სპირტიანი სასმელის მწარმოებელი ქარხანა მოქმედებს (უმეტესობა ჩრდილოეთ კავკასიაშია განლაგებული), რაც 12-ჯერ აღემატება მთელ უზარმაზარ საბჭოთა კავშირში მომუშავე ქარხნების რაოდენობას. დაუმტკთ ამას ის

საზარელი, კუსტარულად დამზადებული პროდუქცია და უცხოეთიდან შემოსული სასმელების რაოდენობა.

ჯერ კიდევ 1911 წელს სახელმწიფო დუმის დეპუტატი მ. ჩელიშვილი აფრთხილებდა რუს მოსახლეობას: „მთელ რუსეთში მიმდინარეობს კარგად დაგეგმილი, ორგანიზებული ბრძოლა იმის წინააღმდეგ, რომ რუსი ერთი არ გამოფხიზლდეს და ლოთობას არ ჩამოშორდეს“. არსებობს რუსეთის სხვადასხვა სტატისტიკური დაწესებულების ოფიციალური მონაცემები, რომლებიც 1960-იანი წლებიდან 1980 წლამდე გასაიდუმლოებული იყო. ეს არის ე.წ. მონაცემები „ალკოჰოლის დარეგისტრირებული მოხმარების“ შესახებ. 80-იან წლებში მაგარი სასმელების მოხმარების დონე რუსეთში 2-3 ჯერ უფრო მაღალი იყო, ვიდრე სხვა ქვეყნებში. მაგალითად, 1984 წელს შედგენილი, ფინეთსა და დიდ ბრიტანეთში ალკოჰოლური სასმელების მოხმარება შეადგენდა 5,6, 6,6 და 7,2, ხოლო აშშ-ში — 8,6 ლიტრს შეადგენდა.

არაფხიზალი ცხოვრების წესი, რომელსაც რუსეთის მოსახლეობას თავს ახვევდნენ, გარკვეულ ძალებს აძლევს ხელს, რადგან, ექსპერტების თანახმად, მათი უფრო მაღალი მიღების მაჩვენებელი უფრო მაღალია.

ბოლო დროს ჩატარებულმა კვლევებმა დადასტურა, რომ ალკოჰოლის მიღება მცირე დოზითაც კი ცენტრალურ ნერვულ სისტემაზე ახდენს მოქმედებას, რის შედეგადაც იორგუნება ტვინის მარჯვენა ნახევარსფერო, რომელიც „უპასუხებს“ განწყვეტილებების მიღების პროცესზე, ანუ საგრძობლად იზრდება ინფორმაციის დამუშავების დრო და ადამიანს უსუსტდება მსჯელობისა და კრიტიკის უნარი. ეს კი მასების სამართავად ერთ-ერთი აუცილებელი პირობაა. დასკვნების გამოტანა რთული არაა...

ასამთი ჯალაღიძე

ვინ არის ეს «უხილავი ხელი»?

ჟურნალისტმა ირმა ინაშვილმა შინაგან საქმეთა მინისტრ ირაკლი ღარიბაშვილს მიმართა. გათავაზობთ ამ მიმართვის ტექსტს:

სით თუ უნებლიედ აღმოჩნდება ჩათრეული.

„ბატონო ირაკლი, არაერთგზის გამომიხატავს ჩემი აღშოთება იმის თაობაზე, რომ ოქტომბრის არჩევნების შემდეგ ქვეყანაში მძვინვარებს ე.წ. შავი პიარისა და ცილისწამების დაუსრულებელი კამპანია. „უხილავი ხელი“ მიზანმიმართულად ეწევა ჟურნალისტების, პოლიტიკოსების, საზოგადო მოღვაწეებისა თუ რიგითი ადამიანების დისკრედიტაციას.

ბოლო თვეების განმავლობაში საჯაროდ არაერთხელ აღმინიშნავს, რომ მედია-კავშირ „ობიექტივს“ და პირადად მე, ასევე, ჩვენი გუნდის წევრებით თარხან-მოურავს თუ სხვებს, მუდმივად გვადანაშაულებდნენ და ბრალს გვდებდნენ სხვადასხვა აბსურდულ ქმედებაში, რაც, ცხადია, ჩვენი არ ჩავიდინია. ხშირად ისეთ თემებს „გვაკერებდნენ“, რომელთა შესახებ არც კი გვსმენია.

„უხილავი ხელი“ ცდილობდა ჩვენს დაპირისპირებას პოლიტიკოსებთან, ჟურნალისტებთან, ექსპერტებთან და საერთოდ, მთელ საზოგადოებასთან. რა თქმა უნდა, შავი პიარი და მისი მთავარი კომპონენტი — ცილისწამება არამარტო ჩვენ მიმართ წარმოებდა, ამ კამპანიაში მთელი ქვეყანა მოიცვა. ძნელია, დასახელო პოლიტიკოსი თუ საზოგადო მოღვაწე, რომელსაც ერთხელ მაინც არ დასწამეს ცილი. სიმარტობის რუსეთის სხვადასხვა სტატისტიკური დაწესებულების ოფიციალური მონაცემები, რომლებიც 1960-იანი წლებიდან 1980 წლამდე გასაიდუმლოებული იყო. ეს არის ე.წ. მონაცემები „ალკოჰოლის დარეგისტრირებული მოხმარების“ შესახებ. 80-იან წლებში მაგარი სასმელების მოხმარების დონე რუსეთში 2-3 ჯერ უფრო მაღალი იყო, ვიდრე სხვა ქვეყნებში. მაგალითად, 1984 წელს შედგენილი, ფინეთსა და დიდ ბრიტანეთში ალკოჰოლური სასმელების მოხმარება შეადგენდა 5,6, 6,6 და 7,2, ხოლო აშშ-ში — 8,6 ლიტრს შეადგენდა.

არაფხიზალი ცხოვრების წესი, რომელსაც რუსეთის მოსახლეობას თავს ახვევდნენ, გარკვეულ ძალებს აძლევს ხელს, რადგან, ექსპერტების თანახმად, მათი უფრო მაღალი მიღების მაჩვენებელი უფრო მაღალია.

ბოლო დროს ჩატარებულმა კვლევებმა დადასტურა, რომ ალკოჰოლის მიღება მცირე დოზითაც კი ცენტრალურ ნერვულ სისტემაზე ახდენს მოქმედებას, რის შედეგადაც იორგუნება ტვინის მარჯვენა ნახევარსფერო, რომელიც „უპასუხებს“ განწყვეტილებების მიღების პროცესზე, ანუ საგრძობლად იზრდება ინფორმაციის დამუშავების დრო და ადამიანს უსუსტდება მსჯელობისა და კრიტიკის უნარი. ეს კი მასების სამართავად ერთ-ერთი აუცილებელი პირობაა. დასკვნების გამოტანა რთული არაა...

ამის მიუხედავად, „უხილავი ხელი“ მოახერხა სკანდალის გამოცხობა, რომელიც მიზნად ისახავს ამ სკანდალში დასაშაულო ადამიანების ჩათრევისა და კომპრომენტირებას. ხაზს ვუსვამ: უკლებლივ ყველა პირის კომპრომენტირებას, ვინც კი ამ ისტორიაში ნებ-

ლო 7 თვის განმავლობაში „უხილავი ხელი“ ცდილობდა ჩემი და ჩემი მეგობრების ჩათრევას ყველგან და ყველგან, არ გამიკვირდა, რომ ამ შემთხვევაშიც ანალოგიური ტიპის მცდელობას აქვს ადგილი: სხვადასხვა ადამიანი სხვადასხვა ინფორმაციის მანქანის და ვეხედავ, რომ „უხილავ ხელს“ ძალიან სურს, ჩვენი დაპირისპირება, ერთი მხრივ, ხუზაშვილთან, ხოლო, მეორე მხრივ, ფარესავთან; თუმცა ვერაფერი გავიგე, რა საერთო გვაქვს ამ ბინძურ ისტორიასთან. ბატონო მინისტრო, თავს უფლებას მივცემ, გაგიზიაროთ ერთი აზრი, რომელიც ბოლო 2-3 დღის განმავლობაში სხვადასხვა ადამიანთან საუბრის შედეგად მაკოფოდ ჩამომიყალიბდა.

მიმანია, რომ ახლა „უხილავი ხელი“ ცდილობს საზოგადოების დარწმუნებას, თითქოს ამ სკანდალში ნების თუ უნებლიეთ ჩათრეული ადამიანები ერთმანეთს სამკვდრო-სასიცოცხლოდ გადაეციდნენ. ჩემი ეს მოსაზრება (მოულოდნელოდ) ერთმა გავლენიანმა წყარომ დამიდასტურა, რომელსაც დღეს დილით, მისივე თხოვნით, შევხვდი და ვესაუბრე.

ამ ადამიანისგან შევიტყვე, რომ „უხილავი ხელი“ უახლოეს დღეებში ან საათებში გვამხმარებს ფიზიკურ ანგარიშსწორებას კონკრეტული პირების წინააღმდეგ.

შესაძლოა, თავს დაესხნენ გიორგი ფარესავილს, ლამა ამირეჯიბს ან ელისო კილაძეს, რათა ეს ანგარიშსწორება საბოლოოდ კვლავ გია ხუზაშვილს დაბრუნდეს... ანუ ხუზაშვილს კადრების გავრცელებას აბრუნებდნენ და არ გამოუვიდათ, ახლა შეეცდებიან, რომ ფიზიკური ანგარიშსწორების დაკვეთა დააბრლონ.

ბატონო მინისტრო, ბის-ნოვო, სანსაფოვ მიიღოთ სათანადო ზომები, რამე იქნება მოწოდებული ინფორმაციიდან გამომდინარე, რათა დაუზოგადონ უხილავი ხელის მიმართული ანგარიშსწორების დაკვეთა დააბრლონ.

მზად ვარ, ვითანამშრომლო გამოძიებასთან. იმედს ვიტოვებ, რომ ამ ბინძური სკანდალის ორგანიზატორები გამოვლენილი იქნებიან და სათანადოდ დაისჯებიან“ — აცხადებს ჟურნალისტი ირმა ინაშვილი.

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

აშშ-ის შეიარაღებული ძალების რეზერვის შიდაგენლობაში არის სამოქალაქო ადმინისტრაციასთან და ფსიქოლოგიურ ოპერაციებთან კავშირების მეთაურობა, რომელსაც ექვემდებარება სახელმწიფო ჯარის საინფორმაციო უზრუნველყოფის სარეზერვო ქვებანყოფილება და ორგანოები სამოქალაქო ადმინისტრაციასთან კავშირების საქმეში. მეთაურობაში დაახლოებით 9 ათასი სამხედრო მოსამსახურე და სამოქალაქო პირია გაერთიანებული.

აშშ-ის შეიარაღებული ძალები ფსიქოლოგიური ოპერაციების წარმოების მეთოდებსა და საშუალებებს სწავნიან

ამერიკის ექსპერტთა საზოგადოებაში, რომელსაც ძალოვან სტრუქტურებთან მჭიდრო კონტაქტები აქვს, აქტიურად განიხილება პენტაგონის ერთ-ერთი ყველაზე უნიკალური სტრუქტურისთვის სახელის გადარქმევის მიზეზები და შედეგები. ამ სტრუქტურისთვის ჯერ კიდევ ვიეტნამის ომის დროს დარქმეული სახელი „ფსიქოლოგიური ოპერაციების ქვეგანყოფილება“ (PSYOP) 2010 წლის ივნისში აშშ-ის თავდაცვის მინისტრის ინიციატივით შეიცვალა გაცილებით უფრო ნეიტრალური „საინფორმაციო უზრუნველყოფით“ (MISO).

სპეციალური ოპერაციების მეთაურობის ვეტერანები (სწორედ მასში შედიოდა ორგანიზაციულად შემოხსენებული ქვეგანყოფილება) ინტენსივ-ფორუმებსა და ბლოგებში სახელის გადარქმევასთან დაკავშირებით შემოთავაზებებს გამოთქვამდნენ. ამასთან, განსაკუთრებულად კრიტიკულად ახალ ტერმინს ფსიქოლოგიური ოპერაციების ქვეგანყოფილების მოქმედი სამხედრო მოსამსახურეები შეხედნენ. უკმაყოფილების მთავარი მიზეზია ძალზე გაფანტული მნიშვნელობები, რომლებიც შეიძლება ახალ ტერმინს მიეცეს, და აბრევიატურა MISO-ს ასოციაცია ტერადიციულ იაპონურ სუბთან.

ყოვლისა, აიხსნება თანამედროვე საბრძოლო მოქმედებების წარმოებისას ასიმეტრიული საშუალებების გამოყენების მზარდი საჭიროებით. ანალიტიკოსები ამ პრობლემის გადაჭრის სამ ვარიანტს განიხილავენ. პირველი ვარიანტის თანახმად, სტრუქტურა უცვლელად უნდა დარჩეს და უნდა გაგრძელდეს მისი გამოყენება ძველებურად, ტაქტიკურ დონეზე. მეორე ვარიანტის მიხედვით, ფსიქოლოგიური ოპერაციების ნაწილები უნდა ინტეგრირდეს რადიოელექტრონული ბროლის ქვეგანყოფილებაში. ხოლო მესამე ვარიანტის თანახმად, პერსპექტივაში შესაძლებელია ფსიქოლოგიური ოპერაციების სტრატეგიულ დონეზე გასვლა. ასევე არსებობს მოსაზრება, რომ საინფორმაციო და ფსიქოლოგიური ოპერაციები უნდა „ჩაშენდეს“ ომის წარმოების ქსელ-ცენტრისტულ სისტემაში. ეს შესაძლებელს გახდის მდგომარეობის ცვლილებაზე ოპერატიულ რეაგირებას და ფსიქოლოგიური ოპერაციების იმ საომარ მოქმედებებზე მიზმას, რომელთა დროსაც, მონივრულად მდგომარეობის ფიზიკური განადგურების გარდა, მნიშვნელოვანია მისი მორალური დატრფუნვა, რის შედეგადაც გამარჯვება უფრო სწრაფად და ძალებისა და საშუალებების ნაკლები ხარჯვით მიიღწევა.

მიუხედავად ამ ყველაფრისა, სხეულის ცვლილება განმარტა სპეციალური ოპერაციების მეთაურობის წარმომადგენელმა კ. მაკკარუმმა: „ეს გარკვეულწილად საეჭვოა და სწორად ჩნდება ტერმინის „ფსიქოლოგიური ოპერაციები“ მიმართ როგორც საზღვარგარეთ, ასევე ქვეყნის შიგნითაც, ამას კი ხშირად მიყვარვართ იმ საკითხების არასწორ გაგებასთან, რომელთაც აღნიშნული სამსახური ავგარებს. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ახალი ტერმინის შემოღება ასახავს საინფორმაციო-ფსიქოლოგიური ბრძოლის სფეროს სპეციალისტების შიშს, რომ ადგილებზე მეთაურები კარგად ვერ იგებენ საკუთარი მოღვაწეობის შინაარსს.“

ამ დროისათვის მსოფლიოში არც ერთ სახელმწიფოს არ შეუძლია თავისი უშიშროება და აგრესიისაგან დაცვა მხოლოდ შეიარაღებული ძალების საშუალებით უზრუნველყოს. უსაფრთხოების უზრუნველ-

ყოფა სულ უფრო მეტად ხდება კომპლექსური ამოცანა, რომლის გადაჭრაც მოითხოვს სამხედრო, პოლიტიკური, დიპლომატიური, ეკონომიკური, საინფორმაციო და სხვა საშუალებების გადაჭრას. პრაქტიკულად ყველა განვითარებული ქვეყნის შეიარაღებულ ძალებს თავის შემადგენლობაში აქვთ სტრუქტურები, რომლებიც პასუხს აგებენ მონივრულად მდგომარეობასა და სამხედრო მოსამსახურეებზე საინფორმაციო-ფსიქოლოგიური ზემოქმედებისთვის. გერმანიაში ამგვარი სტრუქტურა წარმოდგენილია ოპერატიული ინფორმაციის ორგანოებით, დიდ ბრიტანეთსა და იტალიაში — ფსიქოლოგიური ოპერაციების განყოფილებით, ჩინეთში — მონივრულად მდგომარეობასა და ჯარის შორის პროპაგანდის სამსახურით.

ფსიქოლოგიური ოპერაციების ყველაზე მძლავრი აპარატი ამერიკის შეერთებულ შტატებს აქვს. მათი მალალი ნეიტრალიზაციის მიზნით შეიქმნა და დაიწყო მისი მართვა. მეთაურობაში ამჟამად დაახლოებით 9 ათასი სამხედრო მოსამსახურე და სამოქალაქო პირია გაერთიანებული. ქვეყნის შეიარაღებული ძალების ყველა სახეობას საინფორმაციო უზრუნველყოფის საკუთარი ძალები და საშუალებები აქვს, მაგრამ ამ მხრივ ყველაზე დიდი პოტენციალი სახმელეთო ჯარებს აქვთ.

მშვიდობიან დროს მის შემადგენლობაში შედის რეგულარული ნაწილები და საინფორმაციო უზრუნველყოფის ქვეგანყოფილების მეთაურობა, რომელსაც ადმინისტრაციული ურთიერთობა აქვს არმიის შტაბთან. მის დაქვემდებარებაში 2 ათასზე მეტი ადამიანისგან შემდგარი რეგულარული შეიარაღებული ძალების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ნაწილები. აშშ-ის შეიარაღებული ძალების საინფორმაციო უზრუნველყოფის მეთაურობაში 4 ჯგუფის შემადგენლობაში — ორივეს დაახლოებით ერთნაირი სტრუქტურა აქვს. ისინი მოიცავენ შტაბს, სამტაბო ნაწილს და სამ-სამ რეგიონულ ბატალიონს. გარდა ამისა, მე-4 ჯგუფის შემადგენლობაში ორგანიზაციულად შედის საინფორმაციო-ფსიქოლოგიური ზემოქმედების მასალების მომზადებისა და გავრცელების ბატალიონი, ხოლო მე-8 ჯგუფის შემადგენლობაში — ტაქტიკური საინფორმაციო უზრუნველყოფის ბატალიონი. 2010 წელს მასში დამატებით ჩაირთო მეხუთე ნაწილი, რომელსაც ავღანეთში ფსიქოლოგიური ოპერაციების ჩატარების გამოცდილება აქვს. ამრიგად, ტაქტიკური საინფორმაციო უზრუნველყოფის ბატალიონი გახდა ყველაზე მრავალრიცხოვანი შემადგენელი აშშ-ის შეიარაღებული

ძალების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ორგანიზებაზე უმუშაო პასუხისმგებელი სპეციალური ოპერაციების გაერთიანებული მეთაურობაა. მისი ძირითადი კომპონენტია სახმელეთო ჯარების სპეციალური ოპერაციების მეთაურობა, რომელსაც ადმინისტრაციული ურთიერთობა აქვს არმიის შტაბთან. მის დაქვემდებარებაში 2 ათასზე მეტი ადამიანისგან შემდგარი რეგულარული შეიარაღებული ძალების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ნაწილები. აშშ-ის შეიარაღებული ძალების საინფორმაციო უზრუნველყოფის მეთაურობაში 4 ჯგუფის შემადგენლობაში — ორივეს დაახლოებით ერთნაირი სტრუქტურა აქვს. ისინი მოიცავენ შტაბს, სამტაბო ნაწილს და სამ-სამ რეგიონულ ბატალიონს. გარდა ამისა, მე-4 ჯგუფის შემადგენლობაში ორგანიზაციულად შედის საინფორმაციო-ფსიქოლოგიური ზემოქმედების მასალების მომზადებისა და გავრცელების ბატალიონი, ხოლო მე-8 ჯგუფის შემადგენლობაში — ტაქტიკური საინფორმაციო უზრუნველყოფის ბატალიონი. 2010 წელს მასში დამატებით ჩაირთო მეხუთე ნაწილი, რომელსაც ავღანეთში ფსიქოლოგიური ოპერაციების ჩატარების გამოცდილება აქვს. ამრიგად, ტაქტიკური საინფორმაციო უზრუნველყოფის ბატალიონი გახდა ყველაზე მრავალრიცხოვანი შემადგენელი აშშ-ის შეიარაღებული

ძალების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ქვეგანყოფილებაში, რაც იმას მოწმობს, რომ საბრძოლო მოქმედებების მზარდასაჭერად ფსიქოლოგიური აქციების და ლონისიტივების ჩატარების საქმეში ტაქტიკური დონის როლი გაიზარდა. ყოველი ჯგუფის შემადგენლობაში დაახლოებით ათასი ადამიანია.

აშშ-ის შეიარაღებული ძალების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ქვეგანყოფილების მალალი ეფექტურობა განპირობებულია შეიარაღებულ კონფლიქტებსა და ანტიტერორისტულ ოპერაციებში მიღებული გამოცდილებით — ფაქტობრივად, არც ერთი ოპერაცია აშშ-ის შეიარაღებული ძალების მიერ ამ ფორმირების გარეშე არ ჩატარებულა.

აშშ-ის შეიარაღებული ძალების საინფორმაციო უზრუნველყოფის მეთაურობაში მუდმივად მუშაობდა ფსიქოლოგიური ზემოქმედების ფორმებისა და მეთოდების განვითარების მიზნით. აშშ-ის შეიარაღებული ძალების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ბირთვი არის საინფორმაციო უზრუნველყოფის მე-4 და მე-8 ჯგუფი. ისინი მოიცავენ შტაბს, სამტაბო ნაწილს და სამ-სამ რეგიონულ ბატალიონს. გარდა ამისა, მე-4 ჯგუფის შემადგენლობაში ორგანიზაციულად შედის საინფორმაციო-ფსიქოლოგიური ზემოქმედების მასალების მომზადებისა და გავრცელების ბატალიონი, ხოლო მე-8 ჯგუფის შემადგენლობაში — ტაქტიკური საინფორმაციო უზრუნველყოფის ბატალიონი. 2010 წელს მასში დამატებით ჩაირთო მეხუთე ნაწილი, რომელსაც ავღანეთში ფსიქოლოგიური ოპერაციების ჩატარების გამოცდილება აქვს. ამრიგად, ტაქტიკური საინფორმაციო უზრუნველყოფის ბატალიონი გახდა ყველაზე მრავალრიცხოვანი შემადგენელი აშშ-ის შეიარაღებული

ქრისტინა ივანოვიჩის პრესკონფერენსია პროტესტის ნიშნად დატოვა

გაზეთ „ალიას“ ჟურნალისტიკა გელა ზედელაშვილმა პრემიერ-მინისტრ ბიძინა ივანიშვილის პრესკონფერენცია პროტესტის ნიშნად დატოვა. როგორც ზედელაშვილმა „ივერონს“ განუცხადა, მიუხედავად იმისა, რომ ის ჟურნალისტიკა სიაში იყო, კითხვის დასმის საშუალება არ მიეცა.

„პრესკონფერენციის დაწყებამდე პრემიერის პრესსამსახურის წარმომადგენელმა მითხრა, რომ დღევანდელ პრესკონფერენციაზე ის მედიასაშუალებები, რომლებიც პრემიერის გასულ პრესკონფერენციაზე ხშირად სვამდნენ შეკითხვებს, კითხვებს ვერ დასვამდნენ და მათ შორის იყო „ალია“.“

თუმცა პრესკონფერენციის მიმდინარეობისას დავინახე, რომ სხვა მედიასაშუალებების წარმომადგენლებს, რომლებიც სხვა დროსაც არანაკლებ აქტიურობდნენ, კითხვის დასმის საშუალება მიეცათ. ამიტომ, ყოველგვარი ხმაურის გარეშე, პროტესტის ნიშნად პრესკონფერენცია დაეტოვა“, — განაცხადა ზედელაშვილმა.

ამრიგად, ტაქტიკური საინფორმაციო უზრუნველყოფის ბატალიონი გახდა ყველაზე მრავალრიცხოვანი შიგნითადად აზრ-ის შეიარაღებული ძალების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ძველანაყოფილებაში, რაც იმას მოწმობს, რომ საბრძოლო მოქმედებების მხარდასაჭერად ფსიქოლოგიური აქტივობისა და ღონისძიებების ჩატარების საქმეში ტაქტიკური ღონის რილი გაიზარდა.

ველყოფის ქვეგანყოფილება ოპერაციის „თავისუფლება ერასს“ დაწყების დროიდან მოქმედებდა. ამ ოპერაციისათვის მშვიდობიანი მოსახლეობის მხარდაჭერის მოსაპოვებლად პენტაგონმა მთავარ საყრდენად მასმედიასთან მიზანმიმართული მუშაობა აქცია.

საბრძოლო მოქმედებების გაშუქების ექსკლუზიური უფლება სააგენტოებს: სი-ენ-ენ-სა და ბი-ბი-სის მიეცათ. ასევე ჟურნალისტები მიამარგეს ქვეგანყოფილებებზე, რომლებიც საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილეობდნენ.

ამ სექტემბერში ოპერაციის პირველივე დღეებში გამოჩნდა — კოალიციური ჯარების შეტყვის ნახვა პირდაპირ ეთერში შეიძლება ამერიკულ ტანკებზე დამონტაჟებული ტელეკამერების საშუალებით. გათვლა გაკეთდა იმაზე, რომ ჟურნალისტები, რომლებიც, ფაქტობრივად, სამხედროების გვერდით იდგნენ ამ ომში, საკუთარ „თანამებრძოლებს“ ვერ გააკრიტიკებდნენ. სულ ამერიკულ ნაწილებში მიმდგრებული იყო 662 ჟურნალისტი, ბრიტანულში — 95. ამანაც გაამართლა.

XXI საუკუნის გოგონა ათწლიანი ფსიქოლოგიური ზემოქმედების შედეგად არსებითად ახალ დონეზე ავიდა — ახალი კლასი საცივილიზაცია სოციალური მედიისა და ზემოქმედების გამოყენებას, რამაც მნიშვნელოვნად გაზარდა სტრატეგიული ღონის უაქტიურობა.

უკანასკნელ რამდენიმე წელიწადში აშშ-ის შეიარაღებულ ძალებში ამოქმედდა ათობით დოკუმენტი, მათ შორის ფსიქოლოგიური ზემოქმედების შესახებაც. ამ დოკუმენტის თანახმად, პენტაგონი საბოლოოდ გადადის საინფორმაციო-ფსიქოლოგიური ზემოქმედების მასშტაბის გაცვლებისთვის თანამედროვე ტექნოლოგიების, მათ შორის ინტერნეტის გამოყენებაზე. ამასთან, გათვალისწინებულია მჭიდრო თანამშრომლობა სამოქალაქო სტრუქტურებთან, რომლებიც საზოგადოებასთან ურთიერთობით არიან დაკავებული. იმ სახელმწიფო უწყებებს შორის, რომლებთანაც ხორციელდება კოორდინაცია და ურთიერთქმედება, შედის: ცსს, აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის საერთაშორისო საინფორმაციო პროგრამების ბიურო, საერთაშორისო მაუწყებლობის ბიურო, მაუწყებლობის მმართველთა საბჭო, ვაჭრობის, შიდა უსაფრთხოების, ტრანსპორტის, ენერჯეტიკისა და იუსტიციის სამინისტროები, ნარკოტიკებთან ბრძოლის სამმართველო და სანაპირო დაცვა.

საინფორმაციო-ფსიქოლოგიური ზემოქმედების სტრუქტურები უზრუნველყოფილია ყველანაირი ტექნიკური საშუ-

ალებით, მათ შორის არალეტალური იარაღითაც. ერთ-ერთი ცნობილი მაგალითია „აკუსტიკური იარაღი“, რომელსაც „იეროხინის საყვირი“ დაერქვა. საყვირის ხმა 150 დეციბელია, არადა, 130 დეციბელი ის ზღვარია, რომლის მიღმაც სიყრუეა. ამ იარაღს აქტიურად იყენებდნენ ერასში აგრესიულად განწყობილი ხალხის მასების დასაშლელად.

არალეტალური საბრძოლო საშუალებების გარდა, ფართოდ გამოიყენება ჩვეულებრივი იარაღიც. მაგალითად, იგაგება სპეციალური ტიპის უპილოტო საფრენი აპარატების გამოყენება, რომელსაც „შიპალი“ დაარქვეს. მისი საშუალებით შესაძლებელი იქნება როგორც ფურცლების „დარიგება“, ასევე ტელე და რადიოსიგნალების რეტრანსლაცია, ხმოვანი შეტყობინების სენსორების წარმოება. ამ აპარატს შეუძლია ამოცანები შესარულოს როგორც წინასწარ მიცემული პროგრამით, ასევე ოპერატორის „კარნახითაც“.

გარდა ამ უახლესი ტექნოლოგიებისა, ამერიკელები დიდი წარმატებით იყენებდნენ უკვე განხორციელებულ ოპერაციებში კარგად გამოცდილ იარაღსაც. მაგალითად, ფსიქოლოგიური ოპერაციების თვითმფრინავს — „EC-130E“. მისი საშუალებით მონაწილეობის არმიისა და მოსახლეობის დემორალიზაციის ამოცანა გაცილებით უფრო სწრაფად იხსნებოდა. მიუხედავად იმისა, რომ ამ თვითმფრინავებს პრაქტიკულად არ გააჩნიათ შეიარაღება, ისინი გაცილებით უფრო ეფექტური იარაღია, ვიდრე ნამდვილი მომბდამშენები. ისინი კლავდნენ მთავრს — გამარჯვების იმედს, ურომლისოდაც ნებისმიერი არმია კარგავს ბრძოლის უნარს.

თუ XXI საუკუნეში საინფორმაციო-ფსიქოლოგიური ზემოქმედება მსოფლიო-საინფორმაციო უზრუნველყოფის წამყვანი ძველანაყოფის სახეადაც უნდა აღვნიშნავთ, მაშინ უკვე უზარალო მოქალაქეების რიგში ნებისმიერი საინფორმაციო სივრცის ფორმირების საქმეში.

ამ ყველაფრის გამო ახლო მომავალში მოსალოდნელია საინფორმაციო უზრუნველყოფის მასშტაბების ზრდა, მათი გაცილებით უფრო ღრმა ინტეგრაცია გლობალურ საინფორმაციო პროცესებში, მათი რაოენობრივი მატება და საინფორმაციო-ფსიქოლოგიური ზემოქმედებისთვის აუცილებელი ტექნიკური საშუალებების დახვეწა.

topwar.ru

ნიუ იორკის სკოლაში გოგონებს ლესბოსელობის გაკვეთილებს უტარებენ

ალფოთებული მშობლები ამბობენ, რომ გენდერული იდენტურობისა და სექსუალური ორიენტაციის გამო „დაცინვის სანინალმდეგო“ პრეზენტაციისას ნიუ იორკის საშუალო სკოლაში გოგონებს ასწავლიან, თუ როგორ უნდა სთხოვონ ერთმანეთს ლესბოსური კოცნა, ბიჭებს კი ახალგაზრდა მეძავეების ამოცნობაში ავარჯიშებენ. ამის შესახებ ტოდ სტარნესი „ფოქს-ნიუსში“ წერდა.

მისი ინფორმაციით, 11 აპრილს ბავშვებისთვის ჩატარდა ჯანმრთელობის სპეციალური გაკვეთილი, რომელსაც ლონდონის ავნიუზე მდებარე რედ-ჰუკის საშუალო სკოლის კოლეჯის მოსწავლეები ატარებდნენ. როგორც ბავშვების მშობლებმა განაცხადეს, მათთვის წინასწარ არავის უცნობებია ამ პრეზენტაციის თაობაზე.

მოსწავლეებს გააცნეს ისეთი ტერმინები, როგორიცაა „პანსექსუალი“ და „გენდერ-კვირი“.

ზოგიერთმა მოსწავლემ განაცხადა, რომ მათ ამ პრეზენტაციისას განუმარტეს, 14 წლის გოგონებისთვის სექსი ჩვეულებრივი მოვლენაა და მშობლები ამას წინ ვერ აღუდგებიან.

მე-8 კლასის მოსწავლის — მენდი კუნის დედამ განაცხადა: „განრისხებული ვარ. მე მისი დედა ვარ. როგორ მოხდა ისე, რომ ვიღაც სხვას აქვს უფლება, ჩემს შვილს უთხრას, შეგიძლია სექსით დაკავდეთ?“

ფოქს-ნიუსის თანახმად, კუნმა განაცხადა, რომ მისი გოგონა ძალზე განანყენებული იყო ამ პრეზენტაციის გამო და გაცილებით კითხულობდა, თუ რატომ სთხოვდნენ, რომ სხვა გოგონების ეკოცნა.

„მან მითხრა: დედა, ჩვენზე უკვე საკმარისად გაერთნენ — ახლა მე ლესბოსელად უნდა გამოვცხადდე, რადგან საჭიროა, რომ სხვა გოგონას

ვკითხო, შემიძლია თუ არა, რომ ვაკოცო“, — განაცხადა კუნმა.

როგორც მშობლები ამბობენ, სკოლაში განუმარტეს გაკვეთილის დანიშნულება, რომ მათი მიზანი იყო ესწავლებინათ გოგონებისთვის ნებადართულის ზღვარი და არასასურველზე უარის თქმა.

„მათ აარჩიეს ორი გოგონა, დააყენეს კლასის წინ და მოსთხოვეს, პაემანზე ლესბოსელები განესახიერებინათ“, — ამბობს კუნი.

„Poughkeepsie Journal“-ის თანახმად, რედ ჰუკის ცენტრალური სკოლის მმართველმა პოლ ფინმა განაცხადა, რომ მეცადინეობები მიმართულია კულტურის, ურთიერთობების, დამოკიდებულებებისა და თვითაქტუალის განსაზღვრის მიზნით.

ფინმა განაცხადა, რომ საშუალო სკოლაში აუცილებელია ამ საკითხების შესწავლა ყველა მოსწავლის ღირსების

შესახებ შტატის კანონებთან შესაბამისობაში.

კიდევ ერთი მოსწავლის დედამ ტარა ბერნსმა „ფოქს-ნიუსს“ განუცხადა: „სკოლა ყველა ზღვარს გადადის, როდესაც წინასწარ არ აცხადებენ მშობლებს ამის შესახებ და ამით მათ არჩევანის უფლებას ართმევენ. მე ვთვლი, რომ ეს აბსოლუტურად მიუღებელია. ბავშვების განათლებისა და გაცნობიერების ეს მიმართულება, უმჯობესია, მშობლებს დარჩეთ“.

მოსწავლე ბიჭების მშობლები შეძრულნი იყვნენ იმ სასკოლო გაკვეთილებით, რომელთა დროსაც მათ შეიძლება პრეზენტაციების გამოყენებასა და იმის განსაზღვრას ასწავლიდნენ, არის თუ არა რომელიღაც გოგო ხელმისაწვდომი.

„მე, უბრალოდ, გაცოფებული ვიყავი, — ყველა 13 წლის ბიჭის დედა. — ისინი ბიჭებს ასწავლიდნენ, როგორ გამოი-

ყენონ პრეზენტაციები და როგორ გამოიფრონ, რომ ეს გოგონა მეძავეა“.

ამავე ქალბატონის თქმით, ბიჭებს ასწავლეს, თუ როგორ უნდა ამოიცნონ თავიშეებული გოგონები მათი ჩაცმულობის მიხედვით, ან როგორ გააკვირონ, თუ რამდენ ბიჭს ხვდებიან ეს გოგონები.

„ჩვენს ოჯახში მიღებული არაა, ადამიანები ამის გამო განიკითხონ, — ამბობს იგი. — ჩვენ არ შევუარაცხყოფთ ქალებს იმის გამო, თუ როგორ აცვიათ ან ვინმეს თუ ხვდებიან“.

„Poughkeepsie Journal“-ი იტყობინება, რომ „Facebook“-ში არსებულ მშობლების ფორუმზე დირექტორმა კეტი ზახედიმ დაწერა, თითქოს ეს გაკვეთილები ჰომოსექსუალობის თემაში კი არა, არა-სასურველ ნინადადებებზე უარის თქმის პრაქტიკული მეცადინეობები იყო“.

„ამ დისკუსიის დაგეგმვისას ლიდა მინიშნით, რომ საშუალო სკოლისთვის სექსუალური მოქმედებების არც ერთი აბსოლუტური განხილვა არ გამოდგება და ისინი მაგალითისთვის კოცნას იყენებდნენ. ეს იყო განცალკევებული ღონისძიება გოგონებისა და ბიჭებისთვის და ის, უპირველეს ყოვლილსა, პატივისცემასა და უსაფრთხოებას ეფუძნებოდა“.

„ფოქს-ნიუსის“ თანახმად, ანონიმური მშობლებმა განაცხადეს, რომ ბიჭებს გაკვეთილებს ასწავლეს, მუდამ თან ჰქონდეთ პრეზენტაციები.

mixednews.ru

მიქაელ

17 მაისის გეიპლუს მწვენი შუქი აუნთს

სექსუალური უმცირესობის წარმომადგენლები ჩვენი საზოგადოების სრულყოფილებიანი წარმომადგენლები არიან და საზოგადოება ნელ-ნელა შეეჩვევა ამას.

ამის შესახებ პრემიერ-მინისტრმა ბიძინა ივანიშვილმა 17 მაისს სექსუალური უმცირესობის ალღუმთან დაკავშირებით „ივერონის“ მიერ დასმულ კითხვაზე პასუხისას განაცხადა.

„არსებობს სამართალდამცავი სტრუქტურები და ჩვენ ყველაფერს გავაკეთებთ, რომ ჩვენი მოქალაქეების უფლებები დავიცვათ.“

სექსუალური უმცირესობის წარმომადგენლები ჩვენი საზოგადოების სრულყოფილებიანი წევრები არიან და დაუმეგბელია, მათ მიმართ რაიმე სახის აგრესიის გამოვლენა. პოლიცია იქნება ამ ალღუმზე, ჩადგება შუაში სექსუალური უმცირესობებისა და მათი მონინალმდეგე მოძრაობის წარმომადგენლებს შორის, არ დაუშვებს რაიმე სახის ესკალაციას“, — განაცხადა პრემიერმა.

რაც შეეხება ერთსქესიანთა ქორწინებას, ივანიშვილის განცხადებით, ჩვენს საზოგადოებაში ეს საკითხი ჯერჯერობით არ დგას.

არა თუ ნაციონალიზმი, რასიზმი ან ევგენიკური ექსპერიმენტები, არამედ თავდაპირველი ორანჟოვანა და ორანჟოვანა არის ის, რამაც სამუდამოდ განსაზღვრა და განაპირობა ამერიკული საზოგადოების არსი. ჯერ კიდევ პურიტანული „თავისუფლების ქადაგების“ გაორკებული ენა, ერთის მხრივ, მიმართული იყო „ჩრეულთა“ ვიწრო წრისკენ; მეორეს მხრივ კი, დანარჩენი „განდევნილების“ პროფანული სამყაროსკენ.

რასისტული ამერიკა: ბუნებრივ და გაყოფილი აღაშენის შორის

„ამერიკული ნაციის“ დაბადების ეპოქა შეიძლება პირობითად მოინიშნოს 1865 წლიდან (სამოქალაქო ომის დასრულება) 1925 წლამდე (თუ რატომ ამ დრომდე, მოგვიანებით განვმარტოთ). ამ ეპოქას შეიძლება ამერიკული ნაციონალიზმის მანიფესტაცია ეწოდოს, რაც შემდგომ ნამდვილ ნაციონალურ რელიგიად იქცა. სიმბოლურია ის ფაქტი, რომ აბოლიციონისტების წამყვან ორგანოს „გამათავისუფლებელს“ ზანგების გათავისუფლებისთანავე „ნაცია“ უწოდეს. თავად „განმათავისუფლებლის“ ფანატიკოსი გამომცემელი უ. ჰარისონი, რომელიც სამოქალაქო ომის წინ „მორალური მინისძვრისკენ“ მოუწოდებდა ქვეყანას და რომელმაც სახალხო დანვა კონსტიტუცია, ზანგების გათავისუფლების შემდეგ ფემინისტურ მოძრაობას შეუერთდა.

ამერიკას სვდა წილად გადნეობა, პიონარი ყოფილიყო სოციალური ინჟინერიისა და რასობრივი პირობების საკითხებში, ასევე გახდა რიგი პირების, ვინც მსოფლიოში სხვადასხვა მსგავსებით შეიქმნა ევგენიკური იქსპერიმენტების სტატილიზაცია

ინჟინერიისა და რასობრივი პირობების საკითხებში, ასევე გახდა რიგი პირების, ვინც მსოფლიოში სხვადასხვა მსგავსებით შეიქმნა ევგენიკური იქსპერიმენტების სტატილიზაცია.

ევგენიკა წმინდა ანგლოსაქსური გამოგონებაა. მისი მამა ჩარლზ დარვინის ბიძაშვილი ფრენსის დალტონი გახლდათ. ევგენიკა უნდა მან ჯანმრთელი ეგზემპლარების შესაქმნელად ადამიანების სელექციის იდეას. სწორედ მისმა დიდმა თაყვანისმცემელმა ჩარლზ დავენპორტმა შექმნა ამერიკაში პირველი ევგენიკური ლაბორატორია, თუმცა, მას ამერიკელთა უკეთესი ეგზემპლარების შექმნაზე მეტად ადამიანთა ცუდი სახეობების წუნინებად დადასტურება იზიდავდა, რითაც შექმნა კიდევ ამერიკული ევგენიკის სახე.

რასობრივი პირობების დიდი ენთუზიაზმით დაუჭირა მხარი აშშ-ის პრეზიდენტმა თეოდორ რუზველტმა და ევგენიკა ქვეყნის უამრავ კოლეჯში ისწავლებოდა. დაიწყო ახალი საიმპერიატივი პოლიტიკის ფორმირება. მასში პირველ ადგილზე რასის სინამდვილის საკითხი იდგა. თავად რუზველტი ზანგების აღნიშვნა-დასჯის დღეს მიხვდებოდა, რომ მთავარი და გადაუდებელი ვალდებულება სწორი ხარისხის კარგი მოქალაქეებისთვის არის მათი სისხლის სისუფთავის შენახვა.

ამერიკული რასის სისუფთავის მთავარი საფრთხედ იწოდებოდა ზანგებთან გამკლავების შემდეგ აზიელები გამოცხადდნენ. დადგინდა, რომ იაპონელები და ჩინელები, ინდიელებისა და ზანგების მსგავსად, არ ექვემდებარებიან ასიმილაციას.

1924 წელს ეს ყველაფერი დაგვირგვინდა კანონით, რომელიც აზიელების ემიგრაციას კრძალავდა. მაგრამ ანტი-ემიგრაციულმა კანონებმა მხოლოდ საგარეო საფრთხისგან დაიცვა ამერიკული რასა, ნაციას კი შიშითაც სჭირდებოდა სისუფთავე. სწორედ ამ დროს ჩაერთო საქმეში ევგენიკა.

1911 წელს ამერიკის ექვს შტატში მოქმედებდა სულიერად ავადმჯობიანი იმულებითი სტერილიზაციის კანონი. 1917 წელს ასეთი შტატი 17 იყო, 30-იანი წლების დასასრულს კი — 32. ზოგიერთი

მძიმე დამარცხებამ და რეკონსტრუქციის არანაკლებ მძიმე წლებმა სამხრეთი ღრმა კრიზისამდე მიიყვანა. სამხრეთელებმა იარაღით ხელში მოახერხეს ანარქიასთან გამკლავება და ავტონომიის შენარჩუნება. ჩრდილოეთსა და სამხრეთს შორის შერიგების პირველი მერცხალი კი გახდა ვეტერან კონფედერატების შეთანხმება, მონანილობა მიუღლოთ ინდიელების მორჯულებას 1870-იან წლებში. ახალი გაერთიანების მტკიცე საფუძველი კვლავაც, როგორც მანამდე არაერთხელ, რასობრივი საკითხი გახდა.

სხვათა შორის, ინდიელთა ომების შესახებ პრეზიდენტი თეოდორ რუზველტი თავის წიგნში „დასავლეთის დაპყრობა“ მთელი პირდაპირობით წერს, რომ ეს დაპყრობა რასობრივი ომი იყო თეთრკანიან ანგლოსაქსებსა და ინდიელებს შორის და ის რასობრივი სოციალ-დარვინიზმის თვალსაზრისით ლოგიკურ დასასრულამდე იქნა მიყვანილი.

ინდიელთა საკითხის საბოლოოდ გადაწყვეტის მიზნით, გადაჩენილი ინდიელები (1900 წლისთვის მათი რაოდენობა 237 000-ს შეადგენდა) რეზერვაციებში გაიგზავნენ. ჩრდილოეთისა და სამხრეთის შერიგების კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი საკითხი და „ნაციის დაბადება“ ზანგების საკითხის გადაჭრას უკავშირდება.

რაც უნდა უცნაურად უღერდეს, რასიზმისა და რასობრივი სიძულვილის არნახული აყვავების ხანად ამერიკაში

სწორედ „განთავისუფლების ეპოქა“ იქცა. განთავისუფლების შემდეგ ყოველგვარ დაცვასა და არსებობის საშუალებებს მოკლებული, მაგრამ თავისუფალი ზანგების მასები ჩრდილოეთისკენ დაიძრნენ, რადგან ეუბნებოდნენ, რომ სწორედ იქ გახდებოდნენ „სრულფასოვანი ადამიანები“. სინამდვილეში კი კაპიტალისტური „დაქორავებული მონობა“ ჩრდილოეთის დიდ ქალაქებში სამხრეთულ მონობაზე მძიმე აღმოჩნდა. ზანგების ხვედრი უქონელობა, ზანგების გეტოები და რასობრივი სიძულვილის ახალი ტალღა გახდა.

კიდევ უფრო მწარედ იწვინეს „განთავისუფლება“ სამხრეთელებმა. ავანტიურისტების ხარბმა ბრბომ მდიდარი სამხრეთელების საძარცვად ჯერ შეაიარაღა, შემდეგ კი უსირცხვილოდ მოატყუა ზანგები, რასაც საბოლოოდ რასობრივი ომის აფეთქება მოჰყვა.

ამერიკის საზოგადოებას ზანგების გათავისუფლების შემდეგ მათ პრობლემებზე ერთადერთი პასუხი ჰქონდა — სეგრეგაცია. ეს საკითხი ჩრდილოეთში უფრო შერბილებული, უფრო სწორად, უფრო კარგად შენიღბული იყო. მაგრამ საერთო ჯამში იმპეროზის, რომელსაც ჩრდილოეთმა და სამხრეთმა მიადანია, შემდეგი იყო: იმ ფედერალური კანონების საპასუხოდ, რომლებიც ზანგებს რაღაც უფლებებს ანიჭებდა, სამხრეთის შტატებმა მიიღეს საკუთარი, ადგილობრივი, ეგრეთ წოდებული ჯიმ კრუგის კანონ-

ები. აშშ-ის უზენაესმა სასამართლომ კი ჩათვალა, რომ ეს კანონები არ ეწინააღმდეგებოდა სამოქალაქო უფლებებს, რადგან სეგრეგაცია გულისხმობდა ორი რასის „თანასწორ, მაგრამ განცალკევებულ არსებობას“. 1882 წელს უზენაესმა სასამართლომ ასევე აღიარა რასეზის შორისი ქორწინებების აკრძალვა და კანონი „მატარებლებში სეგრეგაციის შესახებ“, რომელიც ლუიზიანაში იქნა მიღებული. 1915 წლისთვის ანალოგიური კანონები სამხრეთის ყველა შტატს ჰქონდა.

ზანგებისთვის ზოგიერთი აკრძალვა ძალზე გონებაბმხვილურად უღერდა. მაგალითად, ალაბამაში ზანგს, რომელსაც ხმის მიცემა სურდა, უნდა გაეყოფა განათლების ტესტი, რაც აშშ-ის მთელი კონსტიტუციისა და დამოუკიდებლობის დეკლარაციის ზეპირად ცოდნას მოითხოვდა. შედეგად, 1900 წელს ამერიკაში არჩევნებში სულ 181,5 ათასი ზანგიდან ხმის მიცემა მხოლოდ 3000-მა შეძლო. ვინაიდან 1940 წლისთვის ამერიკაში სულ ზანგების 5%-ს ჰქონდა სასკოლო გა-

ნათლება, ხმის მიცემაც მაქსიმუმ ამდენივეს შეეძლო. ამრიგად, გათავისუფლებას ზანგების ყოფა არ შეუძლებოდა, სამაგიეროდ „ზანგების საკითხი“ მნიშვნელოვან კოზირად იქცა ათასგვარი პოლიტიკური დემაგოგის ხელში. რაც ამერიკაში ნამდვილად უფრო გამრავლდა და გაძლიერდა „გათავისუფლების“ შემდეგ, ეს თვალმომავლობაა.

1915 წელს ამერიკაში გამოვიდა გრიფიტის სახელგანთქმული ფილმი „ნაციის დაბადება“, რომელიც სამოქალაქო ომის შესახებ სიმართლეს აჩვენებდა სამხრეთელების თვალთახედვიდან გამომდინარე და კუ-კლუქს-კლანს რომანტიკული ელფერი ნარმოაჩენდა. იმავე 1915 წელს გაცოცხლდა ეს დიდი ხნის წინ მიმკვრარებული კლანი და სულ რამდენიმე წელიწადში აშშ-ის ყველაზე მასობრივ საზოგადოებრივ ორგანიზაციად იქცა. „ჩვენ მხოლოდ „სამაგალითო მოქალაქეებს“ ვღებულობთ, — ამბობდა ალორძინებული კლანის მეთაური პოლკოვნიკი სიმონსი. — ორდენში შესვლის უფლება არ აქვს ადამიანს, რომელიც არ

აღიარებს აშშ-ის ხელისუფლების აბსოლუტურ ძალაუფლებას მთელ დანარჩენ მსოფლიოზე. მხოლოდ დაბადებით ამერიკელები, რომლებიც აღიარებენ პროტესტანტული რწმენის საფუძვლებს და არ გააჩნიათ რაიმე ვალდებულებები სხვა სახეულ მნიშვნელობის სხვა ნაციების, სხვა სახელმწიფოებრივი თუ რელიგიური დაწესებულებების წინაშე, უფლებამოსილი არიან, განეწიანდნენ ორგანიზაციებში“.

ამ კლანის მთავარი ამოცანა კომუნისტების წინააღმდეგ ბრძოლა იყო და როგორც არ უნდა აფხვდნენ მის მეთოდებს ახლა, 20-იანი წლებში დასასრულ აშშ-ის მთელ ტერიტორიაზე კომუნისტური მოძრაობა განადგურდა.

გეგენის წინააღმდეგ რუსთაველი მართლმადიდებლები გამოვლენ

17 მაისს ლგბტ პირების მიერ დაგეგმილი აქციის პარალელურად რუსთაველის გამზირზე შეკრებას მართმადიდებლური ეკლესიის წევრებიც აპირებენ. ამის შესახებ ინფორმაცია „ფრანსუქზე“ გავრცელდა.

„17 მაისს, პარასკევს, 13:00 საათზე თბილისში, რუსთაველის გამზირზე, პარლამენტის წინ კეთდება სხვადასხვა სექსუალური ორიენტაციის ადამიანების მიერ ორგანიზებული აქცია-პარადი. ეს დღე (17 მაისი) აღინიშნება საერთაშორისო დონეზე. ამის საპირწონედ, 17 მაისს, დილის 11:00 საათზე ფილარმონიასთან, ქართველი ერის შეკრება ეწყობა“, — ნათქვამია განცხადებაში. აქვე აღნიშნულია, რომ ფილარმონიდან ქაშუეთის ტაძრამდე მსვლელობა მოეწყობა და რეგიონებიდან მოქალაქეთა თბილისში ტრანსპორტირებაც იგეგმება.

„დადასტურებული ინფორმაციაა, რომ მსოფლიო საზოგადოების და ამ საკითხებში აქტიურად ჩართული ორგანი-

ზიზაციების ყურადღება საქართველოსკენ იქნება მომართული. შეკრება მხარდაჭერილია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის წევრების და სხვა ქართული სულით ნასაზრდოვან ადამიანთა ჯგუფების მიერ. გულისხმიერად მოვეყიდოთ და დავცვიოთ ყველანი ერთად. გადავდგამთ ერთ დიდ ნაბიჯს წინ ან 10 ნაბიჯს უკან“, — ნათქვამია ინფორმაციაში. აღნიშნულ საკითხზე „თაიმერი“ საპატრიარქოს პრესსამსახურს დაუკავშირდა. როგორც პრესსამსახურში განაცხადეს, საპატრიარქო მსგავს ინფორმაციას არ ფლობს.

უკანასკნელი 30 წლის მანძილზე ამერიკაში შეიქმნა ახალი „ლატაკთა კასტა“ საპატიმრო სისტემაში გამოვლილი ზანგებობისგან.

შტატში იძულებით სტერილიზაციას ექვემდებარებოდნენ ყრუები, ბრძენი, ეპილეპტიკები, დამნაშავეები, ლოთები, მეძავები და ასე შემდეგ.

1927 წელს ამერიკის უზენაესმა სასამართლომ აღიარა იძულებითი სტერილიზაციის სამართლიანობა და ამით ახალი სტიმული მისცა ევგენიკას.

ცხადია, ევგენიკის კლანჭებში ყველაზე ხშირად დაუცველი ლატაკი ფენების და რასობრივი უმცირესობების წარმომადგენლები ხვდებოდნენ. „ბიოლოგიურად გამოუყვანილი ელემენტების“ გამოსავლენად ყველაზე ხშირად შერჩეული იყვნენ მათგან, რომლებიც სულ ახალ-ახალ ფაქტებს აჩენს.

იმის წარმოსადგენად, თუ რამდენად პოპულარული იყო ამერიკაში სტერილიზაცია, მხოლოდ ერთი ფაქტიც კარა: 1940 წელს გამოვიდა ამერიკის მშვიდობის ფედერაციის თავმჯდომარის, ვინმე ნ. კაუფმანის წიგნი სახელწოდებით „გერმანია უნდა გაქრეს“. მასში შემოთავაზებული იყო გერმანიის მთელი ოთხმოცმილიონიანი მოსახლეობის ძალადობრივი სტერილიზაცია. წიგნი სკურპულუზურად იყო ასახული, თუ რამდენი ექიმი და რა დრო დასჭირდებოდა მთელი ხალხის სტერილიზებას და ბოლოს კეთილდღეობა დასაქვნი, რომ ეს შესაძლებელია.

წიგნი რეცენზიები დაიმსახურა ამერიკის წამყვანი გამოცემებისგან, მათ შორის „Time“-ისგან. სამართლიანობისთვის უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ ერთი წლით ადრე იგივე ავტორი ყველა ამერიკელის სტერილიზაციის ინიციატივითაც გამოდიოდა.

ევგენიკური იდეების გავლენის ქვეშ ექცეოდნენ არა მხოლოდ კაუფმანის მსგავსი ყველაზე გამოჩენილი ინტელექტუალებიც. მაგალითად, ჰემინგუეი ამბობდა, რომ ერთადერთი საბოლოო გამოსავალი ნაცისტების ქირურგიული გზით სტერილიზაცია.

ბოლოს და ბოლოს, ამ იდეამ იმ ადამიანების გონებას დაიპყრო, რომლებმაც გადაწყვეტილების მიღება იყო დამოკიდებული.

ჩვენ მტკიცებით უნდა ვიყოთ გერმანიასთან მიმართ-

სათქმელია. ოფიციალური წყაროები 100 000-მდე ადამიანს ასახელებს, მაგრამ იმ ენთუზიაზმის გათვალისწინებით, რომლითაც მხარს უჭერდა ევგენიკებს ამერიკული საზოგადოებაც და უმძლესი ხელისუფლებაც, ეს ციფრი, ალბათ, უფრო დიდი უნდა იყოს. ამ ექსპერიმენტების ჯერ კიდევ შეუსწავლელ სიღრმეებზე მტყუვლებს ყოველწლიური სკანდალები, რომლებიც სულ ახალ-ახალ ფაქტებს აჩენს.

იმის წარმოსადგენად, თუ რამდენად პოპულარული იყო ამერიკაში სტერილიზაცია, მხოლოდ ერთი ფაქტიც კარა: 1940 წელს გამოვიდა ამერიკის მშვიდობის ფედერაციის თავმჯდომარის, ვინმე ნ. კაუფმანის წიგნი სახელწოდებით „გერმანია უნდა გაქრეს“. მასში შემოთავაზებული იყო გერმანიის მთელი ოთხმოცმილიონიანი მოსახლეობის ძალადობრივი სტერილიზაცია. წიგნი სკურპულუზურად იყო ასახული, თუ რამდენი ექიმი და რა დრო დასჭირდებოდა მთელი ხალხის სტერილიზებას და ბოლოს კეთილდღეობა დასაქვნი, რომ ეს შესაძლებელია.

წიგნი რეცენზიები დაიმსახურა ამერიკის წამყვანი გამოცემებისგან, მათ შორის „Time“-ისგან. სამართლიანობისთვის უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ ერთი წლით ადრე იგივე ავტორი ყველა ამერიკელის სტერილიზაციის ინიციატივითაც გამოდიოდა.

ევგენიკური იდეების გავლენის ქვეშ ექცეოდნენ არა მხოლოდ კაუფმანის მსგავსი ყველაზე გამოჩენილი ინტელექტუალებიც. მაგალითად, ჰემინგუეი ამბობდა, რომ ერთადერთი საბოლოო გამოსავალი ნაცისტების ქირურგიული გზით სტერილიზაცია.

ბოლოს და ბოლოს, ამ იდეამ იმ ადამიანების გონებას დაიპყრო, რომლებმაც გადაწყვეტილების მიღება იყო დამოკიდებული.

ჩვენ მტკიცებით უნდა ვიყოთ გერმანიასთან მიმართ-

შავკანიანი კვლავ ყველაზე მეტი და ნაკლებანაზღაურებად სამუშაოზე მუშაობენ. მეორე სფეროზე ღირსეულობა, რომელიც უნდა იქონიებოდნენ მათ, მოკლებულია. მათ უნდა დაეხმოს მთელი საზოგადოება.

ბაში. მე მხედველობაში მყავს გერმანელი ხალხი და არა მხოლოდ ნაცისტები. ჩვენ გერმანელები ან უნდა დავასაჩუქროთ, ან ისე მოვექცეთ, რომ ვეღარ შეძლონ მოსახლეობის კვლავწარმოება, — განაცხადა კვებეკის შეკრებაზე ფრანკლინი რუზველტმა 1944 წელს.

ეს მხოლოდ მრისხანების მომენტში ნათქვამი ხატოვანი ფრაზა არ იყო და ამას ადასტურებს რუზველტისა და ჩერჩილის ხელმოწერები ცნობილ „მორგენტაუს გეგმაზე“ (1945 წელი), რომლის განხორციელება გერმანიის მთელი მოსახლეობის სასოფლო-სამეურნეო მონებად ქცევის გულისხმობდა. ამით XX საუკუნის შუა პერიოდში ევროპის გულში გაჩნდებოდა მონათმფლობელური სახელმწიფო, რომ არა 1945 წელს კრიმში ჩა-

ტარებული კონფერენცია, სადაც საბჭოთა კავშირის ინიციატივით უარყვეს მორგენტაუს გეგმა. სხვათა შორის, ჩერჩილიც მხურვალედ გულშემატკივრობდა ევგენიკას. იგი მონაწილეობდა ლონდონში 1912 წელს გამართულ ევგენიკის პირველ კონფერენციაზე, რომელსაც ინგლისის მაშინდელი პრემიერი არტურ ბალფორი თავმჯდომარეობდა. ჩერჩილის დამსახურებით იქნა მიღებული 1912 წელს ინგლისის ხელისუფლების მიერ ევგენიკური „სულეტირად დაავადებულითა ბილი“.

ამერიკული რასობრივი კანონები უდავოდ შთაგონებდა ცნობილი ნიურნბერგის შექმნას, თუმცა ნაციონალ-სოციალისტების რასობრივი კანონები გაცილებით უფრო ლიბერალური აღმოჩნდა, ვიდრე ამერიკული იყო. მაგალითად, ნიურნბერგული კანონების თანახმად, ებრაელად ითვლებოდა ის, ვისაც ებრაული სისხლი ჰქონდა, ამერიკაში კი ფერადკანაანად მიიჩნეოდა ყველა, ვისაც 1/8-დან 1/64-მდე ზანგური სისხლი უჩქეფდა. ამერიკელები კრძალავდნენ არა მხოლოდ რასებს შორის ქორწინებებს, არამედ შავკანიანებსა და თეთრკანიანებს შორის შაშის თამაშსაც კი.

ის სახეობა, რომელიც ამერიკის რასობრივი პირამიდის მწვერვალზე მოექცა, ნაცის დაბადების „ეპოქის დასაბრუნებად“ მიუხედავად, ლიბერალური რევოლუციის მცდელობისა, გაუბათილებინა ის, განსაკუთრებულად არ შეცვლილა, რასაც ყველაზე ნათლად ეკონომიკური მდგომარეობა მოწმობს:

შავკანიანი კვლავ ყველაზე მეტი და ნაკლებანაზღაურებად სამუშაოზე მუშაობენ. მეორე სფეროზე ღირსეულობა, რომელიც უნდა იქონიებოდნენ მათ, მოკლებულია. მათ უნდა დაეხმოს მთელი საზოგადოება. ის უნდა დაეხმოს მთელი საზოგადოება. ის უნდა დაეხმოს მთელი საზოგადოება. ის უნდა დაეხმოს მთელი საზოგადოება.

ის, რომ რასობრივი სისტემა თვით შავკანიანი პრეზიდენტის ყოლამაც კი ვერ შეაჩივია, ამერიკელი მკვლევარების ნაშრომებშიც დასტურდება. მაგალითად, მიშელ ალექსანდერი ბესტსელერში „ახალი ჯიმი კროუ: მასობრივი ტყვეობა ფერადი სიბრძნის ერში“ წერს იმის თაობაზე, რომ უკანასკნელი 30 წლის მანძილზე ამერიკაში შეიქმნა ახალი „ლატაკთა კასტა“ საპატიმრო სისტემაში გამოვლილი ზანგებობისგან. იმ ზანგების რაოდენობა, რომლებიც კორექციულ კონტროლს ექვემდებარებიან, ანუ შეზღუდული აქვთ ადამიანის ტრადიციული უფლებები, დღეს უფრო მეტია, ვიდრე 1850 წელს მონების რაოდენობა იყო.

როგორც ჩანს, მიუხედავად თავგანწირული ლიბერალური რიტორიკისა, ამერიკულ საზოგადოებას უზრუნველად არ შეუძლია ათმასხვარი რასობრივი რეპუბლიკის

ბარაქე ცხომრება. ცხომრება უფრო კლინიკა, ვიდრე რაღაც აბსტრაქტული იდეაა და „გუნდობის ალამინი“ კვლავაც ჩრდილავს „გამომგონილ ალამინს“.

ამერიკული საზოგადოება იმდენად ღრმად გაჯერებული თვალთმაქცობითა და პირმოთნობით, რომ მისი ნამდვილი ბუნების ამოცნობა არც ისე ადვილია. და მაინც, უნდა გაიფიქროს ხაზი, რომელიც ყველაზე კარგად ასახავს მის შინაარსს. ამისათვის კი მამა-პილიგრიმებს, მათ ოცნებასა და „რჩეულ ხალხს“ უნდა დავეხმარებოდეთ.

ცნობილია, რომ თავიდან მსოფლიოს გაყოფა „წმინდანებად“ და „დაწყვეტილებად“ პურიტანების სწავლებებში წარმატებით ერწყმოდა მათ ნაციონალიზმს და გულმხურვალე რწმენად, რომ მათი მისია მსოფლიოს გადაკეთებაა. ეს აიძულებდა მათ, მოკვდილენი გადებინებინათ საკუთარ ბრძოლაში მოკავშირეებს.

ცხადია, ლატაკებისადმი მმართველმა პურიტანული ბელადები არ ეუბნებოდნენ მათ მუდმივი სიკვდილისთვის ფატალური განივრის შესახებ. პირიქით, უფროდა თანასწორი უფლებების შესახებ და სამოთხის კარის შესახებ, რომელიც ყველასთვის გაიხსნებოდა.

პრობაგანდის იგივე მეთოდები და მაგალითები მამა-პილიგრიმების შთამომავლებმა და მკვიდრებმა პერმეტულ მასონიზმშიც კავშირში გამოიყენეს ამერიკული რევოლუციის მომზადებისას. და სწორედ აქ, ახალ მსოფლიოში, „ამერიკული სისტემის“ ახალი ცის ქვეშ მათ გრანდიოზული ნარმატივა ეწოდება.

ასე რომ, არამც თუ ნაციონალიზმი, რასიზმი ან ევგენიკური ექსპერიმენტები, არამედ თავდაპირველი ორბარონები და ორსაბრძოლო არის ის, რამაც სამუდამოდ განსაზღვრა და განაპირობა ამერიკული საზოგადოების არსი. ჯერ კიდევ პურიტანული თავისუფლების ქადაგების „გაორებული ენა, ერთის მხრივ, მიმართული იყო „რჩეულთა“ ვინაობის წინაშე; მეორეს მხრივ კი, დანარჩენი „განდევნილების“ პროფანული სამყაროსთვის.

ეს უხილავი ზღვარი გამოყოფს საშუალო ამერიკელს დანარჩენი არაილუმინირებული ხალხებისგან, მაგრამ უფრო მეტად გამოყოფს თავად ამერიკელ ხალხს საკუთარი ელიტისგან და ეს ამ დრომდე გრძელდება. ამერიკაშივე დგას „რჩეული ნმიდანების“ სასახლე თავისი პერმეტული იდეური კოდექსით. აი, ამერიკის მთავარი საიდუმლო, რომელსაც თავგანწირვით მალავენ და რომელიც დღემდე რჩება მისი პოლიტიკური და სოციალური რეალობის ორპირობისა და ორსახეობის უმრეტ წყაროდ.

ნათელაშვილი ივანიშვილს უპასუხებს

ლეიბორისტული პარტიის ლიდერი შალვა ნათელაშვილი პრემიერ-მინისტრის განცხადებას გამოეხმაურა. შეგახსენებთ, გუშინ გამართულ პრესკონფერენციაზე ბიძინა ივანიშვილმა განაცხადა, რომ „ნაციონალები“ დღითიდღე ემსგავსებიან შალვა ნათელაშვილს.

„რაც უფრო მალე და მეტად დამსგავსება ახალი მთავრობა ნათელაშვილს, მით უფრო კარგი იქნება ეს ქვეყნის გადარჩენისთვის“, — აღნიშნა ნათელაშვილმა.

«ფარესაშვილი ჩემი მეზობელია და კომუნისტული არ არის»

გიორგი ფარესაშვილთან დაკავშირებული ფირი ფაბრიკაცია იყო. ამის შესახებ უმრავლესობის წევრმა, კობა დავითაშვილმა „კვირის პალიტრასთან“ ისაუბრა.

„გიორგიმ მითხრა, რომ სერიოზული ინფორმაცია აქვს ხუზაშვილზე, ნაცვლიშვილსა და ხეველიძეზე. ვუთხარი, რომ ამის დასადასტურებლად მტკიცებულებები უნდა წარმოედგინა. შევთანხმდით, რომ მასალებს გამოაცნობდა, მაგრამ სწორედ იმ დღეს გავრცელდა ის ვიდეოფირი. ბატონმა ლარიბაშვილმა განაცხადა, რომ ერთი ჩემოდანი ფარული ჩანანები დაუტოვა წინა ხელისუფლებამ. რატომ დაუტოვა? ეს მასალები ახალ ხელისუფლებასაც აქვს და ძველსაც და ეს ქმნის იმის შესაძლებლობას, რომ გაავრცელოს ან ერთმა, ან მეორემ და მეორე ერთმანეთს გადააბრუნოს“, — განაცხადა დავითაშვილმა.

„ცენტრალურ არქივში არასოდეს ყოფილა და არც ამჟამად არის ბაქოს ოხრანკის განყოფილების ფონდები და, აქედან გამომდინარე, თითქოსდა ამ ფონდებში მოქიპებული აბანტ ფუძის პატაკი ფიქციაა. ხოლო ინფორმაცია ჯუღაშვილი-სტალინის შესახებ, რომელსაც სტალინის ავტორები იმომეზენ, კავკასიის რაიონული განყოფილების მიმომეზენი არსად დაფიქსირებული არ არის.“

გასაგებობა ხდება ისიც, თუ პირველად რატომ გამოჩნდა ეს „დოკუმენტი“ მაინც და მაინც 1956 წელს და არა უფრო ადრე — ასეთი, აშკარად შეთხზილი „საბუთი“ დამაჯერებლად შეიძლება მოჩვენებობდა საზოგადოებრიობას ხრუშჩოვის ანტი-სტალინური კამპანიით გამოწვეული ისტერიკის ფონზე.

მაგრამ, როგორც ხშირად ხდება, „ეროშინის წერილი“ დავიწყებას არ მისცემია: დროდადრო თავს იჩენს ხოლმე სოციალური დაკვეთით ავანსცენაზე გამოტანილი. მეორედ იგი გაიხსენეს გორბაჩოვის პერესტროიკის ხანის ანტი-სტალინური კამპანიის დროს. 1989 წლის 30 მარტს ისტორიულ მეცნიერებათა ორი დოქტორი — ბ. ა. არუთინოვი და თ. დ. ვოლკოვი გაზეთ „მოსკოვსკაია პრავდაში“ აქვეყნებენ სტატიას, რომელშიც ციტირებენ „წერილის“ ტექსტს და ურთავენ შემდეგ კომენტარს:

„1961 წელს ამ სტატიის ერთ-ერთმა ავტორმა გ. არუთინოვმა, რომელიც ოქტომბრის რევოლუციისა და სოციალისტური მშენებლობის ცენტრალურ სახელმწიფო არქივში მუშაობდა, იპოვა იმის დამაბტკიცებელი დოკუმენტი, რომ იოსებ ჯუღაშვილი (სტალინი) მეფის ოხრანკის აგენტი იყო.“

ამ დოკუმენტის დედანი ინახება ЦГАОП-ში (მოსკოვი, ბოლშაია პიროგოვსკაია, 17) ენისეისკის გუბერნიის ფანდარმერის სამმართველოს დეპარტამენტის ფონდში. სამინისტროს ფონდებში ინახება 900 ათასამდე საარქივო დოკუმენტი.

მოგვყავს დოკუმენტი სრულად. „ეროშინის წერილის“ გარდა ავტორები წარმოადგენენ კიდევ ერთ „დოკუმენტს“, რომელიც თითქოს ინახება არქივში:

„ბაქოს დამცველ განყოფილებას. გუშინ სხდომა გამართა რსდმპ ბაქოს კომიტეტმა. მას ესწრებოდა ცენტრიდან ჩამოსული ჯუღაშვილი-სტალინი იოსებ ბესარიონის ძე, კომიტეტის წევრი „კუზმა“ და სხვები. წევრებმა ჯუღაშვილი-სტალინის წარუდგინეს ბრალდება, რომ იგი არის პროვოკატორი, ოხრანკის აგენტი, რომ მან გაიტაცა პარტიული ფული. ამაზე ჯუღაშვილი-სტალინი მსგავსივე ბრალდებებით უპასუხა.“ (გ. არუთინოვი, თ. ვოლკოვი ისტორიის სასამართლოს წინაშე, „მოსკოვსკაია პრავდა“, 1989 წლის 30 მარტი, №76, გვ. 3).

დაბოლოს, მეტი დამაჯერებლობისთვის იმომეზენ პარტიის ძველ წევრს ო. გ. შატუნოვსკაიას:

„1962 წელს ოლგა გრიგორის ასულმა შატუნოვსკაიამ, რომელიც პარტიული კონტროლის კომიტეტისა და პიროვნების კულტის მსხვერპ-

ლთა რეაბილიტაციის კომისიის წევრი იყო, სკკპ ცე წინაშე დააყენა საკითხი, გამოქვეყნებულიყო მასალები სტალინის, როგორც მეფის ოხრანკის აგენტის შესახებ. ხრუშჩოვმა თქვა, რომ ამის გაკეთება შეუძლებელია. „გამოდის, რომ 30 წელზე მეტი ხნის განმავლობაში ქვეყანას მართავდა მეფის ოხრანკის აგენტი, თუმცა საზღვარგარეთ ამაზე წერენ“. მისი აზრით, ასეთი იყო ნიკიტა ხრუშჩოვის სიტყვები.“

სამი თვის შემდეგ „მოსკოვსკაია პრავდა“ იძულებული იყო, გამოქვეყნებინა უარყოფა:

„ოქტომბრის რევოლუციის, სსრკ უმაღლესი სახელმწიფო და სახელმწიფო მართვის ორგანოების ცენტრალური სახელმწიფო არქივის

ოფიციალური ცნობა ბ. არუთინოვის და თ. ვოლკოვის სტატიის „ისტორიის სასამართლოს წინაშე“ გადმოცემული ინფორმაციის შესახებ, რომელიც გამოქვეყნდა გაზეთ „მოსკოვსკაია პრავდაში“.

სკკპ მოსკოვის საქალაქო კომიტეტისა და მოსკოვის საბჭოს ორგანო „მოსკოვსკაია პრავდაში“ 1989 წ. 30 მარტს (№76) გამოქვეყნდა წერილი „ისტორიის სასამართლოს წინაშე“, რომელშიც წერია, რომ ჯუღაშვილი-სტალინი მეფის ოხრანკის აგენტი იყო.

სტატიის ავტორები — ისტორიულ მეცნიერებათა დოქტორი გ. ა. არუთინოვი და თ. დ. ვოლკოვი.

სტატიაში მითითებულია: „1961 წელს ამ სტატიის ერთ-ერთმა ავტორმა გ. არუთინოვმა, რომელიც ოქტომბრის რევოლუციისა და სოციალისტური მშენებლობის ცენტრალურ სახელმწიფო არქივში მუშაობდა, იპოვა იმის დამაბტკიცებელი დოკუმენტი, რომ იოსებ ჯუღაშვილი (სტალინი) მეფის ოხრანკის აგენტი იყო. ამ დოკუმენტის დედანი ინახება ЦГАОП (მოსკოვი, ბოლშაია პიროგოვსკაია, 17), ენისეისკის გუბერნიის ფანდარმერის სამმართველოს დეპარტამენტის ფონდში.“

და შემდეგ გამოკრებული ვითომდა გ. ა. არუთინოვის მიერ სსრკ ЦГАОП-ში ნაპოვნი პოლიციის განსაკუთრებული დეპარტამენტის გამგის, პოლკოვნიკ ეროშინის წერილის ტექსტი იმის თაობაზე, რომ ჯუღაშვილი-სტალინი არის მეფის ოხრანკის აგენტი.

მოცემულ პუბლიკაციაში ასთან და სტალინის ავტორების მტკიცებასთან დაკავშირებით, არსებული საარქივო დოკუმენტების გულმოდგინე და მრავალმხრივი შემოწმების შემდეგ სსრკ ЦГАОП-ს აუცილებლად მიაჩნია ბანას-სადოს შემადგენი:

1. სტატიაში მითითებულია, რომ პოლკოვნიკ ეროშინის

პოლიციის დაარსების ფონდებში დახულია დოკუმენტები, რომლებიც მოწმობენ იანგინის პიროვნების შესახებ, რომელიც მეფის საიდუმლო პოლიციის აგენტი არიან. ამ სიგეში დასახელებულია გვარები, სახელები, მამის სახელები პირების, რომლებიც ანგვიან ცნობებს, მათი აგენტურული თიკუნები. ამ სიგეში ჯუღაშვილი-სტალინის გვარი არ არის.“

ნიშნადობლივია, რომ ის გვარი არ ფიგურირებს ის საგანგებო კომისიების ნაპოვნი მასალებში, რომლებიც ჯერ 1917 წლის რევოლუციის, მის კვალზე 1917 წლის ოქტომბრის რევოლუციის შემდეგ შეიქმნა რევოლუციის დემოკრატიული პარტიის პარტიული ფული. ამაზე ჯუღაშვილი-სტალინი მსგავსივე ბრალდებებით უპასუხა.“ (გ. არუთინოვი, თ. ვოლკოვი ისტორიის სასამართლოს წინაშე, „მოსკოვსკაია პრავდა“, 1989 წლის 30 მარტი, №76, გვ. 3).

წერილი გ. არუთინოვმა იპოვა „ენისეისკის გუბერნიის ფანდარმერის სამმართველოს პოლიციის დეპარტამენტის ფონდში“. არქივის ეს ფონდი სსრკ ჯგბმრპ-ში არასოდეს იყო და არ არის. მაშასადამე, არარსებულ საარქივო ფონდში პოლკოვნიკ ეროშინის მითითებული წერილის პოვნა შეუძლებელია.

2. შინაგან საქმეთა სამინისტროს პოლიციის დეპარტამენტის ფონდის და, კერძოდ, პოლიციის დეპარტამენტის განსაკუთრებული განყოფილების, რომელსაც პოლკოვნიკ ეროშინი განაგებდა, საარქივო საქმეების გადახედვამ და შესწავლამ გვჩვენა, რომ სტატიაში დამონებული მისი წერილი არც იყო და არც არის. რაიმე ამომხიზის ფურცლები საქმეებში არ აღმოჩნდა.

3. არსებობს პოლიციის დეპარტამენტიდან კერძოდ, 1913 წელს გაგზავნილი ქალაქების რეესტრი. მასში არ არის 1913 წლის 12 ივლისის პოლკოვნიკ ეროშინის წერილის „ენისეისკის დაცვით განყოფილებაში“ გაგზავნის ჩანაწერი. ამასთან დაკავშირებით საჭიროა არსებითი დაზუსტება: 1913 წელს ენისეისკის დაცვით განყოფილება აღარ არსებობდა, რადგან ჯერ კიდევ ივნისში პოლიტიკურ სამეზრო სისტემაში განხორციელდა რეორგანიზაცია, რის შედეგადაც დაცვითი განყოფილების ნაცვლად ამოქმედდა ენისეისკის სამეზრო პუნქტი. ენისეისკის სამეზრო

პუნქტის გამგე იყო ფელენი-აკოვი ვლადიმერ თევდორეს ძე და არა ალექსეი თევდორეს ძე, როგორც მითითებულია ეგრეთწოდებულ პოლკოვნიკ ეროშინის წერილში. არ იყო და არ არის აღნიშნული დოკუმენტი შესაბამის საარქივო ფონდებში და კრასნოიარსკის სამხარეო არქივში.

4. სტატიაში მოტანილი პოლკოვნიკ ეროშინის წერილი დათარიღებულია 1913 წლის 12 ივლისით. პოლიციის დეპარტამენტის საარქივო საქმეების შესწავლის დადგინდა, რომ პოლკოვნიკ ეროშინი ამ დროს უკვე აღარ იყო პოლიციის დეპარტამენტის განსაკუთრებული განყოფილების გამგე, რადგან 1913 წლის 11 ივნისს დაინიშნა ფიქციური ფანდარმერის სამმართველოს უფროსად. ბოლო დოკუმენტი, რომელსაც ხელი მოაწერა პოლკოვნიკმა ეროშინმა, დათარიღებულია 1913 წლის 19 ივნისით. იმავე დღეს გამოიცა ცირკულარი, რომლის მიხედვითაც, დღის ამასიქიდან წერილები უნდა გაეგზავნათ პოლიციის დეპარტამენტის განსაკუთრებული განყოფილების ახალი გამგის — მ. ე. ბროუცკის სახელზე.

მაშასადამე, პოლკოვნიკ ეროშინის, რომელიც 1913 წლის ივლისში სსრკ ადგილზე და სსრკ თანამდებობაზე იმყოფებოდა, არც უფლება ჰქონდა, არც პრესაში გამოეხატა, აუცილებლობა არსებითი არ იყო, რომ ხელი მოეწერა პოლიციის დეპარტამენტის ფონდებში.

5. ყველა დოკუმენტს, რომლებიც მიმომხიზის დეპარტამენტში იყო და ხელმოწერილია 1913 წლის 19 ივნისის თარიღით პოლკოვნიკ ეროშინის მიერ და მის შემცველ ბროუცკის მიერ 1913 წლის ივნისის ბოლო დეკადაში, მარცხენა მხარეს კუთხეში აქვს ტიპოგრაფიულად შესრულებული შტამპი „პოლიციის დეპარტამენტის განსაკუთრებული განყოფილების გამგე“, ხოლო სტატიაში დამონებული ეროშინის წერილს ამ შტამპს აქვს შემდეგი ტექსტი: „მ.ს.ს. პოლიციის დეპარტამენტის განსაკუთრებული განყოფილების გამგე (Заведывающий). ე. ი. განსხვავდება საქმეში არსებულ ასეთი ხანაისის დოკუმენტებისგან. არსებულ დოკუმენტებზე დასმულ ტიპოგრაფიულ შტამპებზე არ არის სიტყვა „მ.ს.“ და ყველგან წერია Заведывающий და არა Заведывающий“.

ცენტრალური საარქივოს პასუხში მოცემულია ჩვენ მიერ უკვე დამონებული წერილების იმ პერიოდისთვის დადგენილი ნუმერაცია, რომელსაც არ ესადაგება „ერი-

მინის განსაკუთრებული განყოფილების შტამპ-პლასტო საგანგებო პიროვნების შესახებ, რომელიც მეფის საიდუმლო პოლიციის აგენტი არიან. ამ სიგეში დასახელებულია გვარები, სახელები, მამის სახელები პირების, რომლებიც ანგვიან ცნობებს, მათი აგენტურული თიკუნები. ამ სიგეში ჯუღაშვილი-სტალინის გვარი არ არის.“

ეს სიყალბე ვრცელდებოდა უწინაც, ვრცელდება ამჟამადაც საბჭოთა კავშირში. ი. ლევინიც კი იძულებული იყო, თავის წერილში, რომელიც ჟურნალ „ლაიფში“ გამოქვეყნდა, ელიარებინა, რომ სტალინის მიმართ ყველაზე უფრო კრიტიკულად განწყობილი ბიოგრაფები კი... „მათ შორის მისი დაუძინებელი მტერი ლევ ტროცკი, უარყოფდნენ ამ ბრალდებას (პროვოკატორობას. — რედ.), როგორც შემზარავსა და აბსოლუტურად დაუმტკიცებელს“.

გაბრძობა იძნება რუბრიკას უძღვება არაპაზ სანაბლიკა

თინა სილაჟი: სიან ჯაფატი მოუვიდა

საპარლამენტო უმრავლესობის ერთ-ერთი ლიდერი თინა სილაჟი მიიჩნევს, რომ ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციას ზედმეტი მოუვიდა. როგორც ჟურნალისტებს ხიდაშელმა განუცხადა, ვალერი თელას საქმესთან დაკავშირებით, ისინი სტანდარტულ არასამთავრობო ორგანიზაციულ საქმიანობას გაცდენენ. „ვფიქრობ, რომ ახალგაზრდა იურისტთა ასოცი-

აცია ტიპიურ სტანდარტულ ინტერესთა კონფლიქტშია და აქ მოუვიდათ შეცდომა. როდესაც სხვისი ინტერესია დასაცავი, იქ, რა თქმა უნდა, ბოლომდე უნდა იბრძოლო, როდესაც ეს შენ გეხება, სხვას უნდა მისცე საშუალება, იმან იბრძოლოს შენთვის. სხვა შემთხვევაში ინტერესთა კონფლიქტია, დანეტერესებული მხარე ხარ. მათ ზედმეტი მოუვიდათ“, — დასძენს ხიდაშელი.

ჰარამხანაუმი დუღდა ცხოვრება. არ წყდებოდა ბავშვების ხმები — მეფის შთამომავლების გარდა ამ იზრდებოდნენ მიბღებული ბავშვებიც. ამის კლასიკური მაგალითია გიზლიური მოსეს ისტორია, რომელიც ეპიკოსტის დედოფალმა ნილოსის ლელქაში იპოვა.

წილი იყიდებოდა და მნიშვნელოვან მოგებასაც იძლეოდა. „სანოლის მცველი“ — საჭურისი — დედოფლის სახლში საარტოოდ არ არსებობდა.

ფარაონი თავის სასახლეში დროს შესანიშნავად ატარებდა. მას სიმღერით, ცეკვითა და მუსიკით ართობდნენ. მოცალებების უამრავი ფარაონები თავიანთ ქალბატონებთან შამს თამაშობდნენ.

ეგვიპტელი ქალების სილამაზე უცხოელებს თავბრუს ახვევდა, არანაკლებ გამოგნებელი იყო მათი ტანსაცმელი, უფრო ზუსტად, მისი არარსებობა — ყმანული მონაქალები სტუმრებს სრულიად მიშველები ემსახურებოდნენ.

ეგვიპტელი ქალების როგორც მსოფლიოში უღამაზების რეპუტაცია უდავო იყო. ისინი ოდენ თავიანთი სილამაზით არ ატყვევებდნენ მნახველებს, არამედ სიკოხტავითა და მოხდენილობით, რომელსაც ხაზგასმით გამოჰყოფდა ტანსაცმელი, ათასწლოებით უცვლელი რომ რჩებოდა. ნილოსის ქალწულთა ხატება გულდასმით იყო გათვლილი, არცერთი დეტალი არ იყო ჰურადღობის მიღმა დარჩენილი და თავის სუფლავით გამოირჩეოდა. მაგალითად, შიშველი მკერდი ჩვეულებრივი რამ იყო, რაც ფრიად უხერხულ მდგომარეობაში აგდებდა სტუმრებს შუამდინარეთიდან, სადაც ქალები ტომრების მსგავსი კაბებით იმოსებოდნენ. ეგვიპტელი ქალების მსუბუქი ტანსაცმელი არა მარტო ესადაგებოდა აქაურ ცხელ ჰავას, არამედ წარმოაჩენდა მათს თავისუფალ მდგომარეობას. იდეალურად ითვლებოდა მაღალი, ჩამოსხმული, პრეტყლივანი, ტანწვრილი, ჰამბაგანიერი შავკანიანი ქალი.

ტანსაცმლის უბრალოებასა და სიმარტივეს ავსებდა სამკაული. ტანსაცმლის რბილ, თხელ და თეთრ ქსოვილზე არაჩვეულებრივად ეფექტურად ჩანდა რელიეფური ფერადი მძივები, რომლებიც ჰქმნიდნენ საყვარელს ფეხებს და იდეალურად სრულყოფდნენ კაბების ნატივ კონტურებს. ეგვიპტელები ძვირფასი და ნახევრადძვირფასი ქვებიდან შედგებულ დამზადების ოსტატები იყვნენ. სწორედ ეგვიპტეში წარმოიშვა სამკაულების ყველა სახეობა: ბეჭდები, გულსაბნევეები, საყურეები, სამაჯურები, დიადემები. მათი ოქრომჭედური ხელოვნება დღემდე მიუწვდომელი რჩება.

რა მდგომარეობა იყო ფარაონების უზარმაზარ ოჯახებში?

რამზეს II (1300-1230 წლები ჩვენს წელთაღრიცხვამდე) უდიდესი ფარაონი იყო ყველაფერში. მან დაიპყრო სირია, ეთიოპია და არაბეთის ნაწილი. მეფობდა 67 წლის განმავლობაში, ზოგიერთი მონაცემით 162 შთამომავალი ჰყავდა. მისი უზარმაზარი ჰარამხანის მიხედვით შეიძლება წარმოვიდგინოთ, თუ როგორი პოლიგამიური ურთიერთობა ყალიბდებოდა მეფეთა ოჯახებში. რამზესს ცოლად ჰყავდა ხეთელი მეფის ასული ორი, მათთან შეუღლება დიპლომატიური მიზანშეწონილობით იყო ნაკარნახევი. ფარაონის ცოლები იყვნენ, აგრეთ-

ფარაონი თავის სასახლეში დროს შესანიშნავად ატარებდა. მას სიმღერით, ცეკვითა და მუსიკით ართობდნენ. მოცალებების უამრავი ფარაონები თავიანთ ქალბატონებთან შამს თამაშობდნენ.

ვე, მისი უმცროსი და ხენუტ-რიმა და სამი ქალიშვილი მისი ორი ცოლისგან.

თავისი ჰარამხანა რამზესს მათი მისი ახალი სტატუსის ნიშნად, როცა მამამისის — ფარაონ სეთი I-ის თანამართლებელი გახდა. სწორედ მაშინ მისცეს მას საკუთარი აპარტამენტები, სადაც მოთავსებული იყვნენ „მეფის კარის შესაფერისი ლამაზმანები“ და მთელ ქვეყანაში მისთვის შერჩეული ხარჭები, „ჰარამხანის ქალები და თანამგზავრები“. ლამაზ ქალთაგან სიმრავლეში რამზესს ბამორჩაული ჰყავდა ერთი — ბანსაცვიფრებალი ნეფარტიტი, რომლის ჩვეულებრივად მისი ლამაზი ტიპულებს დამატებული ჰქონდა კიდევ ერთი — „მეფის საყვარელი ცოლი“.

დანარჩენი ექვსი თუ შვიდი მეფის ცოლი კმაყოფილებოდა მხოლოდ დედოფლის ტიტულით. არც ნეფერტიტის შემცველებად მოსულ ცოლებს, მის ქალიშვილებსაც კი ნილად არ რგებიან ესოდენ წარმოჩენილი, მაღალი მდგომარეობა. ფარაონის მისადმი სიყვარული იმდენად კლიერი იყო, რომ „საყვარელი ცოლის“ ტიტულს დაუმატა კიდევ ერთი — „ღმერთის ცოლი“. ამ ტიტულის მქონე ქალის შთამომავლობას უპირატესობა ენიჭებოდა ტახტის მემკვიდრედ გახდომას. ნეფერტიტის სილამაზეზე დღეს შეგვიძლია ვიმჯჯლოთ მისი გამოსახულების მიხედვით და იმ ტიტულატურით, რომელიც უსაყვარლეს ცოლს და-

მატებით მიანიჭა რამზეს მეორემ: „უტკბილესი სიყვარული“, „სიამოვნების მომნიჭებელი თავისი თითოეული აზრით და სიტყვით თითოეული“.

და მაინც ჰარამხანა, სადაც უამრავი ქალი ცხოვრობდა, რომლებიც ერთადერთ მშობანებელ მამაკაცს ეკუთვნოდნენ, ვერ შეცვლიდა ამ ერთობის არსსა და ბუნებას — ცოლები ერთმანეთს ექიშებოდნენ და მტრობდნენ და მათი ეჭვიანობა ზოგჯერ მრისხანებისა და დაუნდობლობის სახით ვლინდებოდა. ტახტი შეიძლება რგებოდა (ბავშვთა მაღალი სიკვდილიანობის გამო) არა ფარაონის საყვარელი ცოლის შვილს, არამედ სხვა ცოლისას და შურისძიება მაშინვე იჩენდა თავს.

რამზეს მეორის ტახტი ვინმე ისეტენფრეტის შვილს ერგო, რომელსაც, მართალია, ნეფერტიტის ადგილის დაკავების მიუხედავად, ვერ ეღიროსა „საყვარელი ცოლის“ ტიტული. თავისი ცხოვრების მანძილზე იგი „ჩრდილოვან“ დიდ დედოფლად რჩებოდა და, ჩანს, სასტიკად სძულდა ნეფერტიტი. დედის ეს განწყობილება გადაეცა მის შვილს, მეფისნულ მერეტიტას, რომელიც გამეფებისთანავე ბრძანა ყველა გამოსახულებაზე წაეშალათ ნეფერტიტის სახელი, რათა მისი ხსოვნაც კი დავიწყებას მისცემოდა.

ჰარამხანაში მხოლოდ ცოლები არ მტრობდნენ ერთმანეთს. სდებოდა ისიც, რომ მათი მოქმედებათ თვით ღმერთი ფარაონის წინააღმდეგ იყო მიმართული. მსგავსი რამ ფარაონ რამზესს მისამის დამმართა. ეს მეფე დაკმაყოფილდა მხოლოდ სამი ცოლით და ათიოდ შვილით, მაგრამ სწორედ მის წინააღმდეგ მოაწყვეს შეთქმულება. რამზეს III-ის მეფობა დასასრულს უახლოვდებოდა, როცა მისმა ერთ-ერთმა ცოლმა, ტიამ განწყვიტა ჩამოეგდო ქმარი და ტახტზე თავისი ვაჟი დაესვა.

ტიამს მხარი დაუჭირეს სასახლის მთავარმართებელმა, ჩინოვნიკებმა და ჰარამხანის ყველა ქალმა. მიჩნეულია, რომ ასეთ შედეგს მან მიაღწია მაგისი მეშვეობით, რომელსაც ინტრიგების ხლართვასთან ერთად წარმატებით ფლობდა. შეთქმულება გამჟღავნდა. ფარაონმა ბრძანა დაეპატიმრებინათ ყველა მონაწილე, ისინიც, ვინც იცოდა შეთქმულების არსებობა, მაგრამ არ გასცა, მოსამართლეებად კი თავისი უახლოესი ადამიანები დანიშნა.

და მოხდა წარმოდგენილი რამ. ან ტიამს და მისი მეგობარი ქალების მომხიბვლელობა მისი ციხეში დასაჯეს: ჯერ რამზესს რაღაცით ძლიერ განაწყენა თავისი გარემოცვა, და შეთქმულებს საშუალება მისცეს გაეცეულიყვნენ. მათთან ერთად გაქრა დაცვის უფროსი და მომავალ პროცესზე ბრალმდებლებად წარდგენილი ორი ჩინოსანი.

ფინალი მაინც ტრადიციული იყო. დამნაშავენი მოქმენეს და ტრადიციულადვე საშინელი წესით დასაჯეს: ჯერ ცხვირები და ყურები დააჭრეს, შემდეგ კი, როგორც მატინე იტყობინება, მთავარი დამნაშავენი ადგილზე დაატოვეს და აიძულეს თავი მოეკლათ.

მაგრამ გათხრებმა სხვა სურათი წარმოაჩინა: დამნაშავეები ცოცხლად ამოქოლეს, რაც ძველი ეგვიპტური რწმენით უსამინლესი სასჯელი იყო.

ტიამს დანაშაული ჩვენამდე მოღწეული დოკუმენტებით არის დადასტურებული.

მაგრამ დადასტურებულია ფარაონ რამზეს მეორის დიდი სიყვარულიც ნეფერტიტისადმი. მან შორეულ ნუბიაში ააგებინა ტაძარი თავისი უსაყვარლესი ცოლის უკვდავსაყოფად, რასაც ადასტურებს წარწერა: „ეს დიდებული ტაძარი აგებულია დიდებული დედოფლის ნეფერტიტი-მერიტემუტისთვის, ვისდამი სიყვარულითაც ამოღეს მზე“.

ბაბრქილია იმნება

ჩინური ბავია საქართველოში

მომართა „ეროვნულების“ ლიდერი სანდრო ბრეგაძე საქართველოში ჩინური მავის გაძლიერების საფრთხეზე საუბრობს. ბრეგაძის თქმით, საქართველოში აფრიკისა და აზიის ქვეყნებთან ბევრი არაუღებელი ჩამოდის, რომლებიც საკუთარ ქვეყნებში სხვადასხვა მიმე დანაშაულისთვის იძებნებიან და შევლილი გვარ-სახელით საქართველოს აფარებენ თავს.

„თქვენ კარგად მოგესვენებათ რომ, ჩინური მავია არის ერთ-ერთი ძლიერი მთელ მსოფლიოში, ამერიკის სამართალდამცავებიც კი მას განიხილავენ, როგორც ერთ-ერთი ყველაზე დიდი დანაშაულებრივი სინდიკატის, მათი ფილიალი არის ჩვენიან პეროვსკაიაზე, რომელიც მოქმედებს ჩინური მასაჟის საფარქვეშ. ბოლო ხანს აფრიკელებში და ჩინელებში თბილისის ქუჩებში საკამოდ ძვირადღირებული მანქანებითა და ცეცხლსასროლი იარაღებით გადაადგილდებიან. დღეს ეს არის ჩანასახი, მაგრამ ჩვენ ეს თუ ჩანასახშივე არ მოვსპობთ, მივიღებთ საშინელ სიტუაციას, შედეგები კი იქნება გაცილებით მძიმე ვიდრე 2008 წლის ომის დროს იყო. მოვიტოვო, უახლოეს დღეებში დალუქონ ყველა მსგავსი საეჭვო დაწესებულება, მოახდინონ კრიმინალი არაუღებელი მისიონერი ქვეყნებში დეპორტაცია და გამკაცრდეს მიგრაციის კანონი.“

არ გამოვრიცხავ, რომ უახლოეს ხანში დაიწყო შეტაკებები, საქართველოს მოქალაქეებსა და ჩამოსულ არაუღებლებს შორის. ამის პირველი ნიშნები უკვე გამოჩნდა. დილით, იპოდრომზე რომ გამოხვიდეთ, ნახავთ, რომ სავსეა მიმდებარე ტერიტორია ამ ადამიანებით, რამდენიმეჯერ უკვე გადაიზარდა დაპირისპირებაში ადგილობრივებთან შელაპარაკება. ეს სიტუაცია არის პიკზე მისული და შეიძლება თბილისის ქუჩებში ვიხილოთ მასობრივი დაპირისპირებები. ამიტომ, კიდევ ერთხელ ვიმეორებ, საჭიროა დროული რეაგირება“, — განაცხადა სანდრო ბრეგაძემ.

ტიამს დანაშაული ჩვენამდე მოღწეული დოკუმენტებით არის დადასტურებული. მაგრამ დადასტურებულია ფარაონ რამზეს მეორის დიდი სიყვარულიც ნეფერტიტისადმი. მან შორეულ ნუბიაში ააგებინა ტაძარი თავისი უსაყვარლესი ცოლის უკვდავსაყოფად, რასაც ადასტურებს წარწერა: „ეს დიდებული ტაძარი აგებულია დიდებული დედოფლის ნეფერტიტი-მერიტემუტისთვის, ვისდამი სიყვარულითაც ამოღეს მზე“.

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

«ორ სასურუი გასრილი წიგნი»

ფიქრები რეზო გაბრიაძის «რამონას» ნახვის შედეგად

მოქრის მატარებელი გულის გამხარებელი მა-ტა-რე-ბელიი...

დავდავ, დავდავ, დავდავ... ლიანდაგების შეპირაპირებაზე რკინის ბორბლების ამ მონოტონურობასთან შერწყმულ, პროვინციული ქალაქის მამაკაცებში პოპულარული „შირის“ ოდეკოლონის მარტივ სურნელებას ამოჰყვება დენტის სუნით გაჟღერებული ქარტახილი სტალინგრადის ეპოპეის („სტალინგრადის ბრძოლა“) და, რა თქმა უნდა, თავგანწირვას გადახლართული ფაქიზი, სიყვარული „ვარდის ფურცლების“ უამის („აღფრედი და ვიოლეტა“).

ნე თეთრ ყვავს — ბორის გაგარინს. ბორისოო. რეზო გაბრიაძის განსაკუთრებულად თბილი დამოკიდებულება აქვს მშრომელთა ამ დიდი ოჯახის მიმართ, ვადასტურებ ამას თუნდაც იმით, რომ რამდენჯერაც შევხვდი, რამდენჯერაც ინტერვიუ ვიბრუნებ, ზუსტად იმდენჯერ და ცოტა მეტჯერაც რკინიგზელებზე მიმითითებდა: ეძებე, იპოვე, დაწერე — განუმეორებელი ხალხია, პირწმინდად დაეინყებულნი ჰყავთო ახლა ისინი.

«...როდესაც (რკინიგზელების) ამ ფოტოებს ვუყურებ, ყოველთვის განვიცდი დანაშაულისა და სირცხვილის გრძობას. სირცხვილის, ალბათ, იმიტომ, რომ ვერ მოვასწარი მათთვის მადლობის თქმა და ჭიქის აწევა უკუდო სადღეგრძელოთი...»

მატარებელი კი მიჰქრის და კონტრასტული დასრულებლობის მოჯადოებულ წრეში ტრიალებს რეზო გაბრიაძის შედეგების მარიონეტული ხილვები: აბსოლუტურად ორიგინალური, რადგან ასეთი პიროვნებად მხოლოდ აქ შეიძლება შეიქმნას... საიდანაძე ჩნდება გრძობა შენი ნაფიქრალის მატერიალიზების. ფიქრისა, რომელიც არ გიფიქრია, გრძობისა, რომელიც არ გიგრძობია და რომელთაც შენად მიიჩნევ მანაც.

და ამდენჯერვე კატეგორიული უარით გამომისტუმრა ინტერვიუს ჩამოსართმევად მისულთ: — შენ რომ გესაუბრო, მერე აქ ჟურნალისტების რიგი დავდება. მე მაგის თავი არ მაქვს და ხალხს მოვიმდურებ. ორთქლმავლების საგაზე მუშაობა რომ დაიწყო, რეზო გაბრიაძემ სთხოვა რკინიგზის მაშინდელ ხელმძღვანელს (რკინიგზელების) ამ ფოტოებს ვუყურებ, ყოველთვის განვიცდი დანაშაულისა და სირცხვილის გრძობას. სირცხვილის, ალბათ, იმიტომ, რომ ვერ მოვასწარი მათთვის მადლობის თქმა და ჭიქის აწევა უკუდო სადღეგრძელოთი...

გაბრიაძე, დაინახა და მოგვმართა ჩვენ — ნიგნის მკითხველებს: „...როდესაც (რკინიგზელების) ამ ფოტოებს ვუყურებ, ყოველთვის განვიცდი დანაშაულისა და სირცხვილის გრძობას. სირცხვილის, ალბათ, იმიტომ, რომ ვერ მოვასწარი მათთვის მადლობის თქმა და ჭიქის აწევა უკუდო სადღეგრძელოთი... გთხოვთ, თუნდაც წამით, ოდნავ მაინც შეაჩეროთ თქვენი მზერა ამ სახეებზე. გმადლობთ.“

„1947 წლის 24 ნოემბერს რკ/გ სადგურ „რიონში“ ნისლი იდგა“, — ასე იწყება რეზო გაბრიაძის მოთხრობა „ერმონისა და რამონას“. ნისლი, რომელიც იმის წინამორბედა, რომ შეიძლება „ცამაც ვერ გაუძლოს“ და „ორ საცერში გაცრილი წერილი, მტვერის რომ ჰგავს, წვიმა გაამუშვას“.

იმ კაცმა, თავისი ცივი უარის ზრდილობის თბილ ქურქში მოსაქცევად და საკუთარი კეთილგანწყობის დემონსტრაციის მიზნით, სანაცვლოდ ორი ათასი ლარი შესთავაზა(!). ასეთი იყო იმ ხელისუფლების ერთი კონკრეტული მაღალჩინოსნის ხელოვნების სადმი დამოკიდებულების პრინციპული საფუძვლები.

„...როდესაც (რკინიგზელების) ამ ფოტოებს ვუყურებ, ყოველთვის განვიცდი დანაშაულისა და სირცხვილის გრძობას. სირცხვილის, ალბათ, იმიტომ, რომ ვერ მოვასწარი მათთვის მადლობის თქმა და ჭიქის აწევა უკუდო სადღეგრძელოთი...“

„1947 წლის 24 ნოემბერს რკ/გ სადგურ „რიონში“ ნისლი იდგა“, — ასე იწყება რეზო გაბრიაძის მოთხრობა „ერმონისა და რამონას“. ნისლი, რომელიც იმის წინამორბედა, რომ შეიძლება „ცამაც ვერ გაუძლოს“ და „ორ საცერში გაცრილი წერილი, მტვერის რომ ჰგავს, წვიმა გაამუშვას“.

„...როდესაც (რკინიგზელების) ამ ფოტოებს ვუყურებ, ყოველთვის განვიცდი დანაშაულისა და სირცხვილის გრძობას. სირცხვილის, ალბათ, იმიტომ, რომ ვერ მოვასწარი მათთვის მადლობის თქმა და ჭიქის აწევა უკუდო სადღეგრძელოთი...“

„...როდესაც (რკინიგზელების) ამ ფოტოებს ვუყურებ, ყოველთვის განვიცდი დანაშაულისა და სირცხვილის გრძობას. სირცხვილის, ალბათ, იმიტომ, რომ ვერ მოვასწარი მათთვის მადლობის თქმა და ჭიქის აწევა უკუდო სადღეგრძელოთი...“

ტი, ბეჭეტი რომ ცოტა ვინრო ჰქონდა და მარვალი წვივებამდე დამოკლებოდა: — ჰკითხე, რატომ მაგას დაუდო მაინცდამაინც პატეფონი კიბეზე აბრამიძემ? — ვინ იწვა შენზე გადაშლართული ტენდერში, ნახშირზე 9 მაისს წყალტუბოდან ქუთაისამდე? — და ა. შ. დაედეგა ოტელოსავით ეჭვიანობას ატანილი ერმონია წყალტუბოსკენ ლიანდაგით გაქცეულ რამონას.

რი ხელწერის განუმეორებელი და მშვენიერი მელანქოლიით („ნიუ იორკ ტაიმსი“, 2002). მაგრამ გავა დრო და რენკარნაციის კანონის ძალით რეზო გაბრიაძის მარიონეტების თეატრში პროვინციული ეჭვიანობის მაქსიმალიზიდან „რამონას“ პრემიერის სახით გაცოცხლდება მათი ტრფობის ამბავი. ეჭვიანობის გარეშე, მაგრამ მაინც ტრაგიკული დასასრულით: ფეხმოტეხილი ლამაზმანი მუშაითი მსახიობის ნაცვლად მაპიტოს ცირკის ბაგიზე გასული რამონა მთის იქით ერმონიას თეთრ ბოლს რომ დაინახავს, მის მრგვინავ ხმას რომ გაიგონებს, თავრუ დაეხვევა, წონასწორობას დაკარგავს და მიწას დაენაცხება. მოკვდება საწყალი რამონა.

«...როდესაც (რკინიგზელების) ამ ფოტოებს ვუყურებ, ყოველთვის განვიცდი დანაშაულისა და სირცხვილის გრძობას. სირცხვილის, ალბათ, იმიტომ, რომ ვერ მოვასწარი მათთვის მადლობის თქმა და ჭიქის აწევა უკუდო სადღეგრძელოთი...»

ზედ დააკვდება ბოლოს და ბოლოს საქართველოში დაბრუნებული ორთქლმავალი IC-235 — ერმონია.

„ერმონიამ შავი მილი მოგლიჯა და ბოლიანად რიონში ისროლა. — ვისში გამცვალე?! ერმონიამ — IC-235, რომ იტყვიან, სრულად დაკარგა კონტროლი თავის თავზე! თვლები, ონკანები, 38 მუხრუჭი! რომელი საით მიფრინავდა გამოდარებულ, მოყვითალო-მოვარდისფრო ცაში — ზოგი გურიისკენ, რაქისკენ, აჭარის ქედს იქით, იმის იქით, მაიჩემის მამასთან, მამრიბში, მალრიბში.“

„...როდესაც (რკინიგზელების) ამ ფოტოებს ვუყურებ, ყოველთვის განვიცდი დანაშაულისა და სირცხვილის გრძობას. სირცხვილის, ალბათ, იმიტომ, რომ ვერ მოვასწარი მათთვის მადლობის თქმა და ჭიქის აწევა უკუდო სადღეგრძელოთი...“

„...როდესაც (რკინიგზელების) ამ ფოტოებს ვუყურებ, ყოველთვის განვიცდი დანაშაულისა და სირცხვილის გრძობას. სირცხვილის, ალბათ, იმიტომ, რომ ვერ მოვასწარი მათთვის მადლობის თქმა და ჭიქის აწევა უკუდო სადღეგრძელოთი...“

„...როდესაც (რკინიგზელების) ამ ფოტოებს ვუყურებ, ყოველთვის განვიცდი დანაშაულისა და სირცხვილის გრძობას. სირცხვილის, ალბათ, იმიტომ, რომ ვერ მოვასწარი მათთვის მადლობის თქმა და ჭიქის აწევა უკუდო სადღეგრძელოთი...“

„...როდესაც (რკინიგზელების) ამ ფოტოებს ვუყურებ, ყოველთვის განვიცდი დანაშაულისა და სირცხვილის გრძობას. სირცხვილის, ალბათ, იმიტომ, რომ ვერ მოვასწარი მათთვის მადლობის თქმა და ჭიქის აწევა უკუდო სადღეგრძელოთი...“

„...როდესაც (რკინიგზელების) ამ ფოტოებს ვუყურებ, ყოველთვის განვიცდი დანაშაულისა და სირცხვილის გრძობას. სირცხვილის, ალბათ, იმიტომ, რომ ვერ მოვასწარი მათთვის მადლობის თქმა და ჭიქის აწევა უკუდო სადღეგრძელოთი...“

არამაზ სანუბლია

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

უკველასი ეპრაზიული ენის სამოგლო საქართველო

15 ათასი წლის წინ ეპროკალი და აზიელი ადამიანების წინაპრები საერთო ენაზე საუბრობდნენ, რომლის ნარმოვების ადგილი, სავარაუდოდ, კავკასიაში, კერძოდ კი, ახლანდელი საქართველო.

ახეთ დასკვნამდე მივიდნენ დასავლელი მეცნიერები. ინფორმაციას ამის თაობაზე Fox News-ი ავრცელებს ჟურნალ Proceedings of the National Academy of Sciences-ზე დაყრდნობით.

„ჩვენ შეგვიძლია ენის კვლას 15 ათასი წლის წინანდელ კარიკულაზე გავხვიდეთ, რომელიც უკველასის ენის დასასრულს შეესაბამება“, — განაცხადა კვლევის თანაავტორმა მარკ პეგელმა, რედინგის უნივერსიტეტის ბიოლოგმა. თუმცა ყველა ლინგვისტი არ ეთანხმება მოსაზრებას, რომ ადამიანები ერთ ენაზე საუბრობდნენ და ცდილობდნენ საპირისპიროს დამტკიცებას. ბევრი მათგანი მიიჩნევს, რომ ენის ფესვების

კვალს 3 000-დან 4 000-მდე წლის წინ მიეყვართ.

მარკ პეგელის მოსაზრებით, 23 სიტყვა, მათ შორის „მე“, „შენ“, „დედა“, „კაცი“, „ცეცხლი“ და „ხელი“, არ არის გამორიცხული, ისევე უდრდეს, როგორც 15 ათასი წლის წინ.

მექსიკის უნივერსიტეტის ლინგვისტი უილიამ კროფტი კი მიიჩნევს, რომ კვლევა ასევე უშვებს იმის შესაძლებლობას, მეცნიერებმა გააერთიანონ ლინგვისტური მონაცემები არქეოლოგიასთან და ანთროპოლოგიასთან, კაცობრიობის პრეისტორიის მოყოლის მიზნით. ასე მაგალითად, უძველესი მიგრანტებისა და ადამიანთა შორის კონტაქტის ხელახლა აღდგენით.

მაგნიტი, როგორც ხიზი იროს

მარტივ ხელსაწყო Fat Magnet-ს შეუძლია თქვენი კერძი ცხიმისგან გაათავისუფლოს. მას ადვილად შეუძლია სუფებიდან და სოუსებიდან ბერისთვის საძულველი ცხიმის შემცველი ინგრედიენტები ამოიღოს.

იმისათვის, რომ სასურველ შედეგს მიაღწიოთ, Fat Magnet-ი 2.5 საათის განმავლობაში მაცივარში უნდა შეინახოთ. ამის შემდეგ მისი გაყინული მეტალის ზედაპირი უნდა გადაატაროთ კერძს. „ცხიმის მაგნიტი“ ცხიმის კოლტებს მიიზიდავს. მოქმედების დასრულების შემდეგ ხელსაწყო ადვილად ირეცხება და მის გამოყენებას ყოველ ჯერზე შეძლებთ.

მოგაკვდიანებალი ყვავილების ბაღი

მიუხედავად იმისა, რომ ამ ბაღში ყოფნა სახიფათოა, მას ყოველდღე უამრავი ტურისტი სტუმრობს. პირველ რიგში, თქვენ დიდი, საზარელი შავი ჭიშკრის შედეგა მოგიწევთ, რომელზეც დიდი ასოებითაა ამოტვიფრული: „შხამიანი ბაღი: ამ მცენარეებს თქვენი მოკვლა შეუძლიათ“.

ტერიტორიაზე თითქმის ყველა მცენარე ერთგვარი ფარდითაა შემოღობილი. ბაღში დაახლოებით 100 სახეობის არალეგალური ნარკოტიკი, მათ შორის ყაყაოები ხარობს. აქ თქვენ დაგხვდებათ სასიკვდილო ძალღყურძენა, ჩოცა, რომლისგანაც კოკაინის

დამზადება შესაძლებელია, მათთვის, სტრინო, რომლისგანაც ძლიერ ტოქსიკურ შხამ სტრინინს ამზადებენ, მარისუანა და კიდევ უამრავი შხამიანი მცენარე.

ბაღს დიდი ისტორია აქვს: 1750 წლიდან ტერიტორიაზე შხამიანი და ტოქსიკურ მცენარეებს რგავდნენ და აკვირდებოდნენ. მეორე მსოფლიო ომის დროს ბაღი თითქმის განადგურდა. ის რამდენიმე წლის წინ აღადგინეს.

ბაღში მისულ სტუმრებს აფრთხილებენ, რომ არ მიეკარონ ლოხვებს, არ მოშორდნენ გიდეებს, ზოგი მათგანი ტერიტორიაზე ნიღბთაც კი მიდის.

მეხნიკები შეთანხმდნენ: ფულს ადამიანისთვის ბედნიერება მოაქვს

მიჩიგანის უნივერსიტეტის მეცნიერებმა ფსიქოლოგებთან და ეკონომისტებთან ერთად კვლევა ჩაატარეს. მათი მტკიცებით, მოსაზრება, რომ ფულით ბედნიერებას ვერ იყიდი, ტყუილია.

ახალი ეკონომიკური კვლევის მიხედვით, რაც უფრო მეტი ფული აქვს ადამიანს, მით უფრო ბედნიერია. ექსპერიმენტში 1 014 ადამიანი მონაწილეობდა. მეცნიერების თქმით, ფულზე განსაკუთრებით დაოჯახებული მამაკაცები დარდობენ ან ის ახალგაზრდები, რომელთაც რჩეული ჰყავთ და ახლო მომავალში ოჯახის შექმნას გეგმავენ.

მეცნიერებმა ექსპერიმენტი შემდეგი პრინციპით ჩაატარეს — შეადარეს ბედნიერების დონე და ხელფასის ოდენობა. გამოკითხულებს თავად უნდა მიენიჭებინათ

ხელფასის მიხედვით კატეგორია. ადამიანები, რომელთა წლიური შემოსავალი 306 250 გირვანქა სტერლინგი ან უფრო მაღალია, „ყველაზე ბედნიერთა“ სიაში არიან. ისინი, ვინც წელიწადში 61 250 გირვანქა სტერლინგს ან ცოტა მეტს გამოიმუშავენ, „სამართლიანად ბედნიერ“ კატეგორიას მიაკუთვნეს. ქვედა კატეგორია — „ბედნიერებში“ შედიან ის ადამიანები, რომელთა ხელფასიც წელიწადში 6 125 გირვანქა სტერლინგს შეადგენს. ვისი შემოსავალიც ნაკლებია, შედიან „უბედურთა“ კატეგორიაში.

ფსიქოლოგებმა დამატებით 9 600 ადამიანი გამოკითხეს და დაინტერესდნენ, რაში ხარჯავენ ფულს სიამოვნებით. დიდ ნაწილს ბედნიერებას ანიჭებს ფულის დახარჯვა ქალაქგარეთ დასვენებასა და კონცერტის ბილეთებში.

MYO — ახალი სიტყვა თანამედროვე ტექნოლოგიაში

თანამედროვე ტექნოლოგიები ისეთი სისწრაფით ვითარდება, რომ მალე სამეცნიერო ფანტასტიკები რეალობა გახდება. Myo წარმოადგენს ჩვეულებრივ სამაჯურს არაჩვეულებრივი შესაძლებლობებით. ის იყენებს ადამიანის ხელის მოძრაობას ელექტრონულ მონაცემობებზე და კომპიუტრებზე შემოქმედებისთვის.

Myo არის ელექტრონული მონაცემობა, რომელიც ადამიანის კუნთისგან გამოიმუშავებულ ენერჯიას იყენებს. მონაცემობაში ჩამონტაჟებული სენსორები კუნთისაგან გამოიმუშავებულ იმპულსებს გარდაქმნიან და „თარგმნიან“ კომპიუტრულ ენაზე, რისი საშუალებითაც ხელის მოძრაობით კომპიუტრის კონტროლი ხდება შესაძლებელი. Myo კომპანია Thalmic Labs-ის ქმნილებაა და მის ფუნქციებში არ გამოიყენება ვიდეოთვალის ან ხმის აღქმა — კომპანია მხოლოდ ელექტრიკული ადამიანის ხელის მოძრაობების მიხედვით შეიმუშავა.

Myo-ს შეუძლია ისწავლოს ახალი მოძრაობები და დახვეწოს სიზუსტე, ეს ყველაფერი მის მომხმარებელზე დამოკიდებულია.

Myo ადამიანებს აძლევს საშუალებას, ყოველგვარი კაბელების გარეშე, ხელის მოძრაობებით ისარგებლონ კომპიუტრით, აკრიბონ მობილურზე სასურველი ნომერი და ასევე

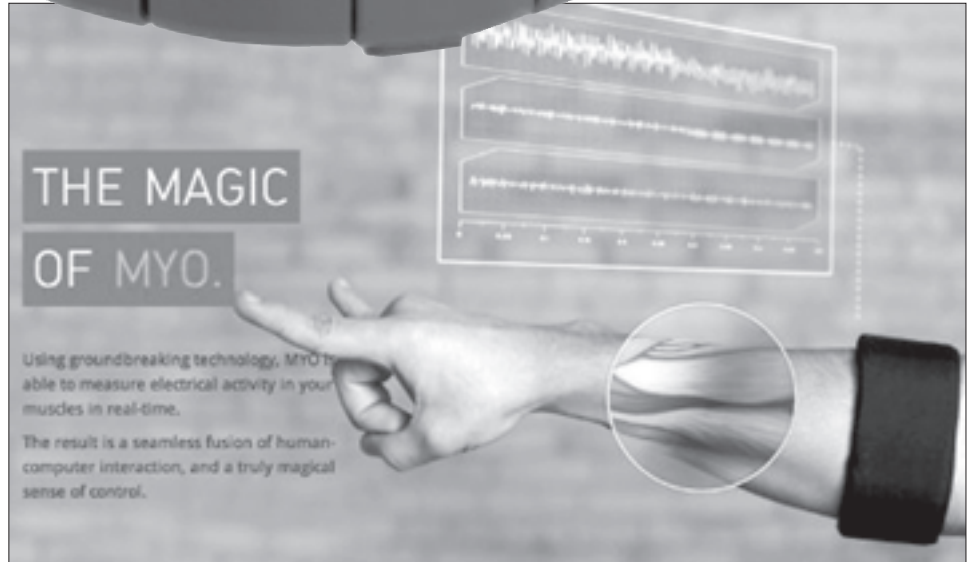

გაკონტროლონ სხვადასხვა ელექტროტექნიკა.

მონაცემობის პირველი 25 000 ეგზემპლარი წინასწარი დაჯავშნით გაიყიდა

149 დოლარად. მფლობელები სამაჯურს წლის ბოლოს მიიღებენ.

არსებობს იმის შესაძლებლობა, რომ Myo-მ გუგლის ინოვაციურ პროდუქტთან — GOOGLE GLASS-სთან ერთად იმუშაოს, თუმცა ამას მომავალი გვიჩვენებს.

პოლანდიური კომპანია „Mars One“ ახალი სატელევიზიო შოუ პროექტის ეგიდით მარსზე ადამიანების გაშვებას აპირებს. მართალია, ადამიანმა მთვარეზე ფეხი პირველად 1972 წელს დადგა და წითელ პლანეტაზე გაფრენა ჯერ ვერავინ გაბედა, მაგრამ ამ ყველაფრის მიუხედავად, „Mars One“-ის თანამშრომლებმა გადაწყვიტეს, რომ ეს პრობლემა 10 წელიწადში გადაწყდება. ემიგრანტების პირველი ჯგუფის გაშვება უკვე 2022 წელს იგეგმება. მომდევნო წლებში კომპანიას გადამწყვეტილი აქვს მარსზე ახალი ჯგუფების გაშვება, რათა მუდმივი კოლონია ჩამოყალიბდეს. მეცნიერთა სკეპტიკური დამოკიდებულების მიუხედავად, პოლანდიურმა ფირმა-ორგანიზატორმა უკვე დაიწყო ამ მიზნისთვის მოხალისეთა შერჩევა და მსოფლიოს 100 სხვადასხვა ქვეყნიდან მიიღო კიდევ წერილი 10 000 ადამიანისგან, რომლებიც მზად არიან, მოსალოდნელი სირთულეების მიუხედავად, მარსზე წავიდნენ. ცხადია, რომ მარსის მომავალ მცხოვრებლებს უნდა ჰქონდეთ კარგი ჯანმრთელობა, უნდა იცოდნენ ინგლისური და იყვნენ სრულწლოვანები.

ეს საინტერესოა

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ილუზი-ოთახი

ინოვაცია მაიკროსოფტისგან: ამერიკიდან თამაშის ყურება მხოლოდ ტელევიზორში არ მოგვინებს, ჩვენ შეგვექმნება ილუზია, თითქოს ჩვენ ვართ მოქმედებთა მთავარი გმირები. ამ გამოგონებას ილუზი-ოთახი ეწოდება და მას აქამდე ანალოგი არ ჰქონია, მას ვერ შეედრება Xbox Kinect სისტემა, რომელიც 2012 წლის ინოვაცია გახდა.

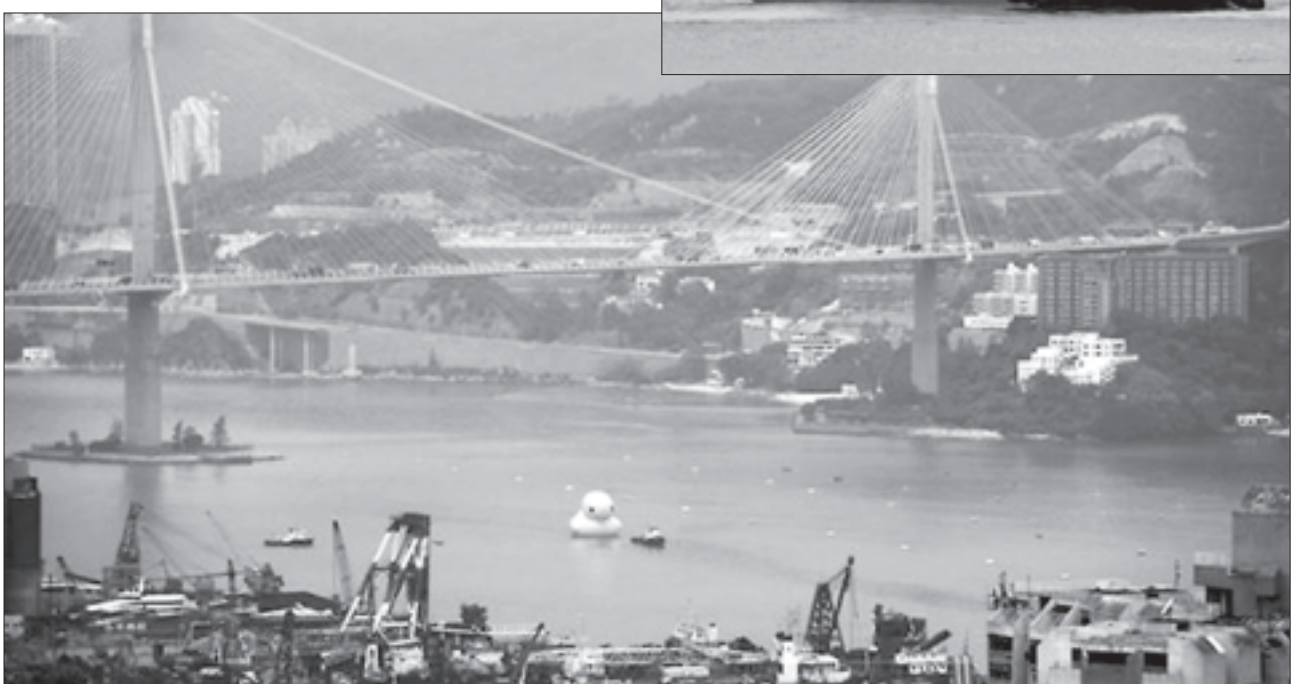
პატარა მოწყობილება მთლიანად ასკანერებს ოთახის ერთ კედელს, იქ, სადაც ტელევიზორი დგას. საქმე ისაა, რომ ადამიანს თამაშის დროს მთელი ყურადღება ტელევიზორზე აქვს გადატანილი, მოქმედების მთავარი წერტილი სწორედ იქ არის, მაგრამ ამ დროს კედელზე გადადის სხვა ეფექტები, მაგალითად, თოვლი, ცეცხლი, წვიმა...

როგორც სურათზეც ჩანს, კედლის გრაფიკა მაინცდამაინც არაა დახვეწილი, თუმცა მას ყურადღებას არავინ აქცევს და ამის გამო მთლიანი ილუზია ისეთია, თითქოს გარშემო ყველაფერს ვხედავთ.

მოგზაური რეზინის იხვი

უზარმაზარმა რეზინის იხვმა, რომელიც შექმნილია ხელოვან Florentijn Hofman-ის მიერ, უკვე ჰონგკონგში ჩააღწია. იგი წყალში 2 მაისს შეუშვეს. ჰოფმანის იხვმა, რომლის სიმაღლე 1,6 მეტრია, წყლით გაიარა ისეთი ქალაქები, როგორცაა სიდნეი, ოსაკა და სან-პაულო. ამ ორიგინალური ნამუშევრით დატკობა ხალხს 2 მაისიდან 9 ივნისამდე შეუძლია.

პერანგი, რომელსაც 100 დღე არ გაჩეხავს

ამერიკელმა მაკ ბი-შოვამ ეგვიპტეში, კაიროში იქმნა მანქანის მართვაში პირველი, რომელიც 100 დღე სრულიად შეუმჩვალავად გაატარა. მან პერანგი ყოველდღიურად, 100 დღის განმავლობაში ატარა. ამ დროის მანძილზე მას იგი არ გაუუთოვებია და არ გაურეცხავს. ბიშოვი ამ პერანგით დარბოდა, წვიმაში დადიოდა, მაგრამ პერანგი არ გაჭუჭყიანებულა.

გამოგონება იმ მამაკაცების ოცნებაა, რომლებიც ჯინსებს მათი უნივერსალურიობისთვის ანიჭებენ უპირატესობას, მაგრამ არ აქვთ უფქციონალურად მსგავსი ზედატანის პერანგი მატყლისგან არის შექმნილი, იგი არ იჭმუჭნება, ოფლის სუნს შთანთქავს და არ იწვევს მარკმა ექსპერიმენტი ჩაატარა, რომლის ფაგლებში მან პერანგი ყოველდღიურად, 100 დღის განმავლობაში ატარა. ამ დროის მანძილზე მას იგი არ გაუუთოვებია და არ გაურეცხავს. ბიშოვი ამ პერანგით დარბოდა, წვიმაში დადიოდა, მაგრამ პერანგი არ გაჭუჭყიანებულა.

გერმანიაში ყველაზე ლამაზი ულვაშების ჩემპიონატი გაიმართა

გერმანიაში ქალაქ აჰორციხში ყველაზე ლამაზი ულვაშების, წვერებისა და ბაკენბარდების ჩემპიონატი გაიმართა.

წარმოდგენილი იყო დავარცხნილი, დახვეული ულვაშები, ოსტატურად შეკრებილი წვერი და ბაკენბარდები. კონკურსანტებს მეთევზეების, მეხანძრეებისა და შოტლანდიური ეროვნული სამოსი ეცვათ.

„ღამარცხნისთვის 2-3 საათი მჭირდება“, — აცხადებს პანს-პეტერ ვაისი, რომელიც ახლახან ევროპის ჩემპიონი გახდა. იგი კონკურსის მონაწილე და წვეროსანთა კლუბ პფორციხის ულვაშების ვიცე პრეზიდენტია. კლუბი შეჯიბრის ორგანიზატორია.

საბოლოოდ ვაისმა მეორე ადგილი დაიკავა, პირველი კი დაუთმო არმინ კრაპუს, რომელიც გერმანიის ჩემპიონი გახდა კატეგორიაში „სრული წვერი“. მესამე ადგილი ჰესენის კლუბის წევრ ალფრედ მარტინს ერგო.

სულ მამაკაცები ერთმანეთს 18 კატეგორიაში ეჯიბრებოდნენ.

გეოგრაფიული

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ეკიმიები ჭარბონიანებს ზეკლად ემსახურებიან

როგორც ბალტიკის ჯონ ჰოპკინსის უნივერსიტეტის მეცნიერებმა დაადგინეს, ხშირად ეკიმიები ჭარბონიან პაციენტებს ზეკლად ემსახურებიან. შედეგად, უამრავი მსუქანი ადამიანი ეკიმითა გულგრილობაზე ჩივის. სამედიცინო პერსონალი მათ წონაში დაკლების შესახებ ერთგვაროვანი რჩევებით ისტუმრებს. მეცნიერებმა კვლევა ჩაატარეს. ისინი დააკვირდნენ 40 სამედიცინო მუშაკს, რომელთა შორის იყვნენ თერაპევტები და სასწრაფო დახმარების სპეციალისტები. დადგინდა, რომ ეკიმი-თა უმეტესობა უპატივცემულოდ ეპყრობა ჭარბონიან პაციენტებს. ბალტიკის უნივერსიტეტის სპეციალისტების აზრით, ამის მიზეზი შემდეგია: ეკიმიების რწმენით, მსუქანი ადამიანები თავად არიან დამნაშავენი საკუთარ დაავადებებში, ვინაიდან არაჯანსაღი ცხოვრების წესით ცხოვრობენ. ისინი მიიჩნევენ, რომ ჭარბონიან ადამიანებს არ აქვთ ჯანმრთელობის გაუმჯობესების სურვილი.

ვინლანდის რუკა — X საუკუნეში აღმოჩენილი აშკარა

ვინლანდის რუკა წარმოადგენს უცნობი წარმომავლობის მსოფლიო რუკას, რომელიც, შესაძლოა, უძველესი რუკა იყოს, რომელზეც გამოსახულია ჩრდილოეთ ამერიკა, როგორც ვინლანდის დიდი კუნძულის გამოსახულება. ისლანდიელ ვიკინგთა წარმომადგენლის, ერიკ ნითურის ვაჟის — ლეიფ ერიკსონის (970-1020 წლები) წყალობით, ჩრდილოეთ ამერიკის ტერიტორიას (სავარაუდოდ, ნიუფაუნდლენდის სანაპიროები) სწორედ ეს სახელწოდება ჰქონდა.

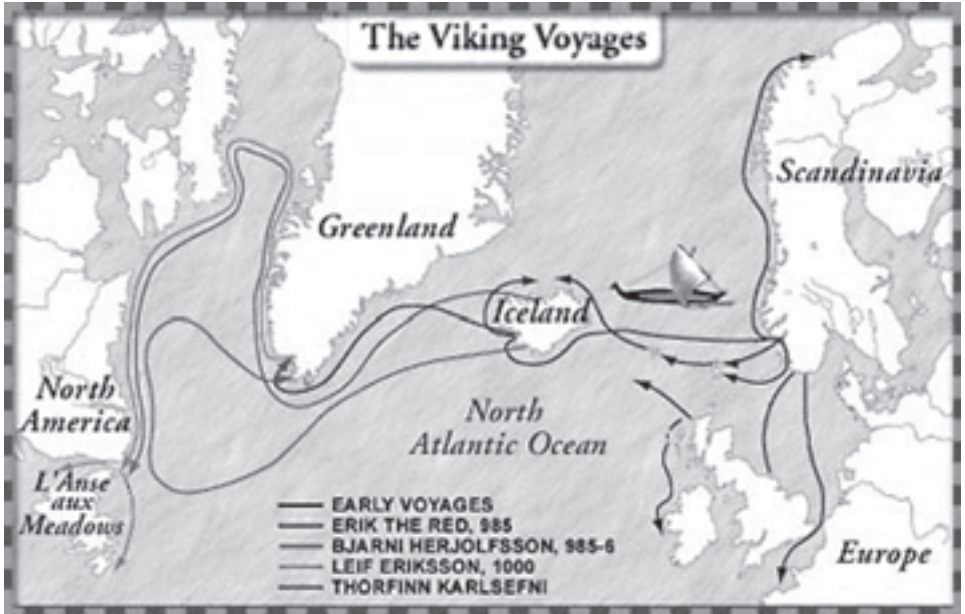
XX საუკუნის შუა წლებში წარმოიშვა მითი, რომელიც დაკავშირებული იყო ამერიკის აღმოჩენასთან. მეცნიერებისთვის აღნიშნული რუკის შესახებ მხოლოდ 1957 წელს გახდა ცნობილი, მაშინ, როდესაც მის შესყიდვას იელის უნივერსიტეტი ცდილობდა. რუკას ყიდულობდნენ, როგორც XV საუკუნის ერთ-ერთ დოკუმენტს, რომელიც თითქოსდა XIII საუკუნის დოკუმენტის ასლი უნდა ყოფილიყო. მაგრამ შემდგომ უნივერსიტეტის ხელმძღვანე-

ლობამ დაადგინა „ვინლანდის რუკის“, როგორც არტეფაქტის, უნიკალურობა, რის შემდეგაც ის გამოსაკვლევად და შესასწავლად ბრიტანეთის მუზეუმს გადაეგზავნა. 1965 წლამდე რუკის შესახებ ძალიან ვიწრო სამეცნიერო წრეებში იცოდნენ. მანამდე კი, 1960 წელს, ცნობილი გახდა ვიკინგთა დასახლება ნიუფაუნდლენდის შესახებ, ნორმანთა კოლონიზაციის არსებობამ ამერიკის კონტინენტზე კიდევ უფრო რეალური გახადა ვინლანდის რუკა. ამ უჩვეულო პერგამენტმა ალაფრთოვანა სამეცნიერო სამყარო, რადგან აღნიშნულ რუკაზე დატანილი იყო ჩრდილოეთ ამერიკის კონტინენტის პირველი გამოსახულება, რომელიც ქრისტეფორე კოლუმბამდე 500 წლით ადრე იყო შექმნილი. მიუხედავად ამისა, მეცნიერთა გარკვეული ნაწილი ამ საიდუმლოებებით მოცული და გაურკვეველ ნარმომავლობის ნივთმტკიცების აღიარება არ სურდა. რუკა დატანილია 28 სანტიმეტრი სიმაღლისა და 41 სან-

ტიმეტრი სიგანის პერგამენტზე. მასზე გარკვევით არის გამოხატული ჩრდილოეთ ამერიკის სანაპიროები. ამასთანავე, მასზე დატანილია შუძონისა და წმინდა ლავრენტის სრუტეები, აფრიკის, ევროპისა და აზიის რუკა. ევროპის რუკის ჩრდილოეთ ნაწილზე კი შეგვიძლია დავინახოთ სამი კუნძული: ისლანდიის, გრენლანდიისა და ვინლანდის. გარდა ამისა, მასზე გარკვევით ჩანს წარწერა: „Vinilanda Insula a Byarno et leipho sociis“, რაც ითარგმნება, როგორც „კუნძული ვინლანდი, აღმოჩენილი ბიარნისა და ლეიფის მიერ“. ლათინური შრიფტით რუკის ზემო ნაწილზე კი წერია მოგზაურთა მიზნები და ის, რომ პირველი გამოსახულება, რომელიც ქრისტეფორე კოლუმბამდე 500 წლით ადრე იყო შექმნილი. მიუხედავად ამისა, მეცნიერთა გარკვეული ნაწილი ამ საიდუმლოებებით მოცული და გაურკვეველ ნარმომავლობის ნივთმტკიცების აღიარება არ სურდა. რუკა დატანილია 28 სანტიმეტრი სიმაღლისა და 41 სან-

ტიმეტრი სიგანის პერგამენტზე. მასზე გარკვევით არის გამოხატული ჩრდილოეთ ამერიკის სანაპიროები. ამასთანავე, მასზე დატანილია შუძონისა და წმინდა ლავრენტის სრუტეები, აფრიკის, ევროპისა და აზიის რუკა. ევროპის რუკის ჩრდილოეთ ნაწილზე კი შეგვიძლია დავინახოთ სამი კუნძული: ისლანდიის, გრენლანდიისა და ვინლანდის. გარდა ამისა, მასზე გარკვევით ჩანს წარწერა: „Vinilanda Insula a Byarno et leipho sociis“, რაც ითარგმნება, როგორც „კუნძული ვინლანდი, აღმოჩენილი ბიარნისა და ლეიფის მიერ“. ლათინური შრიფტით რუკის ზემო ნაწილზე კი წერია მოგზაურთა მიზნები და ის, რომ პირველი გამოსახულება, რომელიც ქრისტეფორე კოლუმბამდე 500 წლით ადრე იყო შექმნილი. მიუხედავად ამისა, მეცნიერთა გარკვეული ნაწილი ამ საიდუმლოებებით მოცული და გაურკვეველ ნარმომავლობის ნივთმტკიცების აღიარება არ სურდა. რუკა დატანილია 28 სანტიმეტრი სიმაღლისა და 41 სან-

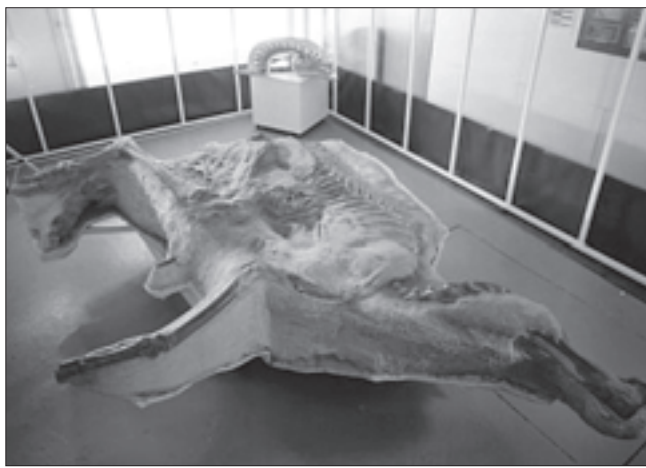

გეოგრაფიული კვლევის ცენტრი

მონტანას შტატის სამხრეთით იპოვეს დინოზავრის მუმიფიცირებული სხეული. მას დაარქვეს ლეონარდო (იმ ადგილის შორიხლოს, სადაც გათხრები მიმდინარეობდა, იყო გრაფიტი, რომელსაც ეწერა „leonard vebb da Jeneba jordani, 1917“).

ლეონარდო 22 ფუტის სიგრძისაა (ანუ 7 მეტრი), ხოლო ასაკით სამი ან ოთხი წლის თუ იქნება. მისი წონა სიცოცხლეში 1,5-დან 2 ტონამდე უნდა ყოფილიყო. ეს აღმოჩენა უნიკალურია, რადგან პალეონტოლოგებმა საკუთარ ისტორიაში მხოლოდ ოთხჯერ ნახეს მსგავსი შემთხვევა (ლაპარაკია მუმიფიცირებულ დინოზავრზე). ლეონარდოს სამი წინამორბედი აღმოჩენა წარმატებული არ იყო, რადგან მეოცე საუკუნეში ტექნიკა ისე არ იყო განვითარებული, როგორც ახლა და დინოზავრები, როგორც საჭირო იყო, ისე ვერ „დაკონსერვდნენ“.

ლეონარდოზე შენარჩუნებულია კანის 90%, ასევე კუნთებიც და ზოგიერთი ორგანოც. რაოდენობა განსაკვირვებელია, მის მუცელში საკვების ნარჩენიც კი აღმოჩენილია. როგორც ჩანს, ლეონარდო არ იყო მტაცებელი, რადგან მისი მუცელი ორგანოების სახეობის მცენარით იყო ამოვსებული, ასეთმა ინფორმაციამ პალეონტოლოგები, შესაძლოა, სწორ გზაზე დააყენოს იმის გასაგებად და უფრო კარგად წარმოსადგინა, თუ რა სტრუქტურა 89-65 მილიონი წლის წინ.

პალეონტოლოგიის კურატორი მონტანას მუზეუმში — ნეიტ მერფი ამბობს: „პალეონტოლოგებისთვის ასეთი წესია — თუ თქვენ ერთ მთლიან ჩონჩხს აღმოაჩენთ, ესე იგი თქვენ ბანკი გაძარცვით, ხოლო ჩვენი აღმოჩენა იგივეა, რაც ცხენებიდან პირდაპირ მანქანის მართვაზე გადასვლა. ამ თანამედროვე ტექნოლოგიით ჩვენ გავიგებთ იმ დროში არსებული მცენარეების შესახებ, კუნთის მემკვიდრეობით გავიგებთ, თუ როგორ მუშაობდა იგი და აღმოვაჩენთ, თუ როგორ მოძრაობდნენ ისინი. რაც მთავარია, მათ შინაგან ორგანოებსაც დეტალურად შევისწავლით.“

გეოგრაფიული კვლევის ცენტრი

